"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išeina kas Pětnyčia, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Kanadoje ir Mexike..... 2.50
Kitose viešpatystėse..... 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainos klausk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscribtion rate:
In the United States..... $2.00
Canada and Mexiko..... 2.50
To Foreign Countries..... 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Nr. 16 CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS 22 d. Balandžio, (April), 1910 m. Metas XIX

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Matyt Maskolijos carui nusibodo sėdėti pasislėpusiam nuo "numylėtų pavaldinių" Carskame Sele, Jis šią vasarą rengiasi važiuoti į pietus, gal į savo rumus ant Krimo pussalio. Nors jis bijosi savo pavaldinių, bet kelionėj negali išvengti su jais susitikimo. Todėl bus jam urėdninkų parengti neva širdingi priėmimai, kuriuose, apart urėdninkų ir policijos surinktų visokių valkiozų, sveikįs jį popai. Jau dabar rumo ministerio tapo išsiųsti stačiatikiškam synodui prisakymai pranešti popams, kad jie savo pasveikinimo kalbose ne drystų carui nurodinėti kokius nors politiškus geismus.

Mat buvo atsitikimai, kad popai, kurių daugumas priguli prie "Lygos tikrųjų maskolių", savo kalbose, priimdami carą, ne kartą išreiškė tos Lygos geismus, kad caro valia nebutų aprubežiuota, kad jo senoji sauvalia sugrįžtų, kad dumos nebereiktų, nes ji, nors dar labiau butų aprubežiuota, visgi stovi ant kelio sauvaliai urėdninkų, išvelka aikštėn visokius biuhokratijos priešingus tiesoms darbus. Nors caras pritaria Lygos siekiams, bet jam neparanku jos siekius atvirai remti, nes Lyga netveria daugumos gyventojų, priešingai, dauguma Maskolijos ukėsų geidžia didesnės laisvės ir aprubežiavimo biurokratų sauvalios. Kadangi ant pasveikinimų popų carui reikia atsakyti, tai jam neparanku pritarti Lygos norams atvirai; jis todėl nori išvengti atsakymo. Todėl tai synodui ir išsiuntinėti paliepimai prisakyti popams, kad jie savo sveikinančiose carą kalbose neužkabinėtų politiškų klausymų.

Nors oficijališkai laikraščiuose pranešta, jog Balkanų pussalio reikaluose Maskolija susitaikė su Austrija, jog nesutikimai ir neužsitikėjimas terp šitų tautų išdilo, ištikro vineok ne teip yra — nesutikimai ne išdilo ir karas terp Maskolijos ir Austrijos, kurion butų įtrauktos ir kitos tautos neprašalintas. Tą galima matyt iš randų padavadijimų ir randui tarnaujančių laikraščių atsiliepimų.

Šįmet Austrijoj kariumenės manevrus iš syk buvo paskirta atlikti Vengrijoj, bet paskui tas tapo perkeista: manevrai atsibus Galicijoj, visai prie Maskolijos sienos, kus bus sutraukta 120000 Austrijos kareivių. Tas labai nepatinka Maskolijai, nes ji gerai supranta, jog perkėlimas manevrų Galicijon yra tai pagrumojimas Maskolijai, parodymas, kad Austrija nenusilenks, bet ji karan, jeigu jis bus reikalingas, pakaktinai yra pasirengusi.

Stolypin dumos posėdyj pranešė, jog caras prisakęs rečiau griebtiesi žudymo žmonių, taikyti mirties bausmę tik ten, kur ji neatbutinai reikalinga ir neišvengiama. Jis esąs priešingas ir administracijos sauvaliai. Sustiprintoji apsauga veik visuose apskričiuose esanti jau panaikinta. Nurodė jis paskutinį plėšikų užpuolimą ant rando kasos Kizlare, ant Kaukazo, išteisinimui aštrių priemonių, kokių kaip kokiuose apskričiuose randas turi dar griebtiesi.

Bet panašių caro pažadėjimų buvo jau gana, o vienok visgi nemažai randui nepatinkančių ypatų siunčiama ant kartuvių. Ir dabar, išteisinimui žiaurumo rando Stolypin ras vis priežastis išsikalbėjimui. Ne reikia užmiršti, kad didžiausias valdžios sauvaliavimas yra ne neramumo apimtuose kraštuose, bet kad ir ramiausiuose, bet nemaskolių apgyventuose: Lietuvoj, Lenkijoj, Latvijoj, ant Kaukazo. Čia žmonių laisvė dabar, užstojus ramumui, labiau aprubežiuota negu tai buvo revoliucijos laikuose: kas žmonėms buvo valdžios duota revoliucijos laikuose, tas atimta žmonėms nusiraminus. Ir dabar, viešpataujant ramumui, jis labiau aprubežiuojamos gyvatiesos.

VOKIETIJA.

Vokietijoj, susitarę terp savęs darbdaviai, kadangi darbininkai reikalavo didesnių algų, išskyrė nuo darbo visus organizuotus darbinikus dirbančius prie namų statymo. Išskirta nuo darbo suviršum 200000 darbininkų. Darbai prie namų statymo dideliuose miestuose pasiliovė; Berlyne, Hamburge ir Bremene dar traukiasi tarybos, bet maža yra viltis, kad išduotų gerus vaisius. Susitarę kontraktoriai nutarė boycotuoti ir tuos medegos pristatytojus, kurie duos darbą išskirtiems nuo darbo darbininkams. Yra tai tikras suokalbis kapitalistų prieš darbininkus.

Darbai prie namų statymo žiemos laike apsistoja, per žiemą darbininkai gana privargo, laukė pavasario, prasidėjimo darbų. Atėjus pavasariui, juos nuo darbo išskiria ir su šeimynoms badui atiduoda. Baisus tai darbininkų padėjimas.

Europos viešpatystės, nors kiekviena užtikrina, jog geidžia vien santaikos, bet rengiasi karan, drutina savo kariškas pajiegas; visi prisilaiko senovės rymionų patarimo, kurių net patarlė sakė: jeigu nori santaikos, tai rengkis karan, nes ant pasirengusio nieks ne išdrys užpulti. Dabar visų Europos didelių viešpatyščių atida atkreipta ant orlaivių, kiek juos bus galima vartoti ateinančiuose karuose.

Vokietijoj dabar atlieka visokius mėginimus su orlaiviais. Yra jau parengtos orlaiviams stacijos, atliekami manevrai. Manevruodami, keli vokiškiejie orlaiviai perlekė Holandijos rubežių ir pasisukinėję svetimame krašte, sugrįžo atgal. Holandijos valdžios savo pusėj ne trukdė lakiojimo vokiškiems orlaiviams, nes mat Holandija mažas kraštas, jai pavojinga erzintiesi su galinga Vokietija; per Prancuzijos vienok rubežių vokiškiejie orlaiviai nedrysta perlėkti, nes ten juos nutrauktų ant žemės.

ANGLIJA.

Anglijos parlamentas iki šiol remia dar Asquito ministeriją ir jije todėl gali laikytiesi. Randas vienok gali laikytiesi tik tol, kol jį paremia airių atstovai. Jie Asquito ministeriją iki šiol remia. Ir biudžeto reikaluose pažadėjo remti randą, nes be biudžeto jis negalėtų laikytiesi. Bet rando priešai parlamente apkaltino ministerius, jog jie turi airių parėmimą tik todėl, kad Airijai pažadėjo autonomiją, panaikinimą aprubežiuojančių airius teisių. Ir airiškiejie laikraščiai beveik patvirtina tuos ministeriams daromus užmetinėjimus: jie reikalauja, kad airių atstovai remtų randą tik už Airijos pilną savivaldą. Dabar Anglijos valdžia guli airių atstovų rankose, be jų paramos ministeriai vienos dienos negali laikytiesi. Terp anglijonų vienok yra daug airių priešininkų, tokių netruksta ir parlamente terp randą remiančių liberalų atstovų. Konservatyvų atstovai protestuoja prieš suteikimą Airijai autonomijos ir prieš kokį nors išplatinimą airių teisių. Todėl visgi dar negalima dabar įspėti, ar dabartinė Anglijos ministerija galės palaikyti valdžią savo rankose per ilgesnį laiką. Anglijonai bijosi, kad turėdama pilną autonomiją, Airija, suvisu nuo Anglijos ne atsiskirtų ir nepasigarsintų nuo jos nepriguliminga, kaip tai šimtas metų atgal padarė Jungtinės valstijos Siaurinės Amerikos. Tas ištikro gali atsitikti ir kaip daugelis mano, atsitiks: nuo Anglijos atsiskirs visai nevien Airija, bet Kanada, Australija, pietinė Afrika ir Indijos, taigi visos svarbesnėsės jos kolionijos.

CHINAI.

Chinuose, Hunan provincijoj šįmet neužderėjo svarbiausias chiniečių maistas—ryžiai. Gyventojai tiesiog badą kenčia. Valdžios gi užsimanė paimti į savo rankas visą ryžių prekystą, todėl visose aplinkinėse supirko visus ryžius, gal manydamos badaujančius gyventojus apsaugoti nuo privatiškų išnadotojų. Bet kad visada neužderėjimo metuose kainos produktų pakjla, tai ir dabar randas ryžius pardavinėjo brangiau žmonėms negu budavo geresnio užderėjimo metuose. Nėra abejonės, kad ir urėdninkai bandė sau traukti naudą, nes chiniškiejie urėdninkai nepriguli prie doriausių, jie stovi ant lygaus laipsnio su maskoliškais. Mat despotiškai valdomuose kraštuose nėra dorų urėdninkų ir jų nebuvo pirma ir kraštuose laisvai rėdomuose, kol juose žmones buvo despotiškai valdomi.

Brangios ryžių kainos gyventojams nusibodo mokėti, jie prieš randą sukilo mieste Tshangsha ir jo aplinkinėse. Sukilėlių piktumas kreipėsi ne tik prieš valdonus, bet teipgi prieš europiečius ir krikščioniskus misijonierius. Krikščioniškos misijos lygiai protestoniškos, kaip ir katalikiškos likosi uždegtos. Misijonieriai, europiečiai ir amerikonai pasislėpė ant laivų. Gelbėjimui europiečių ir misijonierių į krašto vidurius upė nuplaukė angliškojo kariškojo laivyno du kanuoliniai laivai.

Provincijos gubernatorius su 6000 kareivių ištraukė prieš sukilėlius, kurių skaitlių paduoda ant 25000. Bet gubernatoriaus kariumenė, ar iš baimės, ar prijauzdama sukilėliams, perėjo jų pusėn. Gubernatorius ir jo sunus likosi užmušti. Miestą Tshangsha apvaldė sukilėliai. Urėdninkai, ne spėję pabėgti, likosi užmušti. Visi urėdai, europiečių krautuvės, jų namai ir jų samdomi likosi išdeginti; žmonės pabėgo ant laivų; upėj vienok rado kelis prigėrusius europiečius, ar gal amerikonus, kurių čia teipgi netruko.

PRANCUZIJA.

Prancuzija neužsitiki ramumui Europoj, bet drutina, kaip gali, savo kariškas pajiegas. Kaip Vokietijoj, teip ir Prancuzijoj bandomi vis orlaiviai. Laike bandymo mieste Nizzoj vienas orlaivys ir jo išradėjas Rougier nupuolė į jures. Orlaivys paskendo, bet Rougierą pasisekė gyvą iš vandens ištraukti.

Šiųmetiniuose Prancuzijos kariškojo laivyno manevruose bus bandyta ginti Prancuziją ir nuo svetimo laivyno užpuolimo. Tuose manevruose dalyvavus ne tik kariškiejie laivai, bet ir fortai pajurių tvirtovių. Pirmiau tokių manevrų Prancuzijoj nerengdavo, nes turėdama po Anglijai tvirčiausią laivyną, gyvendama su Anglija santaikoj, nesibijojo užpuolimo nuo jurių. Dabar vienok, Vokietijoj įrengtus tvirtą laivyną, toje gali bandyti užpulti ant Prancuzijos ir nuo jurių pusės.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Vilniaus gubernatorius, kaip jau rašėme, pareikalavo iš miesto tarybos, kad ji laikinai prašalintų iš valdybos ir tarybos miesto pirmininką Venslavskį ir pp. Jankauskį, Zubavičių, Zmačinskį ir Bunimavičių. Miesto taryba atsisakė tatai padaryti; priešingai, ji išreiškė savo pageidavimą, kad minėtieji žmonės ir toliau pasiliktų ir darbuotųsi taryboje ir miesto valdyboje. Gubernatorius pareikalavo prisiųsti jam kuoveikiausiai šitą tarybos nusprendimą.

Konfiskuota kovo 4 dienos Vilniaus rusų dienraščio "Siev.-Zap. Golos" No. už perspauzdintą iš kito liakraščio žinutę V. Dumos skyriuje.

Nakčia, iš vasario 28 dienos į 29 dieną Vilniaus kalėjimo kieme teismo nutarimu pakartas užmušęs Ašmėnos pav. sargybynį valstietis Mykolas Božko.

Šiomis dienomis Vilniaus teismo rumai nagrinėjo bylas dviejų kunigų: Vitebsko gub. Subaltinovo parapijos klebono kun. Svigelio ir Koscenevičių klebono kun. Krzenickio. Pirmasai buvo kaltinamas kad davęs šliubą katalikei su stačiatikiu ir pakrikštijęs du nepilnamečiu; nuteistas 200 rub. pabaudos arba 1½ mėnesio kalėjimo; antrasai už pakrikštijimą stačiatikių vaiko nuteistas užmokėti 50 rub. pabaudos arba išsėdėti kalėjime 4 sanvaites.

("V-tis").

"Naša Rodina" laikraščio leidėjai jau suimti ir atsakomybėn patraukti. Jie varė tokį gešeftą: skelbdavosi laikraščiuose (ir lietuviškuose) leisią įvairius laikraščius su daugybe priedų visai pigiai. Žinoma, tuojau atsirazdavo lengvatikių, kurie siųzdavo pigiamjam laikraščiui trirubles ir.... laikraščio nesulaukdavo. Taip jų buvo išviliota iš žmonių už 1908 metus 20 tukstančių rublių, o 1909 m. dar daugiau. Kaikurie ir lietuviai sudėjo tenai savo pinigėlių. Peterburgo policija tik dabar susigriebė ir suėmė Koreliakovą ir Rutkovskį, kurie tokias baikas varinėjo.

Na, visgi geriau vėliau, negu niekad.

IŠ VILNIAUS.

(Nuo musų korespondento).

"Vilniaus lietuvių artistų-mėgėjų kuopa", kurios veikimą ir reguliaminą jau ankščiau pranešiau, vėl rengiasi padaryti visą eilę vakarų-spektaklių, ir ne tiktai Vilniuje, bet ir provincijoje.

Ketinama padaryti lietuvių vakaras-spektaklis Minske. Atvykę iš ten Minsko Lietuvių Selpinno Dr-jos atstovai pranešė savo dr-jos vardu, idant "Vilniaus lietuvių artistų-mėgėjų kuopa" padėtų jiems surengti Minske (gub.) lietuvių vakarą-spektaklį su choro dainomis. "Kuopa" maloniai sutiko patarnauti savo tautiečiams ir pasižadėjo suvaidinti Minske vienaveiksmį Petliuko farsą "Neatmezkamas mazgas", o keturiais maišytais balsais choras padainuos šias lietuvių dainas: 1) Lietuvą, tėvynė musų, 2) Kur bėga Šešupė, 3) Eina garsas, 4) Tris dzienas, tris nakcis, 5) Saulelė raudona ir 6) Motuš-motušė.... Šis vakaras-spektaklis bus Minske trečiąją Velykų dieną (pagal senąjį kalendorių).

Minske, mat, lietuvių nedaug tėra, taip kad sunku sudaryti artistų ir dainininkų kuopą. Užtat Minsko lietuviai ir kreipėsi į "Vilniaus lietuvių artistų-mėgėjų kuopą" prašydami ją atvykti su savo choru, p. Lopatos vedamu. Vaidinama gi bus Minske tik vienaveiksmis veikalėlis dėlto, kad bus dar koncerto dalis (solo, duetas ir tt.), be to choro dainos ir, gal, dar vienaveiksmis lenkų kalba veikalėlis bus suvaidinta, kad pritraukus ir lenkus į šitą vakarą, nes vieni lietuviai vargu bo įstengtų vakaro-spektaklio išlaidas padengti. Lenkiškai (jei tai bus) vaidins vietiniai artstai.

Minsko lietuviai, kaip girdėti, labai laukia šio vakaro. Vilniaus gi artistai ir dainininkai stropiai ruošiasi prie to, kad gerai svetimame mieste pasirodžius.

— Jau pereitoje korespondencijoje rašiau, kad "Ruta" nori sudaryti grynai lietuvių chorą. Ligšiol buvęs choras buvo "lietuviškas choras" — dauguma dainininkų nemokėjo lietuviškai, — dabar gi jau taisoma vien lietuviškai kalbančiųjų choras, taigi bus jau "lietuvių choras". Kovo 17 dieną buvo jau pirmoji to choro repeticija, kurion susirinko apie 14 dainininkių ir dainininkų lietuvių. Nors dar permaža balsų, bet tikimasi, jog į sekančias repeticijas susirinks daugiau ir pasidarys neblogas choras. Kaip ten nebutų, o visgi geriau nors ir silpnesnis lietuvių choras, kaip kad geresnis "lenkų" choras. Vilniaus lietuviai, sužinoję, jog taisoma grynai lietuvių choras, nekantriai laukia pirmojo jo pasirodymo "Rutoje", kurs įvyks turbut tik pirmąją subatą po Velykų.

— Atskilę nuo artistų kuopos senosios "Savitarpiečių" vadinamosios kuopos nariai rengiasi vaidinti Nagornoskio "Pileniečius", bet vargu bo įveiks tai atlikti. Veikalas stambus, reikalaująs daug gerų jau gerokai apsipažinusių su scena artistų ir gero režisieriaus, pas juos gi to kaip tik ir nėra. Na, tegul bando! Jei įveiks pastatyti, gerai, iš to tik džiaugtis galima. Tik vienas peiktina, kad anie asiskyrėliai, kaip įmanydami, traukia pas save neprigulmingosios "Vilniaus lietuvių arstistų-mėgėjų kuopos" narius, boikotuoja "Rutą".... Nors tasai boikotas "Rutai" nebaisus ir savo boikotu apskritai niekam užkenkti jie negali, bet slykštu darosi matant, kaip patįs nieko veikti negalėdami norėtų, kad ir kiti taippat nieko neveiktų. Visoki nepadorųs jų "Rutos" pravardžiavimai juk tik juos pačius žemina.... Na, tiek to, kaip kas išmano — teip save gano.

— Marijavitai Vilniuje vis labiau ir labiau bruzda. Jau turi net dvi koplyčias, ketina dar ir trečią statyti. Kaszin tik ar yra reikalas tiek šventyklų sau statyti. Kas iš to, jei jos bus tuščios. Nors jie patįs giriasi, turį Vilniuje apie 2000 savo pasekėjų, bet neįtikėtina. Porą sykių buvau tyčia šventadieniais nuėjęs jų pamaldų paklausyti, nedaug mačiau žmonių (gal bent 200—250), o ir tarp tų dauguma žiopliai, o ne marijavitai. Neseniai buvo atvykęs Vilnun ir jų vyskupas, kun. Kavalskis. Mišios kaip vienoj, taip ir kitoj koplyčioj laikoma vien lenkiškai (seniau tik porą sykių buvo ir lietuviškai), nes beveik visi marijavitai, tai — lenkai, tarp lietuvių nerado jie savo šalininkų.

Katalikai išsyk buvo susirupinę jų atsiradimu Vilniuje, bet dabar nebepaiso labai to, nes mato, kad pavojaus katalikybei Vilniuje nėra.

Ar prigis Vilniuje marijavitizmas — parodys ateitis, bet dirvos jiems čia bujoti tuo tarpu kaip ir nėra.

— Dar vienas lietuvių laikraštis ketina išdygti. P. D. Šidlauskis ketina pradėti išleidinėti sanvaitraštį vardu "Patarėjas", kuriame bus duodama praktiški patarimai pirklybos dalykuose. Gyvenimas tokio specijalinio laikraščio, jei jis išdigs, bus nekoks, nes skaitytojų, nėra vilties, kad turėtų daug: pirklių mes kaip ir neturime, vartotojų draugijų taip-pat nedaug teturime. Antra, jau ir kiti laikraščiai šįtą apie prekybą ir kooperaciją rašinėja. Be to, kaip girdėjau, "Žemdirbys" ketina net tam tikrą priedą apie kooperaciją pradėti išleidinėti, o ir dabar jau plačiai tuos klausimus gvildena.

Ave.

IŠ JONISKIO, VILNIAUS PAVIETO.

Šv. Kazimiero dieną, kun. Balčiunui pradėjus lietuviškai pamokslą sakyti, "lenkai" ėmė lenkiškai giedoti. Turėdamas gerą balsą, kun. Balčiunas, sukvietęs lietuvius klausytojus arčiau, nesiliovė sakęs, "Lenkai". Ilgai pagiedoję, pritruko energijos ir sustojo. Lenkai grįžojo kunigą nuo altoriaus nuvesią, bet ne išdrįso. Sekmadienį po šv. Kazimiero buvo atvažiavusi iš Vilniaus komisija. Visų Šventųjų klebonui Kuktai pradėjus lietuviškai sakyti pamokslą, "lenkai" išbėgo, giedodami ir lietuvius išstumdami su savimi. Paskui bažnyčią uždarė ir nieko daugiau nebeįleido. Likusių šv. Jokubo klebonas besuskaitė apie 100. Dvarininkas Zajączkovskis, kurs visą agitaciją veda, komisijai pasakęs, kad kol jis gyvas, lietuvių bažnyčion nejleisiąs. Kas pasirodo lietuviu, tą kiti sukvailinti muša.

Antanas Giedrys.

("V-tis").

IŠ KAUNO.

Kaune susitvėrė tikrųjų rusų sąjungos skyrius. D-ras Dubrovinas pažadėjo atsiųsti Šv. Jurgio paveikslą su paraginimu, kovoti drąsiai su neprieteliais.

("Lietuvos Žinios").

IŠ RAUDONĖS, KAUNO GUB.

Vasario 17 d. buvo čia valsčiaus rinkikų sueiga. Kalbėta apie valsčiaus ponų algas. Rinkikai norėjo visiems algas sumažinti, bet vaitas smarkiai užsipuolė ant rinkikų, kad šie išsigando ir paliko po senovei. Raštininkas iš pradžių tylėjo, bet paskui pažadėjo magaryčių, ir rinkikai paliko jo algą po senovei. Mokytojaus tuo tarpu valsčiuje nebuvo, dar jis vaikus mokino, todėl jam *algą sumažino 60 rublių.*

Raudoniškiams rinkikams turėtų buti neišpasakyta gėda už tokį darbą. Tam, kuris tylėjo ir nebuvo valsčiuje, kuris jų vaikus mokina, sumažino algą! Juk tik taip didžiausi tamsuoliai gali padaryti. Dar kartą gėda! *Pinavijas.*

("Saltinis").

IŠ ŽEIMĖS, KAUNO PAV.

Vasario 17 d., rusų sentikių sodžiuje Makarovskoje mokytojas Babko (baltarusis) jau pritemus grįžo nuo nepertoli atsitikusio gaisro. Nuo to pat gaisro grįžo taipgi ir trįs sentikiai, iš kurių vienas visai nepažįstamas, o du vietiniai gyventojai, bet besislapstanti prieš policiją. Priėję mišką sentikiai sustojo ir pradėjo tarp savęs šnabždėtis. Potam nepažįstamasis įsoko į krumus ir tuoj davė 4 šuvius į mokytoją. Viena kulka prakirto skverną; šuviai daugiai nieko nepadarė;

Spėjama, buk šiuo pasikėsinimu norėta sumažinti skaitlių liudytojų; mat neužilgio bus užpuolikų viena byla, o p. B. turės stoti joje kaipo liudytojas. Vienas užpuolikų jau areštuotas. *El-Bė.*

("L. U.").

IŠ JUOSVAINIŲ, KAUNO PAVIETO.

Pernai rudenį šioje apylinkėje trijose vietose apvogta turtingesniųjų ukininkų klėtįs. Vagių pro stogą išsinešta daug patalinių ir visokių drabužių nakčia, kada vyrų nebuvo namie. Visi įtarė ateivius burlokus, kurinos čia mums atsiuntė vyriausybė po lenkmečio. Įtarimas jau kaip ir pateisinamas, nes šį pavasarį vargais-negalais susektą vogti daigtai: vieni pas Jonuvos apylinkės burlokus (Kauno pav.) taip vadinamoj Makarovkoj, kiti pas Siesikių parapijos (Ukmergės pav.) burlokus. Vieni stebimės vagilių nosies uoslumu, nes lengvai jie užuodžia net iš Siesikių, kur ir kada patogiau vogti Juosvainiuose, kiti gi tvirtina, kad tai vagių viengenčiai — sėbrai, gyveną musų tarpe, lyg kokie kulturos našėjai, užvedę juos į musų klėtis ir arklides. Ar šiaip ar taip, bet šiurpuliai ima, atsiminus, jogei tų sėbrų skaičius musų krašte vis eina didyn. Nėra ko stebėties, jogei vietomis lietuviai valstiečiai, nustoję kantrybės, ima dairyties kaip čia apsivalius nuo panašių kaimynų-vagilių, tykojančių, kad kur tik klėtis išplėšus, arklidėn įlindus. Kas gi bus?

J. Ačas.

("V-tis").

IŠ ŠIAULIŲ.

Jau beveik trįs metai kaip kalbama apie progimnazijos atidengimą Viekšniuose. Dabar valstiečiai, kurie buvo sutikę duoti tam dalykui pinigus, atsisakė. Ir štai dėlko. Valstiečiai norėtų įsitaisyti progimnaziją, o valdžia brukte bruka jiems keturkliasę mokyklą, apie progimnaziją nei nekalba. Be to dar, kuomet valstiečių buvo prisiimta mokykla, inspektorius sakęs, buk prie buto pastatymo prisidėsianti vyriausybė, penki aplinkiniai miesteliai ir dvarininkai. Toki namai apsieitų 30000 rublių, tai vieniems viekšniškiams reikėtų mokėti po 33 kap. nuo dešimtinės per trejus metus. Valstiečiai tesutiko duoti po 22 kap. tikėdamies, jog kaimynai likusią dalį sudės, kaip inspektoriaus buvo žadėta. Bet nei miesteliai, nei dvarininkai, nei valdžia nieko tai mokyklai nedavė, o iš viekšniškių rudenį pradėta rinkti po 33 kap., ir tai buvę daroma be tikros tvarkos. Iš šitos priežasties valstičiai nuo mokyklos ir atsisakė. Todėl bereikalo kaltina Viekšnių valstiečius, buk jie tai padarę mažeikiškių kurstomi ir per girtuoklystę.

Mažas Ukininkas.

("Mokykla").

IŠ KRUKŲ, ŠIAULIŲ PAV.

Miestelis nedidelis ir labai nešvarus. Yra mokykla, vaistų krautuvė ir klebonija. Mokykloje praėjusiais metais buvo apie 150 vaikų, o šįmet nutarta priimti apie 60 vaikų dėlto, kad vienas mokytojas negali spėti apeiti daugiau vaikų. Klebonas įkalbinėjo žmonėms, kad prašytų atidengti kitą mokyklą mergaičių ir, sako, valdžia prižadėjo, bet žmonės nereikalavo, sakydami, kad mergaitėms mokslo nereikia. Laikraščių pareina labai mažai, o knygų taipogi nieks neskaito, išskyrus maldaknyges. Girtuokliavimas labai išsiplatinęs; geria ne tiktai vyrai, bet ir moterįs. Reikėtų čia įvesti blaivybės draugiją, bet nėra kam. Žmonės ukininkai kai-kurie atiduoda savo žemes žydams ant arendos, o paskui patįs ima nuo žydų "iš pusės". Kuomi gali Krukai pasigirti? Aludėmis ir vagių draugija!

Blaivus.

("L. U.").

IŠ PASVALIO, PANEVĖŽIO PAVIETO.

Umai užėjus pavasariui kuone visi ukininkai liko malkų iš miško neparsivežę. Jie snaudė sau ramiai, niekam nei į galvą neatėjo, kad taip greitai bus pavasaris. Pernai ukininkai aimanavo, kad ilgai nėra pavasario, šįmet vėl dejuoja, kad umai užėjo pavasaris, liko be malkų.

Nušilus sniegui rugiai su kviečiais išrodo neblogai, tik nežinia, kaip toliau bus. *S. Trupuis.*

("Saltinis").

IŠ SALOČIŲ, PANEVĖŽIO PAVIETO.

Saločių miestelis nedidelis. Neturime nei krasos, nei mokyklos, nei knygyno. Pas škaplerninkus, apart maldaknygių, brostvų šv. paveikslėlių ir barankų, nieko kito negalima rasti. Bet užtat monopolis, dvi aludės ir nuo Naujų Metų įkurtas traktierius. Dar vienas "malonus" apsireiškimas tai, kad galima bus ir nedėldieniais degtinėlė liuosai gerti, o lig šiol tiktai slaptos smuklės patarnaudavo. *Artaksersas II.*

("L. U.").

IŠ VABALNINKO, PANEVĖŽIO PAVIETO.

Vasario 21 d. buvo "Blaivybės" skyriaus visuotinas susirinkimas. I. J. Gvildis perskaitė apie tai, kaip visiškai susilaikyti nuo vartojimo svaiginančių gėralų. II. Kun Kemėšis patarė nevartoti nei naminio alaus. III. Išrinkta į Kauno visuotinąjį "Blaivybės" draugijos susirinkimą du delegatai, ir jiems įsakyta, kad reikalautų iš centro valdybos, idant plačiau skelbtų laikraščiuose, kas veikiama ir kas manoma veikti blaivybės praplatinimui. IV. Nutarta pasirupinti įsigauti leidimas knygynuiskaityklai. V. Daug buvo ginčytasi apie laikraščius. Prie progos paminėsiu arbatnamį. Arbatnamis įsteigtas Vabalninko "Blaivybės" skyriaus. Vieną sykį susirinkę Vabalninko choro giedoriai bejuokaudami sutarė išsirašyti kokį laikraštį. Nutarė "Garnį". Sumetė pinigus, bet kadangi dar liko pinigų, tai pasitarę sumetė dar ir ant "Žemdirbio". Bet kiti labai norėjo "L. Ukininko", tai metė dar ir "L. Ukininkui". Visi pinigai nesusimetė, tai P. Šukis apsiėmė parinkt aukų ir surinko "L. Ukininkui", ir "L. Žinioms", ir "Lietuvaitei", ir išrašė ant arbatnamio

vardo. Bet matyti, tai nepatiko musų kunigėliams, kam be jų žinios išsirašo laikraščius ir kun. Kemešis per susirinkimą prirodinėjo, kad "Liet. Ukininkas" yra "prieštikybinis" ir "prieškuniginis", "peklos nuodu sėjėjas" ir tt. ir pasakė, kad be jų žinios (kunigu) niekas daugiau neišrašytų laikraščių, o kas nori skaityti "L. Ukininką", tas gali kitą draugiją susitvert.

Dar pasiginčijus visgi buvo nutarta ir šiuos laikraščius "L. U.", "L. Žin." laikyti tik kaip bus skaitykla — "gerai juos kritikuoti...." (gerai kritikuojami ir ligi šiol!).

— Toliau K. K. patarė rupintis kaimo jaunimu, organizuot blaivybės ratelius ir tt.

— Dieve padėk, tik nežinau, ar gali gerai, sektis jei vienus girsim, o kitus peiksim.... Juk dabar prie draugijos priguli beveik ir tik senos bobelės ir kiek mergelių — vyrų visai mažai. O jei dar kun. Kemešio paklausę sumislytų kitą draugiją, tai ir vėl butų riksmo....

Iš Pakapės Kipšas.

("L. U.").

IŠ TRAUPIO, UKMERGĖS PAVIETO.

Žemė čia gera, daugiausiai juodžemis su moliu. Taigi ,kurie moka gerai ukininkauti ,neblogai gali gyventi. Su malkomis taippat maža bėda, nes daugelis turi savo miškelių, o kurie jų neturi, gali iš kitų arti nusipirkti. Šimet žiemą nebuvo gero kelio, pertai daugelis liko be malkų, nebuvo kaip iš miško atsivežti. Kitais metais žmones čia gerokai užsidirbdavo, veždami medžius iš miškų Kavarskan ar Troškunuosna; šimet gi dėlei blogų kelių negalima buvo tuo uždarbiu pasinaudoti, tad biednesnieji atsirado sunkiame padėjime. Daugelis, išdavę nuomon žemę, bėga Amerikon laimės ieškoti, bet ar pavyks — labai abejotina. *Nuliudęs brolis.*

("V-tis").

IŠ PAGIRIŲ, UKMERGĖS PAVIETO.

Jau ketveri metai, kaip pas mus gyvuoja Vartotojų Draugijos sankrova. Prekyba eina vidutiniškai. Žmonėms tokia sankrova atnešė nemažą naudą, nes čia visko galima gauti, nebreikia važinėti į Ukmergę ir Panevėžį, o ir prekes (tavorą) gauni geras. Tik tamsieji žmonės, kurie nenori vienybės laikytis, eina pas žydus pirkti, o susipratusieji, kuriems rupi, kad lietuvių sankrova čia gerai gyvuotų, viską perka savo sankrovoje.

Tik Dieve duok daugiau vienybės ir susipratimo!

Skaitytojas.

("Saltinis").

IŠ KUPIŠKIO, UKMERGĖS PAVIETO.

Vasario 7 d. pagrįžo iš kalėjimo laikrodininkas Juozas Vitkevičius. Jis išsedėjo kalėjime suviršum 8 mėnesius. Mat atrastas nieko nekaltu. Kaltino jį buk tai už prigulėjimą prie kokios ten "partijos". Bet visi kupiškiečiai gerai pažįsta jį tik kaipo gerą ir teisingą laikrodžių taisytoją. Todėl ir ne dyvai, kad daugumas Kupiškėnų jo gailėjosi ir laukė pareinant. Tiesa, kaikurie žmonės, o ypač Kupiškio davatkos, jo neapkentė ir pamatę pagrįžusi paleido paskalas, gal esąs pabėgęs iš kadėjimo, nes kaip girdi, galėję paleisti tokį "bedievį", "marijavitą". Bet ką tu žmogus padarysi, kad joms nepatinka ne jų "ratos" žmogus. *Ar ne tas.*

("L. U.").

IŠ KARTINOS, TELŠIŲ PAV.

Sušipratimas, apšvietimas ir blaivybė pas mus pradėjo kiek kilti. Iki šiol padaryta 3 nutarimai, kuriais reikalaujama atidengimo valdžios lėšomis 5 naujų mokyklų sodžiuose: Kulupėnų, Baublių, Raguviškių, Mišučių ir Nikoliškių. Sodžių Kulupėnų ir Nikoliškių ukininkai duoda mokyklai po 1 dešimt. žemės, o Raguviškių mokyklai šitą žemę pažadėjo duoti vienas-patsai ukininkas Antanas Rievka. Pirmiau apie mokyklų reikalingumą musų valstiečiams negalėdavo nei primint. Kartinos ir Budrių mokyklose yra mokytojai rusai. 17 d. sausio Kartinos mokykloj vietinis mokytojas ir kunigu surengė pirmą kart vaikams šelę su lietuviškomis dainomis ir dekliamacijomis. Tame pat mėnesį Budrių klebonas kun. Lialys buvo surengęs vaikams sceną "Betlija". Lošė vaikai vietinės mokyklos — gražiai. Su laikraščiais budavo taip-pat, nes lig šių metų laikraščius skaitė tiktai tie, kuriems kunigai per prievartą įbrukdavo "Šaltinį", "Vienybę". Šimet jau išsirašo "Liet. Ukininką" 7 valstiečiai, neskaitant "Šaltinio" ir kt. Blaivininkų skaičius taip-gi žymiai paaugo. Per buvusį 7 d. šio vasario mėn. susirinkimą pasirodė, kad narių yra 282, o pinigų kasoje 85 rub. 97 kapeikos.

Dėdė Antanas.

("L. U.").

IŠ KULIŲ, TELŠIŲ PAV.

Daugumas musų žmonių kuliškių neatskiria daktaro nuo žmogaus prasilavinusio gydyti. Kas tik duoda vaistus, prie to ir kreipias, neveizėdami, ar tas davėjas išmano apie ligas, ar yra daktaras, ar šundaktaris.

Kai-kurių kuliškių kaimiečių serga vaikai šiltine (dlfteritu). Ta liga beveik visuomet esti išgydoma, jei laiku tikras daktaras buna parvežtas. Deja, kad vieni kuliškiai neišmano, kas yra tikras daktaras, kiti gi, ir išmanydami, veža ligoniui šundaktarį.

Daug prikenčia per neišmanymą ligos suspaustos musų kuliškės moteriškėlės. Joms veža irgi daktarkas "moteriškų ligų žinoves". Mat, moteriškė gėdžias daktarui vyrui liga savo pasirodyti. Kas gi taip gerai išmanys apie moteriškas ligas, kaip pati moterė, o dar daktarka, mano sau neviena susirgus kuliškė moteriškėlė. Nuo širdies silpnėjimo "daktarka" ligoniui duoda, pagal kvapą, rožių vandenį. Tai butų pusė bėdos. Bet skįstimas keptų čėsnakų sergančiai įduotas, rodos, negali sveikatos priduoti.

Kiek dar duodama kitokių marmalynių, nuo kurių nekartą visą amžių moteriškę į kruvą traukia.

Kulys.

("Saltinis").

IŠ DUSĖTOS, EŽERĖNŲ PAV.

Praėjusį rudenį Bileišių sodžiaus ukininkai buvo susitarę išsiskirstyti į viensėdžius. Parsikvietė matininką. Kuomet jau šis išmatavo žemę, kilo tarp ukininkų nesusipratimas dėl sodybų ir matininką prašalino. Šimet gauna jie iš gubernatoriaus pranešimą užmokėti už tai 500 rub. baudos. Atvažiavo dabar sodžiun viršaitis su raštininku, surašė visų ukininkų turtą ir ketina licituoti, jei neužmokės pabaudos. Ukininkai ketina prašyti gubernatoriaus dovanoti jiems pabaudą. Kuo tas pasibaigs — pamatysime.

Ta pati.

("V-tis").

IŠ SKAUDVILĖS, RASEINIŲ PAVIETO.

Vasario 22 d. vienas žydelis atėjo į Kavodonių kaimą pas ukininką Meištininką. To ukininko sunus užpuolė ant žydo ir, visaip kankindamas ,atėmė iš jo 60 rub. Paskui tą žydą jis užmušė ir nuvežęs į laukus pametė. Policija suėmė Jeron. Meištininką, Adomą ir Ant. Jakučius. Buvo ir daugiau suimta, bet tuojau paleista.

Skaudvilietis.

("Saltinis").

IŠ SUVALKŲ.

Varšavos teismo rumai kovo 9 ir 10 d. peržiurėjo garsiosios *"pabėgimo iš Suvalkų ligonbučio bylos"* (V. Mickaus ir kitų)) apeliacijos skundą. Apeliacijos skundas buvo paduotas apginėjų ir buvo uždėtas protestas prokuroro. Apskričio teisme lapkričio 9, 10 ir 11 d. 1909 m. iš 23 kaltinamųjų buvo 13 visai išteisinta, o kitiems teko nuo 3 mėn. kalėjimo ligi 8 metų katorgos. Dabar gi visi — ir pirmiau išteisinti — nuteista nuo 6 ligi 10 metų katorgon. Pirmiau išteisinti buvo liuosi.

IŠ PILVIŠKIŲ, SUVALKŲ GUBERNIJOS.

Netoliese nuo Pilviškių yra kaimas Stugučiai. Jisai nebutų įdomus musų skaitytojams, bet dėlto jo jaunimas įdomus. Kuone kas sanvaitė tenai buva lioterijos. Išlošėjas ir leidėjas stato nuo savęs po keles bačkutes ir po lošimui jau, bešokdami, išgeria jas. Žinoma, tuoj atsiranda girtų ir tada visas pragaras. Pačių Pilviškių jaunuomenė neatsilikus nuo Stugučių. Šieji pastarieji, tai nuo kaimiečių ima fundušus, už ką turi apmušti kokį nors žmogų, vaikiną ar net merginą. Girdėjau, kad net yra iš miesčionių susitvėrusi tam tyčia kokia tai draugijėlė kuri pagal taksą, už buteliuką tik ir užsiima žmonių mušimu. Nežinia, ar ta draugijėlė registruota kur....

J. S.

("L. U.").

IŠ MARIJAMPOLĖS.

Ukininko V. C. vagis nuo gatvės nuvažiavo arklius. Buvo duota žinia policijai. Ant rytojaus žemsargiai peržiurėjo visus įtariamuosius vagis ir nerado dviejų namie. Žemsargiai dažniausiai žino, kur vagis arklius parduoda, todėl ir šiuo kartu numanė, kur galėjo buti arkliai parduoti. Savininkas ir du žemsargiu nuvažiavo į Vyžainį. Čia sugavo tuosdu vagiu ir vieną merginą, su kuria tie vagis drauge atvažiavo. Paskui toji mergina nurodė ir kur tie arkliai paslėpti. Pas vieną vokietį, Dominą, netoli Vyžainio, atrasta brička ir arkliai. Visus žemsargiai suėmė ir atvežė į Marijampolę.

M. Ciplijauckas.

("Saltinis").

IŠ PRIENŲ, MARIJAMPOLĖS PAVIETO.

P. Uzbonas, pardavęs dvarą p. Stankevičiui, kad išparduotų žmonėms, įsitaisė Prienuose mašiną dielėms piauti ir grudams malti. Dėliai to kiti malunai papigino maliną net trimis skatikais ant pudo. Žmonės džiaugiasi . *Šukytis.*

IŠ LIUDVINAVO, KALVARIJOS PAV.

Sunku kas gero padaryti ,jeigu vieni griauja tai, ką kiti stato.

Apie pora metų atgal Liudvinavo valstiečiai, o drauge ir pasodiečiai, nutarė uždaryti šventadieniais smukles. Spalių 4 d. 1909 metų pasodiečiai (žydeliai ir keli mažos vertės lietuviai-katalikai) per susirinkimą nutarė prašyti valdžios, kad atidarytų smukles šventadieniais.

Ir vasario 7 d. š. m. pirmą kartą buvo atidarytos smuklės.

Įdomu žinoti, ką ant to pasakys visas valsčius per sueigą? Argi jau taip pigiai pasiduos pasodiečiams?

Šiokiomis dienomis pasodiečiai turėjo atdaras smukles ir galėjo gurguliuoti, kiek patiko.... bet šventadieniai ne vienų pasodiečių, o ir viso valsčiaus, nes tada viso valsčiaus susirenka į bažnyčią jaunimas ir šeimynos.... tatai ir visam valsčiui turi rupėti smuklių uždarymas.

Vyrai, nepraleiskit progos, kad vėl uždaryti smukles! *A-sai.*

("Saltinis").

IŠ PRUSŲ LIETUVOS.

Paskutiniu laiku pasklido kalbos apie rengiamąjį jaunuomenės suvažiavimą ant Rambyno kalno ties Ragaine. Tasai suvažiavimas, kaip girdėti, bus berželio 19 dieną. Suvažiavimo tikslas: duoti progą Prusų Lietuvos jaunuomenei pažinti musų bočių šventvietę, apsvarstyti dabartinį lietuvių padėjimą ir pasiraginti prie darbavimosi tėvynei.

("R. Garsas").

IŠ RYGOS.

Rygos lietuvių viešasis gyvenimas pateko į pavojų. Kas gi jam grumoja? Spėsi, skaitytojau, kad žinomasis cirkuliaras, dėl kurio "tautiškosios" įstaigos gali but ne šiandien, tai ryto pridengtos. Gal ir tai buti, bet tuo tarpu pavojus arčiau tuno: *rygiečių viešajam gyvenimui stato žabangas patįs lietuviai.*

Štai tarp Rygos dviejų laikraščių eina kova, kuris kuriam galą padarys. Tuo tarpu abudu eina šlubuodami, pamuštomis kojomis.

Per dvi sanvaiti prieš Užgavėnes buvo įrengti keturi pasilinksminimo vakarai: 2 vakaru vasario 20 ir 2 vakaru vasario 27 d. Žinoma, vieni vakarai turėjo užkenkti kitiems — to ir buvo norima. Tikslas pasiektas: "Žvaigždės" ir "Kanklių" vakaras, įrengtas labai patogiu laiku, per pačias užgavėnes, ne pelną davė, bet nuostolį.

Vakaro, atminimui spaudos išgavimo nebus.

Ką gi veikia "tautos smegens" — inteligentai? Kodėl jie nesustabdė tų niedorų lenktynių ir kitų netikusių žingsnių?

Stabdytų, jei pajiegtų. Bet šiuo tarpu ne inteligentų viršus tarp Rygos lietuvių.

Ne nuo vakar dienos tarp Rygos lietuvių palengva terliojamas inteligento vardas. Dabar tai daroma viešai, atvirai. Paimkit "Rygos Naujienų" No. 6. Tenai pajuoktas "Riebaus Farso" "Rygos Garso" leidėjų-pajininkų susirinkimas. Ko tenai nedaroma su inteligento vardu! Tas susirinkimas buvęs "rimtų vyrų-inteligentų" susirinkimas, "šiaudų inteligentų" susirinkimas, kai-kuriems asmenims prisegtas dar laipsnis "kandidatas", kur pirma budavo duodamas geriau pabaigusiems universitetą. Ne tamsuoliais, bemoksliais apšaukiami, bet inteligentais.

Dalykas tame, kad didesnis kliasų skaičius, kurias žmogus išvargo, ar universitetas, ar kitaip pasiektas augštesnis apsišvietimas stabdo žmogų nuo kai-kurių žingsnių, verčia ir kitus stabdyt, o tai nevisuomet ir nevisiems paranku. Taigi inteligento vardą kiek apterliojus, darosi tuo laisviau, atsiveria platesnis kelias kliasų ir universiteto nepagadintiems "veikėjams", jie patenką kur-nor, net į visuomenės veikėjus, vadus. Ir vadovauja, veda, kur jiems reikia. Smagu, garbinga ir kartais naudinga, tik ne visuomenei.

Taigi tas ieškojimas "viršaus", garbės, naudos, žeminant ,terliojant kitus, kenkiant visuomenės reikalams — tas viskas daug yra pavojingesnis mums už visokius cirkuliorus. Pavojus juo didesnis, kad jis slapstosi po gražioms priedangoms. *Tas.*

("V-tis").

IŠ MINTAUJOS.

Anot laikraščių, vienas vokietis pastorius iš sakyklos skelbiąs savo parapijonims vokiečiams, kad latvių vargdienių jie nešelptų, o tiktai vokiečius, nėsa latviai jau esą pralenkę turtais vokiečius: jie steigiąsi bankus, taisąsi "rumus" ir todėlei galį patįs savo vargdienius šelpti.

— Tula Katrė Švanfeld, už pardavinėjimą tyčia pagadinto sviesto liko pasmerkta metams kalėjiman.

("R. Garsas").

IŠ PALANGOS, KURŠO GUB.

Jau nuo 10 metų valdžia skatina palangiečius statyti savo valsčiuje mokyklą, bet valstiečiai iki šiam laikui vis priešinasi. Mat, buk neturi tiek pinigų mokyklai. Bet tai ne tiesa, nes valdžia duoda mokytojui algą ir kurą, o grafas Tiškevičius medžiagą mokyklai statyti. Taigi valstiečiams pasilieka toji medžiaga suvežti ir mokyklą pastatyti. Čia daug pinigų nereikia, tik kad butų geri norai. Palangos valsčius yra tamsiausias visoje Kuršo gub..

Nors valstiečiai skundžiasi, kad mokyklai pinigų neturį, bet puošti savo vaikus, ypač dukteris, tai užtektinai turi. *Miškinis.*

("Saltinis").

IŠ ODESOS.

Vasario 28 d. buvo "Rutoje" muzikos ir dainavimo vakaras. Choras dainavo liet. "Gegužinės" ir "Medžiotojų" dainas; be to dar "Paukšteliai mieli" ir "Lietuvos grožybė". Gailu labai, kad dainininkai lietuviškus žodžius visai ne lietuviškai ištarė, dainos per tai nustojo gyvo tautiškumo ir to jausmo, kurs skamba visuomet musų brolių dainose tėvynėje. Smuikininkas su pianistu tuo labiau negalėjo mums duoti ką nors tautiško.

P. Naginė.

("Lietuvos Žinios").

IŠ KARSO, UŽKAUKAZYJE.

Čia yra į pusantro tukstančio katalikų kareivių; tarp jų daugybė lietuvių. Bet čia visai nėra kunigo. Tik kartą per metus atvažiuoja kunigas iš Tifliso. Bažnyčios trukumas labai blogai atsiliepia ant kareivių-katalikų.

Nors čia ir yra mažutė armėnų-katalikų bažnytėlė, bet mažai kas ją lanko iš čionai tarnaujančių kareivių. *Kareivis.*

("Saltinis").

MOKSLAS IR MOKYKLOS.

Ataušus "laisvės metų" karščiui ir mokslą einąs jaunimas pradėjo rimčiau žiurėti į pasaulį; pradėjo mažiau svajoti apie galimas ir negalimas "liuosybes", "rojus" ir kitus, beabejo, prakilnius ir augštus daiktus, tiktai umai arba visai nejvykinamus; vienu žodžiu — pradėjo gyventi daugiau darbais negu žodžiais.

Tokį surimtėjimą galima matyti ir maskviečių studentų, kurie, nekurie, nusikratę paprastu snaudulių, pradėjo judėt gyvuot, rinkties kas dvi sanvaiti ir tarties apie klausimus, paliečiančius labiausiai Lietuvą, skaityti referatus ir tt. Pavyzdin paimsim susirinkimą vasario 24 d. šių metų. Per šį susirinkimą aiškiau pasirodė nauja srovė, kuri seniai jau plečiasi tarp užsienio studentijos, o tarp Rusijos — tik šiais paskutiniais metais pasidarė šiek-tiek žymesnė.

Per šį susirinkimą buvo nutarta svarstytiti prof. Matulevičiaus paskaitą: "Trumpas išaiškinimas šių dienų socijalinio klausimo". Tai atsitiko St. Š. Jisai išdėjo, kiek praplatinęs ir su visukuo sutikdamas, pirmą dalį šios paskaitos; paskui po mažai pertraukai— antrąją dalį, jau kritikuodamas: rado bene vieną klaidą apie Encikliopėdistus, užmetė autoriui ekklektikumą. Toliau rado daugiau klaidų; pažymėjo krikščionybės puolimą. Priėjęs prie tos straipsnio vietos, kur buvo paminėtas Christus, jisai štai ką maž daug pasakė: yra išsidirbęs paprotys: jeigu jau kur kalbama apie Christų arba bažnyčią, tai nenorima klausyt; mes gi turime pažiurėti rimtai. Christaus mokslas savo laiku buvo gal ir labai tinkamas, bet musų gadynei daug kas jame jau paseno ir nebetinka. Mes jo negalime nei absoliutiškai priimti, nei absoliutiškai atmesti. Yra tokių (kaip ir Matulevičius), kuriems, jei Christus — tai-jau ir šventas.... Tuomet st. P. D. paprašė Š. plačiau paaiškinti, *kas Christaus mokslo netinka dabartiniam laikui?* Visi sujudo ir Š. po kiek laiko maždaug pasakė: "beabejonės, Christus — tai buvo genijus, kuris davė žmonijai gal daug daugiau, kaip kiti genijai, ir užtat patraukė masas; aš neapsiimu aiškinti, kas jame gera, kas ne; bet jis nebegali tikti šiam laikui viena dėlto, kad jame nėra socijalinių klausimų, tik filosofiškai-teologiški; o antra, ačiu nesustojančiam gyvenimo keitimuisi joks mokslas negali turėti vertės visam laikui; toks žikimas netik Christaus, bet ir Buddos ir kitų". St. D. vėl pasiprašė balso; bet kadangi jau reikėjo baigti susirinkimą, tai jam buvo pasiulyta apdirbti kitam kartui referatą ant tokios maž-daug tėmos: "Christus ir dabartis", butent, ar Christaus mokslas tinka šiai gadynei?

Nors dar nežinia, kaip žiurės st. D. į Christaus mokslą, vis dėlto jaučiasi, kad pirmeiviškiausioje ir skaisčiausioje "M. L. St. Draugijoje" kila.... nauja srovė.

Tprutprunkevičia.

("V-tis").

IŠ LATVIŲ GYVENIMO.

Antrą vasario mėn. pusę buvo Rygoje visuotinas latvių centralinės ukio draugijos susirinkimas. Ta centralinė ukio draugija tai paprastų ukio draugijų susivienijimas ir tai ne visų, o tik dalies.

Į tą visuotiną susirinkimą atvyko 42 draugijų atstovai. Centralinė draugija nuomuoja Livžemėje iždui priklausantį dvarą, kuriame yra vedama pavyzdingas ukis ir kuriame ketinama įkurti ukio padarinėms mėginti stotį. Centralinė draugija samdosi du mokytu agronomu, kurių priederme yra sodžiuje laiks nuo laiko suruošti kursus apie ukininkavimą. Be to vienas iš tų mokytų agronomų redaguoja centralinės draugijos leidžiamąjį laikraštį: "Baltijas Lauksaimnieks".

Ta-pat centralinė draugija turi Rygoje puikią žemdirbystės padargų sankrovą; kurios apyvarta pernai 600000 rublių nešė.

Ta sankrova gauna visokių mineralinių trąsų ir kai-kurias mašinas iš pirmų rankų, todėl ir parduoda jas pigiau kaip kiti.

Beveik tuo-pačiu laiku t. y. vasario mėn. 18 ir 19 d. Rygoje buvo ir latvių ukininkų suvažiavimas, kuriame dalyvavo virš 300 žmonių iš Kuršo ir Livžemės ir buvo skaitoma 17 referatų. Mokytojas agronomas Skubinas kalbėjo apie ukio pakėlimą kuriuo tikslu reikėtų latvių pramoniją daugiau rupintis.

Suvažiavimas išnešė šitokius nutarimus: Pakėlimui ukių reikalingas ukininkų susispietimas, netik perkant bendromis lėšomis ukiui reikalingas padargas, bet ir parduodant visokius ukio produktus. Be to dar reikalinga geriau suorganizuoti ukininkams smulkioji paskola (kreditas). Nutarta taippat, jog ukininkavimas duoda progą plėtotis pramonei, ypatingai jos ukio padargų šakai, todėl reikalingas geresnis profesijonalinio mokslo aprupinimas.

Įdomi buvo agronomo Celmino paskaita apie suorganizavimą ukiams pagelbos. Tuo tikslu pataria jis valsčiaus vyresnybei samdytis mokytus inspektorius (užveizdus), nes Kurzemė neturėdama žemietijų, neturi ir kas rupintųs jos gyventojų gerovės pakėlimu. Tą-pat beveik klausimą judino studentas Krečmanas savo paskaitoje apie ukio statistiką. Jis pataria prie centralinės ukio draugijos įkurti statistikos rinkimui biurą. Buvo dar daug skaitoma ir kalbama apie paskolas reikalingas ukio pagerinimui, apie agronomijos mokymą ir apie suruošimą laukų mėginimui. Čia studentas Friderbergas nurodė, jog patogiausia tokius laukus butų įtaisyti prie ukio ratelių. — Tuos suvažiavimus galima skaityti už pilnai pasisekusius ir nauda iš jų latvių ukiams neabejotina.

J. Galdinas.

("Lietuvos Žinios").

IŠ AMERIKOS.

ANTRAS BEPAMATINIS DR. COOKO PASIGYRIMAS.

Fairbanko expedicija po kelių mėnesių kelionės, prigriebė ant McKinley kalno viršunės Alaskoj. Garsus neva šiaurinio žemgalio atradėjas Cook, gyrėsi, kad jis seniai pasiekė to kalno viršunę, bet dabar tą viršunę atlankiusi expedicija nei jokio ženklo Cooko ten buvimo nerado. Minėta viršunė turi 12000 pėdų augščio.

PUSĖTINAS NURAMINIMAS.

New York. Teismas merginai Alenai Broderich pripažino 50000 dol. nuo advokato Jerome Probst už sulaužymą pažadėjimo ją vesti. Su tais pinigais ji greitai ras sau kitą apsivedimui kandidatą, galės sau pati rinktiesi. Ne viena mergina, jeigu žinotų, kad tiek gaus atlyginimo, gal ištikro norėtų, kad koks turtuolis pažadėjimą sulaužytų.

KO SĖDA NE Į SAVO ROGES.

Washington, D. C. Susirinkiman moterų reikalaujančių sau politiškų tiesų atėjo prezidentas Taft ir laikė kalbą, kurioje išreiškė abejojimą apie naudą moterims politiškų teisių. Vos spėjo tą pasakyti, kaip terp moterų kilo baisus triukšmas. Be reikalo moterys kvietė prezidentą kalbėti ir tas be reikalo sėdo nė į savo ratus.

GERAS ATLYGINIMAS UŽ KRUTINĘ.

New York. Rosalindai Moris teismas pripažino nuo Metropolitan Steel Railway Co. 20000 dol. atlygino užtai, kad tos kompanijos karas užbėgo ant jos automobiliaus ir ji teip tapo sužeista, kad negali nešioti drabužių su atvira krutine. Ji reikalavo užtai 100000 dol. Nereikia užmiršti, kad minėta moteris turtinga. Kaszin, ar teismas butų už sudarkytas krutis tiek pripažinęs kokiai vargšei moterei!

JAUNA SAUŽUDĖ.

Pittsburg, Pa. Kadangi mokytoja pasakė motinai, jog jos mergaitė neišlaikys egzamino, nusinuodino 13 m. M. Stewart. Nors minėta mergaitė turėjo tik 13 metų, bet ji jau lankė augštesnę mokyklą.

IŠEIVIAI Į KANADA.

Per paskutinius 9 mėnesius iš Jungtinių Valstijų išsikraustė į Kanadą 80488 žmonės, arba 3000 daugiau negu per tą patį laiką pereitų metų. Dalis tų išeivių buvo europiečiai, kita gi dalis buvo amerikoniškiejie farmeriai.

MUŠTYNĖS TERP INDIJONŲ

La Crosse, Wis. Ant salos priešais La Crosse terp girtų indijonų užgimė muštynės, kuriose aštuoni raudonodžiai likosi sunkiai sužeisti, vienas sužeistas mirtinai. Muštėnėse vartojami buvo: kuciai, peiliai ir kumščios.

EXPLIOZIJA.

Quebec, Kanada. Ant Ha-Ha Bay geležkelio pirm laiko expliodavo pritaisytas dinamitas ir uolų šmotai užbėrė 26 darbininkus. Dešimtį atkasė, du buvo negyvi, o trįs labai sunkiai užgauti. Paskui atkasė dar 3 negyvus ir 11 sunkiai sužeistų.

Eaton, Pa. Akmenų laužyklose Nazareth Portland Cement Co., netoli nuo čia, atsitiko dinamito expliozija, kurios 11 darbininkų tapo užmuštų. Užmuštiejie yra vengrai ir italijonai.

ŠEIMYNIŠKA TRAGEDIJA.

Ngance, Mich. Nesėniai čia atkakęs angliakasys Frank Haariman, naktyj, šeimynai sumigus, padėjo dinamito štangelę po lova, kurioj gulėjo jo pati ir trijų metų duktė; kitą gi padėjo po lova, kurioj gulėjo pats ir penkių metų sunus. Expliozija jį, jo pačią ir sunų į šmotus sudraskė; mergaitė išliko neužgauta.

NELAIMĖS ANT GELŽKELIŲ.

Spokane, Wash. Netoli Hanginans Junction iššoko iš vėžių Northern Pacific gelžkelio traukinys ir susidaužė. Prie to šešios ypatos tapo užmuštos.

GAISRAI.

New Haven, Con. Užsidegė kedžių varstotai čianykščiame kalėjime. Subėgus ugnagesiams ugnį gesinti, atsitiko gazo expliozija, kurios šeši ugnagesiai tapo užmušti, o 5 labai pavojingai apdegė, 20 gi yra nepavojingai sužeistų.

Graham, Va. Išdegė su visu miestelis Cleveland. Išliko tik trja namai, bet ir tie ugnies dručiai pagadyti.

Calgary Alta, Kanadoj. Sudegė čia javų krautuvės Calgary Milling Co. Sudegė 100000 bušelių javų. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant $150000.

NUOSTOLIAI GAISRŲ PADARYTI.

Jungtiniuose Valsčiuose kovo mėnesyj gaisrai pridirbo nuostolių 18500000 dol. vertės, arba penkiais milijonais daugiau negu pernai. Pirmuose trijuose mėnesiuose gaisrų padaryti nuostoliai siekia 49130000 dol.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ *Des Moines, Ia.* Anglių kasyklų savininkai 1 distrikto sutiko pakelti 5% angliakasių algas.

¶ *Chicago, Ill.* Sustreikavo 800 darbininkų dirbančių prie statymo naujo miesto rumo.

¶ *Chicago, Ill.* Pasibaigė streikai darbininkų dirbančių prie naujo miesto rumo. Sugabenti iš New Yorko streiklaužiai jau iškeliavo atgal.

¶ *Chicago, Ill.* Darbininkai dirbanti prie statymo naujo miesto rumo, kurie buvo darban sugrįžę, iš naujo sustreikavo, kadangi jie pamatė, kad kontraktorius nepaleido nuo darbo iš New Yorko sugabentų streiklaužių, nors tą pažadėjo padaryti.

¶ *Galesburg, Ill.* Sustreikavo darbininkai Parington Pawing Co., kadangi kompanija atsisakė pripažinti uniją.

¶ *Waltham, Mas.* Jau trečią kartą paliovė dirbusios čianykščios laikrodžių dirbtuvės ir pertai 4000 darbininkų atsirado be darbo.

¶ *St. Paul, Minn.* Streikas vėžių nustatytojų šiaurvakarinių gelžkelių pasibaigė.

¶ *Kansas City, Mo.* Iširo tarybos terp darbininkų atstovų ir anglių kasyklų savininkų volstijose: Wisconsin, Kansas, Oklahoma ir Arkansas.

¶ *Toledo, O.* Sustreikavo čia 300 vežėjų. Jie reikalauja po $2 sanvaitėj daugiau.

¶ *Philadelphia, Pa.* Ant galo pasibaigė streikai tarnaujančių ant čianykščių gatvinių karų. Tarnaujanti priėmė per tarpininkęstę Federatlon of Labor jiems kompanijos pasiulytas išlygas.

¶ *Pittsburg, Pa.* Streikuoja čia tarnaujanti ant gatvinių karų. Kompanija jų vietoj sutraukė streiklaužius. Streikas traukiasi jau 8 sanvaitės.

¶ *Scranton, Pa.* Tarnaujanti ant Traukinių Dalaware, Lackawana & Western gelžkelio gavo paliepimą streikuot.

¶ *Scranton, Pa.* Ne bus streiko tarnaujančių ant traukinių Delaware Lackawana & Western gelžkelio, kadangi kompanija prižadėjo mokėti tokias jau algas, kaip ir New York Central gelžkelis.

¶ *Milwaukee, Wis.* Milwaukee Electric Railway & Ligth Co. pakėlė po 2c. už darbo valandą algas motormonų ir konduktorių.

¶ *New York.* United States Steel Corporation mano nuo 1 d. gegužio pakelti darbininkų algas. Šitos kompanijos dirbtuvėse dirba 225000 darbininkų.

¶ *New York.* New York Central gelžkelio kompanija sutarė su tarnaujančiais užgimusius nesutikimus atiduoti išrišimui santaikos teismo.

¶ *New York.* Boston & Main R.R.Co. susitaikė su savo tarnaujančiais visuose jų reikalavimo pamatuose.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ KENSINGTON, ILL.

16 d. balandžio š. m. čia buvo prelekcija, surengta T. M. D. 113 kuopos p. F. Shedwill svetainėje, 341 Kensington ave. Prelekciją laikė Dr. A. K. Rutkauskas, temoje "Sveikata". Žmonių susirinko 24 asmenys. Prelekcija buvo labai naudinga kiekvienam lietuviui, ypatingai kensingtoniečiams, nes čia lietuviai mažai girdėjo tokių prelekcijų, o gal ir visai negirdėjo, nes kaip aš žinau, Kensingtone buvo pirma lietuviška prelekcija ir, kaip matyt iš praeitos prelekcijos, kuri buvo čia po šonu, atsilankė vos viena dalis lietuvių. Pirmiaus lietuviams nei į mintį neatėjo jieškoti ko naudingo ir reikalingo kitur, kaip Aušros draugijos parengtos prelekcijose.

Prelegentas stengėsi nors trumpai perskaityti prelekciją, nes ne buvo reikalo skaityti tuščioms svetainės sienoms. *V. S—las.*

IŠ PITTSTON, PA.

12 d. kovo čia likosi sumuštas lietuvis Antanas Vaikšnis, o 31 d. kovo nuo to pasimirė miesto ligonbutyj. Vaidai užgimė už gėrimą; mat kiti reikalavo, kad jis fundytų alaus, o jis nenorėjo. Už tai jam galvą suskaldė. Vaikšnis prigulėjo į Šv. Kazimiero draugiją, tai jos lėšoms tapo palaidotas lietuviškuose kapuose. Velionis buvo dar jaunas, nevedęs. Suimtas Mike. Sk. ir jo du broliai. *Nepr.*

IŠ BROOKLYNO, N. Y.

Atkako čia barzdotas misijonierius tėvas Kazimieras (pravardė jo nežinoma) ir kunigo Varnagirio bažnyčioj laikė misijas. Pamokslai jo buvo toki, kokių jau šiądien, turbut nei Išpanijoj negalima išgirsti. Vieną vakarą gyrė inkviziciją ir labai gailestavo, kad jos dabar nėra, kad kankynėms negalima jau žmonių kunigams atsidavusiais padaryti.

Kitą vakarą pašventė keiksmui spaudos (druko). Man, kaipo darbininkui, sunku viską nuosekliai išpasakoti, kaip jis spaudą keikė, bet visgi bandysiu. Terp kito ko musų misijonierius pasakė: "nei vienas kitas, kad ir baisiausias, nuodingiausias dalykas tiek žmonijai blogo nepadarė, kiek spauda. Ji stumia aveles į pragarą, uždaro žmonėms dangaus vartus. Kad spauda su savo raidėmis, mašinomis nuo žemės paviršaus išnyktų! Todėl prakeikiu ne tik spaudą, bet ir visus jos įrankius, kaip tai: telefonus, telegrafus, kurie spaudai tarnauja; teipgi gelžkelius, kurie spaudą išvažioja, teipgi laivus, kurie tuos prakeiktus nuodus (bet po draug ir panašius pamokslininkus. Red.) iš Europos čia ir is čia Europon važioja. Prakeikiu spaudos išradėją ir tuos ką skaito visokius raštus!"

Tikime, kad šitokį pamokslininką doresniejie ir protingesniejie kunigai pas savę nesikvies, nes nenorės bažnyčią paversti keiksmų vieta. *J. Daugmatys.*

IŠ BROOKLYNO, N. Y.

13 d. kovo susitvėrė čia draugija, kurios mieris šviesties ir lavinties visokiuose moksluose: makytiesi angliškos kalbos, aritmeikos ir tt.; vardas jos: "Brooklyno Jaunuomenės Mokykla Angliškos Kalbos". Kiekvienas į ją įstojantis užmoka savo mėnesinę mokestį ir lanko mokyklą. Nutarta mokėti po 75c., bet jeigu susirinks daugiau narių, tai mokestį numažinti iki 50c.

Draugija susirado mokytoją ir butą. Mokinama po du kartu sanvaitėj po 2 val. Mokytojui ir už svetainę reikės mokėti po 15 dol. Šita mokykla ypač paranki atvažiavusiems iš Lietuvos, nemokantiems dar angliškai.

Musų mokykla yra pn. 120 Grand str., Brooklyne. Norinti platesnių apie tą mokyklą informacijų lai atsišaukia prie iždininko draugijos, Adolfo Kučinskio pn. 457 Keap str., Brooklyne, N. Y. *A. K.*

REIKALAI CHICAGOS MERGINŲ ATEIVIŲ.

Šis aprašymas yra Grace Abbott, Imigracijos Apsaugos Draugijos direktorės, straipsniu, tilpusiu 1909—1910 m. tos draugijos atskaitų brošiurėlėje. Minėtoji draugija Chicagoje veikia vos pusantrų metų. Ji ypač stengiasi užžiurėti moteris ateives ir apginti jas nuo šioj svetimoj šalyj gręsiančių joms pavojų. Toje draugijoje, apart turtingų duosnių pavienių ypatų, daugiausiai moterių, priklauso apie 31 Chicagos moterių draugijų, terp kurių yra 17 čekių draugijų, 2 žydžių, 1 lenkių ir kitos angliškai kalbančių ir kitataučių.

DARBAVIMASIS TARPE MERGINŲ.

Per pusantrų metų Draugijos darbavimąsi, ji gaudavo iš yvairių Amerikos prieplaukų merginų antrašus. Draugija samdė apie 5 moteris, galinčias su ateivėms susikalbėti, kurios, atplaukusios, ketino važiuoti į Chicagą; moterys pamokindavo apie kelionę, pribuvimą į vietą ir apie šios šalies gyvenimą; važiuojant, ateives jos nuvesdavo ant trukio. Bet kelionėje ateivės pasilikdavo be ypatingos užžiuros ir todėl, dėl konduktorių neužsižiurėjimo, jų pačių suklydimo, arba prikalbinėjimo kokių niekšų, jos galėjo išlipti nepriyažiavę į vietą ir pražuti. Kelionėje pražuvusias merginas surasti negalima. Kartais susekame, kas ištikro su joms atsitiko, bet tas tik tiek padaro, jog parodo neatbutiną ateivėms kelionės sargų reikalingumą. Pavyzdin, dvi lenkaitės, 17 ir 22 metų, užaugę Galicijoje ant smulkios ukės, be supratimo apie miestų pavojus, važiavo į Chicagą pas pusbrolį, gyvenantį kur ten už Stockyardų. Jųdviejų vardus mes gavome draugе su kitų vardų surašu. Musų atlankytojai atsilankius į ten, kur jos manė pributi, rasta jųdviejų gentis nemažai sujudusius dėl merginų nepribuvimo. Betyrinėjant, susekta, jog jiedvi susipažinusios su kaszinkokiu vyru iš Rochesterio, kuris jiedvi "sergėjęs". Nuo Elis Island Komisijonieriaus sužinojome tik tiek, jog toje dienoje du tikietu į Chicagą buvo panaudoti iki Rochesteriui ir du parduoti į Rochesterį. Tiedvi merginos dingo, ir niekas už tai nėra atsakyme.

Paprastai randame merginas, kurioms nekurį laiką gręsė koksnors pavojus. Viena 17 metų mergina, per klaidą tapo išsodinta Pietinėje Chicagoje ir ji kelias valandas klaidžiojo naktyje, kol tulas nepažystamas vyras nesusimylėjo ir nepažadėjo ją nugabenti pas jos gentis į vakarų-žieminę Chicagos dalį. Gerai kad vyras buvo doras ir jai širdingai pagelbėjo. Kita mergina, 19 m. senumo, atvažiavusi per Quebec, tapo Detroite atskirta nuo savo sesers draugės; ten ji pakliuvo policijos stotin ir pergulėjus naktį, tapo pasiųsta Chicagon. Atvažiavus Pietinėn Chicagon be grašio prie dušios ir be jokio genčių antrašo, naktį praleido So. Chicagos policijos stotyje, o antrą naktį Harrison policijos stoties priemenioje. Sužinojus, jog merginos gentis atrasti negalima, gera prienamio šeimyninkė jai parupino Chiacgos vidurmiesčio hotelyje darbą. Draugijos lankytojas patyrė, jog vienoje So.Chicagos vietoje esą nemažas sujudimas dėl pražuvimo Detroite merginos. Jeigu netokia širdinga šeimyninkė, toji mergina butų turėjusi likti keno nors auka.

Nekurios merginos pasakoja, jog ant trukių kelionėje nepažystami vyriškiai jas kalbinę išlipti kur "dideliame mieste ir pasižiurėti miesto". Bet jos, nepaisydamos važiavę toliaus, nepasidžiaugę nežinomų miestų "gražybėmis".

Mus tautos, o net ir terptautiškos akys buvo atkreiptos į Suv. Valst. apskričio advokatą, besistengiantį ištyrinėti teip vadinamas Chicagos "baltąsias verges". Syarbu, kiek iš to bus gero. Kol kas, niekam nėra atsakymo už suardymą pribuvusių merginų doros ir gyvenimo, nors tas neapsakomai kenkia musų saliai. Turėtų buti koki aprubežiavimai. Pirmiausiai privalo but pilnai saugus merginų pribuvimas į ten, kur važiuoja; tam turėtų buti įsteigtos pribuvimo vietos viduršaliniuose didmiesčiuose, panašiai teip, kaip yra su nepaprastais įgabėnamais pirkiniais.

Dabar dirstelkime į Chicagos imigrantų gelžkelių stotis.

Kiekviena moteris gali atjausti merginų susijudinimą pribuvus joms į vieną iš klaidingųjų Chicagos gelžkelių stočių, bet tik tulos supras jų baimę, kokią jos turi neatradę stotyje nei vieno iš savo pažystamųjų. Norintiejie pasitikti imigrantus žudo viltį, kadangi imigrantų trukiai, pripakuoti yvairiausiais siuntiniais, tiek susivėluoja, jog negalma pasakyti, kada jie pribus. Paprastai imigrantai atvežami ant Polk gatvės arba Grand Central stočių, todėl musų atstovai ten nuolatai lankosi daboti pribuvėlius. Kartą aš norėjau pasitikti imigrantų trukį, atvažiuojantį Erie gelžkeliu į Polk gatvės stotį. Tik dabar supratau teisingą merginų pasakojimą. Trukis turėjo pributi 7:30 val. ryto, tačiaus jis pribužiavo stotin tik po 4 val. po pietų, ir aš, norėdama trukį pasitikti, turėjau tris syk važiuoti į stotį, nors kiekvieną sykį teiravausi per telefoną.

Iš trukio išlipo į kelis šimtus imigrantų, daugiausiai jaunų. Daugumas išrodė didžiai nusiminusiais negalėdami rasti savo gentis arba draugus. Imigrantai turinti keliauti toliaus, ėjo vidurine išeiga aprupinti bilietais, drauge su kitais keleiviais, užžiurimi Permalee kompanijos, stačiai į kitą trukį. Bet turinti liktiesi Chicagoje, likosi nuvaryti į imigrantų laukimo ankštą kambarį, su durimis nuo Federal gatv. Čia jie ant greitųjų likosi paskirstyti į pulkelius ir išstumti laukan, tarpan dvylikos vežėjų (expresmanų), besigrudančių, stumdančiųsi ir vaidinančiųsi už pervežimo laimikius. Trumpu laiku besigrudimas užsibaigė ir visi imigrantai jau sėdėjo supakuoti ant paprastų vežimų. Jau beveik buvo tamsu, kuomet vežimai grustini imigrantais, kas sau išvažinėjo; bestovėdama pamačiau, kaip tulas pervežėjas, vežinąs pribuvėlius pietų link, kiek pavažiavęs apsižiurėjo, jog tula airišė turėjo buti nugabenta žiemių link, jis paėmes nuo jos 4 dol., bekeikdamas ir rugodamas išsodino ją ant gatvės, nieko jai nepasakęs ką ji turinti daryti. Tuomet aš atsiminiau vieną 17 lenkiutę, nugabentą apie 3 val. naktyje į vietą kur manyta jos sesuo gyenanti. Bet ant rašas buvo klaidingas, ir ten buvusi moteris piktai atsisakė leisti jai pernakvoti. Mergina neturėjo pinigų ir stovėdama verkė, kuomet pervežėjas rugojo, jog nerandant jos sesers ir niekam nežinant, kur jinai esanti jis ją dykai negabensiąs atgal į stotį. Galop, šalimai esantis karčiamninkas susimylėjęs ant merginos ją priėmė į savo gyvenimą, kur ji užpakalyje karčiamos drauge su jo šeimyna išbuvo tris dienas, kol nutapo susekta jos sesuo, kasdien bevažiuojanti į gelžkelio stotį jos jieškoti.

Gelžkelių stočių viršininkai neatsako už pribuvusius keleivius, bet Grand Central stoties viršininkai iki šiol mums daug pagelbėdavo. Jie prisako vežėjams atvežti atgal kiekvieną imigrantą, jeigu jo pažįstami nebuvo rasti ir apie juos mums pranešdavo.

Kartais nei visi aplinkiniai gyventojai, nei krautuvninkai apie pribuvėlių gentis negali mums nieko pasakyti. Neperseniai pas mus atgabenta mergina, atvažiavusi Chicagon nedėlios popietėje ir, kadangi nerasta jos genčių, per naktį ją perlaikyta policijos stotyje. Savo draugo antrašą ji turėjo užrašytą ant viršaus maldaknygės, bet matomai jis buvo klaidingas. Galop po didžiausiam nusiminimui jinai atsiminusi, jog draugas dirbąs lovų dirbtuvėje. Jieškant po dirbtuves, trečioje iš eilės, rasta jieškoma ypata, kuri paaiškino, jog antrašas vieton 110 Canal st., turi buti 1110 Canal st.

Jeigu Suv. Valst. Imigracijos Departamentui rupėtų įsteigti apart nurodymų ir apmokesčiavimų skyrių ir imigrantų apsaugojimo skyrių, tada yvairųs nelaimingi atsitikimai žymiai sumažėtų. Tiesa, gelžkelių kompanijos galėtų užsiimti visišku imigrantų pristatymu į jų gyvenimų vietas, teip lygiai, kaip dabar daromi persodnimai; bet to nepakanka. Chicagoje turėtų buti vieta, kur, jieškanti atvažiavusių imigrantų nuėję, galėtų sužinoti ar jie atvažiavo ir kur jie nugabenta.

Per pusantrus draugijos veikimo metus mes iš prieplankų gavome 734 moteris ir merginas, važiuojančias į Chicagą, ir teip klaidingus antrašus, jog negalima buvo nei manyti jų vietą atrastį o 1203 merginų nors antrašai buvo aiškesni, bet iš to skaičiaus tiktai 31 merginos galėjome šeip teip per kaimynus susekti jų genčių pėdsakius, k. a.: "jie išsikraustė kaszinkur ant 18 gatvės arba į Town of Lake" ("taunleikį") likusių iš to skaičiaus 972 merginų nei tokių pėdsakių neatrasta. 66 atvėjuose sužinojome, jog paduotas vardas yra ten pat gyvenančio žmogaus, bet visai nieko nežinančio apie kokią nors ketinančią ten atvažiuoti imigrantę ir kiekvienas iš tokių žmonių jautėsi nemažai užgautu dėl panaudojimo jų vardo. Besiteiraujant aplinkui sužinota, jog tie žmonės gerai žinomi, bet nieko nežinoma, kad ten butų ketinusi atvažiuoti kokia nors lenkė, čekė arba airė, kokia kartais pasitaiko. Iš to galima tiek išvesti, jog tokių žmonių vardai buvo vartojami vyliugingai.

Kartais buvo visai keistai. Viena 19 metų mergina, kaip sakiusi, važiavo pas švogerį ant North Av. Draugijos lankytojui ten nuėjus, pasirodė, jog ten gyvenusi moteris imigrantės nepažino ir todėl, jog antrašo nr. "7" buvo labai panašus į nr. "1" ji vežėjui patarė kitoje vietoje teirauties. Tačiaus pasirodė po nr. 1 esant šiaučiaus dirbtuvei, ir ten niekas nežinojo apie pribuvėlę. Vėl 22 m. senumo airė keliavo pas seserį ant 51 gatv. Čia gi ir tą patį sužinota, jog ten gyvenanti nepažinojo merginos jieškojusios savo seseries. Ji buvo su kokiu jai nepažystamu vaikinu, kuris, kaip ji sakė, jai padėdąs surąsti jos seserį, ir jie vėl drauge nuėjo. Kitos trįs vokietaitės, 15, 16 ir 17 m. senumo, padavė antrašus ant So. Clark gat. Čia atlankytojas sužinojo, jog toks vyras buvęs tos pramonijos nariu, bet jau miręs dešimts metų atgal ir jog niekas apie merginas nieko nebežinąs. Kita lenkaitė padavė antrašą ant Ashland Av. Ten rasta karčiama. Mums tas tankiai pasitaiko, mat svetimšaliai negalėdami užtikrinti kaslink jų gyvenimo vietos, vartoja saliuną kaipo jų pastovų antrašą, bet tokį žmonės saliuninkams paprastai buva gerai pažįstami, čia vienok karčiamninkas nieko nežinojo nei apie merginą nei apie vyrą, pas kurį ji važiuojanti! Karčiamninkas nurodė, jog pas jį nuolatai vežėjai atvežą vežimus merginų, ir pas paliktasias visada kas nors atsišaukdavęs jas pasiimti. Kiti vėl paduoda antrašus savo kaimyniškų laivakorčių agentų, kas labai paprasta pas italus, tačiaus ir čia atsitinka, jog agentas nieko apie atvažiavusią nežino.

Šešiolikametė lenkiutė važiavusi pas gentis ant Ada gat. Ten atsilankius, patirta, jog mergina neatvažiavo. Iš prieplaukos sužinojome, jog mergina važiavusi vienu iš dviejų trukių, pribuvusių Chicagon 12 d. gruodžio. Stoties viršininkas turėjo trijų merginų antrašus, kurių nebuvo surasta jų genčių gyvenimai, bet tarp jų jieškomos nebuvo. Pagarsinome dviejuose lenkiškuose dienraščiuose, bet veltui. Ir dabar jos gentys tebelaukia, kur ją rasime.

Ėmus skaičiun vasarį, iki tam laikui iš daugiau negu iš 2000 merginų, kurių užsiėnimo draugija nesuspėjo užžiurėti, didelis skaičius abejutiškai gyvena pas gentis arba draugus, bet iš šito nemažas skaičius, kiek teko patėmyti, merginų yra pražutingose aplinkybėse.

Merginos, kurias mes per tą laiką Chicagoje susėkėme apsigyvenusioms, pagal kalbas dalinasi sekančiai:

Lenkių iš Vokietijos, Austrijos ir Maskolijos	2013.
Žydžių iš Maskolijos, Rumunijos, Austrijos ir Vokietijos	682.
Angliškai kalbančių: airių 343, anglikių 37, škočių 7	387.
Vokietaičių: iš Vokietijos 119, Austrijos 223, Maskolijos 28	370.
Lietuvaičių	295.
Slovakių	294.
Čekių	279.
Italių	191.
Hungarių	69.
Kroačių	48.
Austrijokių, ne paskirstytų	75.
Maskalkaičių	27.
Grekių	14.
Kitokių tautų	18.
Viso	4762.

Chicagoj imigrantes, angliškai kalbančias sutinka daug mažiaus kėblumų už kitas, angliškai nemokančias. Vokietaitės ir skandinavės teipgi neblogai apsigyvena. To priežasčia gal but yra tas, jog imigracija iš žieminės Europos daug senesnė, negu iš rytinės. Merginos paprastai atvažiuoja pas draugus jau pusėtinai čia įsigyvenusius ir galinčius pagelbėti joms surasti užsiėmimus ir prisitaikyti prie naujų gyvenimo aplinkybių. Nekurios pribuva skolingomis už kelionę ir negal pagelbėti likusiems tėvynėje gentims arba atsiimti seseris. Kadangi airės, švedės ir vokietaitės paprastai atvažiuoja aprupintomis arba čia esti aprupinamos geresnėms gyvenimo sąlygomis ir manta, tad mes apie jas daugiaus nekalbėsime, tikėdami, jog jos labai mažai gali sutikti jas puldančias priežastis, — paimsime imigrantes iš rytinių ir pietinių Europos dalių.

Didžiausias skaičius atėjusių buvo lenkės. Diduma jų buvo jaunos. Iš 2013 apsigyvenusių buvo 1107 tarp 16 ir 20 metų senumo ir 751 tarp 20 ir 30 m. Iš jų tik 81 turėjo šioj šalyj savo tėvus, ir 626 atvažiavo pas gentis arba draugus. Kartais tie draugai visai jų nežinojo. Tikrinančios, jog pribuvę į vietą gyveno su savo gentims draugėje, ypač važiuojančios pas tetas arba dėdes, visos, kaip vos tik gauna darbą ir gyvenimo vietą kur kitur, jaučiasi visiškai pasiliuosavę iš genčių, arba draugų globos. Kaipo to pasekmę, mes atradome daug jaunų 17 arba 18 metų merginų, esančių visai blogame stovyje, neturinčių jokių draugų arba genčių norinčių joms pagelbėti.

Didelis skaičius lenkaičių, atkeliaujančių pas savo gentis arba draugus, buva apšviestomis, geromis, gražiai išrodančiomis ir greitai persiimančiomis šalies papročiais. Kitos gi atvažiuoja aplinkybėse tikrai pavojingose. Paveizdan, 17 ar 18 metų mergina atvažiavo pas tulą vyrą, jos gentį ar brolį. Tas vyras gyvena trijų ar keturių ruimų gyvenime prie pulko 10 arba 12 svetimų vyrų ir kadangi jis neatbojantis ar nesupaisantis, jis tą merginą apgyvendina su tuo pulku vyrų draugėje. Mergina gal tame nemato pavojaus, bet žinant, jog jos čionai turi persikeisti gyvenimas, reikia baimytis apie jos dorišką pervartą. Dėl tokios pat priežasties mes stengėmėsi merginas, mazgojančias ant State gatvės restauracijose, prikalbinti eiti mazgoti Presbyterijonų ligonbutyje, kur teippat gali užsidirbti pragyvenimui.

Lenkės šioje šalyje pakliuva visai į priešingas aplinkybes. Iš aplankytų atrastų daugiaus negu viena pusė merginų namie dirbusių laukų darbus, viena aštunta buvo tarnaitėmis, kaip kurios siuvėjoms ir keliatas fabrikų darbininkėmis ir mokytojomis. Chicagoje iš jų beveik viena penkta dalis dirba hoteliuose, restauranuose arba ligonbučiuose, mazgojant arba plaujant sudynus nuo 10 iki 15 valandų į dieną su pelnu nuo 4 iki 6 dol. sanvaitėje, su valgiu du kartu dienoje. Šimtas vienuolika dirbo skerdyklose (stockyarduose), o visos kitos iš tos apielinkės tikėjosi neužilgio rasti darbą. 104 tarnavo kur nors, 81 dirbo skalbyklose, 67 tabako dirbyklose, o kitos dirbo yvairiuose fabrikuose sunkius darbus. Iš to matoma, jog lenkės atėjusios Amerikon dirba biaurius, sunkius darbus, kuriuose uždarbis esti menkas, o valandos ilgos. Jog joms, sulyginant su amerikonėmis, pragyvenimui nesulyginamai sunkiaus užsidirbti, negali buti abejonės. Jos esti didelės, stiprios, todėl abelnai manoma, jog jos gali padirbti ten, kur amerikonė negali įstengti. Tačiaus toks manymas remiasi nepaisymu jų sunkaus padėjimo. Tėvynėje darbai, nors sunkųs, bet negali prilygti prie čionykščių ilgų valandų nuobodžiausio mazgojimo aslos arba sudynų, kur nors vidurmiesčio žemame sklepe. Apart to, ji budama įsiskolinusi už kelionę, griebiasi visoms pajiegoms gelbėtis, dirbdama žmogui nepakenčiamose aplinkybėse.

Paskutiniuose mėnesiuose musų lankytojai ėjo pažiurėti merginų išbuvusių čionai metą ar daugiaus laiko. Viena, 18 m. mergina, sakėsi nuo laiko į čia pribuvimo visą laiką dirbusi stockyarduose, uždirbdama nuo 6 iki 10 dol. į sanvaitę. Ji gyveno su broliu ir turėjo pakaktinai susirinkusi pinigų, kad galima jau buvo pasiųsti seserei. Ji sau sveika ir linksma ir prižada lankytis į University of Chicago Setlement vakarinę mokyklą. Kita, 19 metų mergina, pirmutinį darbą gavo restaurane mazgoti bliudus. Ji dirbo 14 val. dienoje už 4 dol. per sanvaitę. Tą darbą ji pametė apie vienuolika mėnesių atgal, kuomet gavo kitoje vietoje, 5 dol. sanvaitėje apmokamą, už 11 val. dienos darbo. Jos gyvenimas nepasitaisė. Ji neturėjo laiko lankyties į vakarinę mokyklą ir vargu begalėsianti kada nors išmokti angliška kalbą. Tai paprasčiausias dalykas. Yvairių tautų merginos, pirmu kartu atlankytos, mano išsimokinti angliškai ir džiaugiasi iš nepertoli esančių mokyklų. Bet po metų darbo po 12 arba 14 valandų dienoje, jų geri norai dingo. "Aš negaliu įstengti — esmiu perdaug nuvargusi sugryžus iš darbo", arba "Aš pervėlai sugryžtų iš darbo, mokykla prasideda nuo 7 arba 7:30", ir "Niekas dirbtuvėje angliškai nešneka, todėl nežinau ar kada nors išmoksiu" — yra paprasti išsiteisinimai.

Taigi, svarbiausiai, darbo valandos sunaikina kokį nors galėjimą pasikelti. Namieje merginos įpranta į yvairių vietų šokius. Atėjus subatvakariui po kartaus ir nuobodaus sanvaitės darbo, išėjimo į pasilinksminimus noras esti perdidelis, kad jį galima butų pergalėti. Bet tame didelis pavojus, nes mergina, darbe išeikvojus savo fiziškas pajiegas, gali lengvai pasiduoti pagundunimams. Kaimynistėje esantis karčiamninkas kas subatvakaris daro sau "biznį" iš susirenkančių palaidunėlių, parengia užpakalinėje saliuno salėje šokius, į kurinos stengiasi primasinti kuodaugiausiai merginų. Suprantama, jog toki šokiai lengvai merginą patraukia į blogiausią gyvenimo kelią. Su laiku ji liekasi pažeminta ir suardyta. Dėl to valdžios turėtų buti priderystė tokių merginų gyvenimą geriaus aprupinti, jomis globotis bent tol, kol galėtų pramokti šalies kalbą ir papročius ir išdirbti savistovį pasivaldymą.

Per tuos pusantrų metų iš pribuvusių Chicagon žydžių buvo 613 iš Maskolijos. Dauguma iš jų buvo nepačiuotos ir žemiaus 25 metų amžiaus. 412 užsiėmė siuvimu, mokėdamos savo darbą pirm atvažiavimo; jos dirbo prie moterišku ir vyriškų drabužių. Tačiaus visgi Europoje jos nebuvo dirbę panašiose prisikimšusiose darbavietėse ,su tokiu darbo sutvarkymu, kokį čia reikia sutikti. Jų uždarbis buvo nuo 1 iki 10 dol. sanvaitėje, bet paprasčiausias uždarbis buvo 4 arba 5.50 dol. Apie 90 proc. jų atvažiavo su ne apmokėtais tikietais ir jos visos tikisi greitai atsilyginti savo skolas ir nusiųsti kiek pinigų savo gentims arba draugams likusiems Europoje.

Žydės atvažiuoja su minčia pastoti Amerikos gyventojoms, todėl jos stengiasi išmokti angliškai ir susiamerikanizuoti. Daugiaus negu kokios nors kitos merginos jos lankosi į vakarines mokyklas ir į metą laiko nemažai prasilavina. Su joms yra pavojinga tas, jog jos gali nemažai nukęsti dėl pergreito susiamerikanizavimo.

Po vadovyste penelės Paradise, kurią galėjome pasamdyti dėl prisidėjimo žydžių ateivių kliubo "Žydžių Moterių Dumos", jų pačių užvadyto vardu "American Welcome Club", susirinkimai esti atlaikomi kas sanvaitė Chicagos Žydžių Institute. Tas kliubas žydžiukėms daug pagelbėjo įsteigimu vakarinių kursų ir išrupinimu geresnių darbų.

Tarp žydų nėra statuojamųjų namų, už tatai kiekvienoje stubelėje, nežiurint kaip ji butų ankšta, galima rast po kelis įnamius; tas labai kenkia merginoms. Nors jos tą blogumą įžiuri, bet įstojusios į mokyklas, Hull House, Žydų Institutą ar Maxvell gatvės Settlementą, nenori iš tos apielinkės išsidanginti. Tačiaus neužilgio žydės žada atidaryti žydėms merginoms užsilaikymo kambarius.

Lietuvaitės stovi veik tokiame lygiai padėjime Chicagoje kaip ir lenkės. Draugija atlankė jų 295 paeinančių iš Maskolijos dalies, iš kurių 107 buvo nuo 16 iki 20 metų senumo ir 156 nuo 20 iki 30. Teipjau kaip lenkės, lietuvaičių didesnėji dalis Lietuvoje dirbo laukų darbus ir čionai jos teipgi paprastai randa darbus stockyarduose ir vidurmiesčio hoteliuose. Stubose, kur jos atvažiuoja, paprastai randasi tarp pulko vyrų jauna mergina. Mes stengiamės joms paaiškinti, kokiame pavojuje jos randasi, nes nebus tada laikas, kada nelaimė patvirtins tą, kas esti prasirgstima.

Vieną penkiolikos metų lietuvaitę Amerikon parsikvietė jos teta. Ji buvo pilna vilčių ir smagumo, nes teta žadėjo ją leisti čionai į mokyklą. Ji vienok pamatė, jog jos geroji tetulė gyveno užpakalyje karčiamos ir mergina, po vienos nakties išgąsčio, pabėgo šalin. Kita lietuvė moteris, apimta pasigailėjimo matydama to kudikio pražutį, priėmė ją pas save, atsisakydama leisti ją atgal pas tetą. Draugija surado jai darbą prie geros šeimynos, kuomi ji išrodė esant pasikakinus. Tačiaus jos nesmagumas neleido jai užmiršti priežastį kokios dėl ji apleido savo šalį. Su trisdešimčia sutaupotų savo doliarių ji įstojo į pirmą skyrių (grade) kaimyniškoje publiškoje mokykloje, nusprendusi įgyti nors už trisdešimts doliarių, mažiausiai geidaujamo prasimokinimo. Josios pinigai greitai išsibaigė, tačiaus Sunaudotojų Draugija suteikė jai 10 sanvaičių mokinimosi, o mes suradome jai darbą ir užlaikymą. Taigi dabar ji gali lankyti mokyklą ir atsiekti savo norus dėl kurių ji į čia atvyko.

Iš slaviškų merginų buvo daugiausiai atlankyta slovakių. Iš apsigyvenusių pernai metais 294 merginų, daugiaus kaip pusė namuose buvo dirbę namų darbus ir tik viena šešta dalis laukų darbus. Chicagoje apie pusė jų teipgi atlieka namų darbus, o kitos dirba yvairiuose kituose darbuose kaip ir lenkės. Iš jų 23 merginos užlaiko savo tėvus, o 45 atsimoka savo atvažiavimo skolą.

Iš 179 pernai atvykusių čekių, 173 buvo žemiaus 20 metų amžiaus. Jos teippat kaip ir kitatautės, atvyksta čia su vilčia prisigriebti prie geresnio gyvenimo. Pusė jų, kaip ir slovakių, buvo dirbę namų darbus, tad ir čia atkeliavę daugiausiai dirba tą patį darbą.

Kita atkeliaujančių merginų grupa, yra italės. Jos visai skiriasi nuo slaviškų moterių. Pirmiausiai patėmyjimas skirtumas jų amžiuje; jų dauguma buva vedę ir su vaikais, arba buva dukterimis atvykstančiomis pas gimdytojus, vieton merginų atvykstančių kenkia nors tarpininkyste, kad potam bi

savistovėmis ir nepriklausančiomis. Tik 86 iš 191 Italės rasta turint darbas. Jų darbu paprastai buva siuvimas — apibaigimas drabužių — kuriuos parsineša į savo namus, kadangi jų vyrai neleidžia joms eiti į dirbtuves. Italės daugiausiai buvo paprastomis darbininkėmis, tarp kurių tik 4 dirbę laukų darbus, kelios tarnavę, parėdus siuvę ir kelios akmenų ir medžių nešėjos. Italijonės atkeliauja visada palydovaujamos kokio nors vyro genties ir paprastai atsiveža daugiaus su savim pinigų negu kitos ateivės. Chicagoje joms neleista lankytiesi į vakarines mokyklas, nes italai nenori savo dukteris leisti nepalydovaujamas.

Pereituose metuose praupinimo darbo moterims ir merginoms agentura buvo užlaikoma Eleanor Draugijos, Jaunuomenės apsaugojimo Draugijos ir Imigrantų Apsaugojimo Dr-jos. Įsteigiant, tikėtasi, jog agentura ypatingai stengsis surasti imigrantėms darbą tokiose vietose, kur vartojama angliška kalba ir tokiose aplinkybėse, jog mergina išdirbusi metą laiko jaustusi daug augščiaus pakilusi negu metų pradžioje. Teipgi tikėtasi, jog agentura stengsis ištyrinėti tinkamiausius imigrantėms užsiėmimus. Bet pasirodė, jog agentura tiek darbo atlikti negali, todėl tas turi buti mus visų pareiga, kurios esame tuomi užinteresuotos, prideryste tą svarbųjį uždavinį kaip nors pastumėti pirmyn.

Tai tiek apie Chicagos imigrantes. Iš to galima įgyti šiek-tiek suprantimo ir apie mus merginų lietuvaičių stovį. Kitatautės prie tos Draugijos prisidėję darbu ir finansais, bet tarp lietuvaičių da, rodosi, nesiranda tokių, nors toji Draugija ir lietuvaitėms rupinasi.

Paruoše *J. Viskas.*

Tėvynės Mylėtojų Dr-stės Reikalai.

Visus raštus Tėv. Myl. Dr-jos reikaluose, kuopos ir pavienios ypatos malonės siųsti Dr-jos Lit. Kom. nariui ir redaktoriui.

J. LAUKIS,
501 Brick st., Valparaiso, Ind

SVARBUS PRANEŠIMAS KUOPŲ RAŠTININKAMS.

Pirmą dalį Kudirkos raštų tikimės gauti apie vidurį gegužės mėnesio ir juos aplaikius galima bus tuojaus pradėti siuzdinti kuopoms. Dėlei išvengimo nesusipratimų ir klaidų kokios gali pasidaryt siuntinėjant kuopoms tokią daugybę knygų, šiuomi meldžiame, idant kiekvienos kuopos raštininkas *tuojaus* peržiurėtų savo kuopos knygas ir pasiųstų Centro sekrektoriui šias žiniás: 1. Kiek jų kuopa turi narių, kuriems priguli Kudirkos raštai *be apdarų*. 2. Kiek jų kuopa turi narių, kuriems priguli raštai *apdaruose* ir 3. Kiek jų kuopa turi narių, kurie yra prisirašę 1910 metais, bet užsimokėję už 1909 m. ir todėl *neturi tiesos gauti Kudirkos raštų*. Teipogi reik paduoti *tikrą ir aiškų* antrašą kuopos raštininko, arba tos ypatos, kurios vardu kuopa nori aplaikyti knygas. Antraše turi but *aiškiai* pažymėta vardas, pravardė, gatvė ir numeris, miestas ir valstija. Toks antrašas, kuris paduoda tik numerį "bakso" vietoj gatvės vardo, yra šiame atsitikime *negeras*.

Šitos žinios turi but išsiųstos p. Greičiui (28 Stiles Hall, Valparaiso, Ind.) ne vėliaus 15 d. gegužio, nes jis turės dar patikrinti jas su Centro knygomis ir išrašyti orderius Centro knygiui, kuris padarys knygų ekspediciją, o tas viskas yra nemažas darbas. Jeigu kuri kuopa neišpildytų šių reikalavimų, tai Centro Valdyba neatsako už tai jeigu siuntime pasidarytų kokios klaidos, arba pats išsiuntimas knygų susivėlintų. Su pagarba,

B. K. Balevičius,
T. M. D. pirmininkas.

P. S. Šiuomi teipgi meldžiame kuopos daboti atydžiai T. M. D. organo skyrių; dabar tilps daug svarbių nurodymų kaip apie rengiamąjį seimą, teip ypatingai apie dalinimą Kudirkos raštų. Išdalinimas suviršum 20 tukstančių knygų yra sunkus darbas ir patrauks dideles lėšas iš T. M. D. iždo, todėl visos kuopos ir pavieniai turi prigelbėti draugijai, kad viską galima butų atlikti tvarkoje ir mažiausiomis lėšomis. Dabokit todėl kiekvieną ograno numerį.

(Tąsa ant penkto pusl.)

Tikėjimų Istorijos Rankvedis

Su paveikslais

Parašė, bendradarbiaujant kitiems mokslininkams,

P. D. Chantepie de la Saussaye,

Teologijos profesor. Amsterdame,

Vertė J. Laukis

Augščiausias Amono-Ra kunigas valdė visais silpnojo karaliaus pasielgimais ir antgalo užsidėjo sau net vainiką; buvo įsteigta teokratija. Bet tas buvo neilgam: valdžia perėjo į įvairias Šiaurinio Egypto dinastijas ir įstatymiškieji Amono tarnautojai priversti buvo jieškoti prieglaudos Etiopijoje. Dabar Žemutinio Egypto dievai ima viršų, nors Amono-Ra nesiliauja garbinę visoj šalyj. Bandymai, daromi vėla įvesti iš Etiopijos Egyptan stačiatikišką teokratiją, nepavyko. Etiopiškoji viešpatybė buvo atidalinta ir šeimyninkaujanti ten egyptinė kultura negalėjo kovoje su barbarais ilgai išlaikyti savo pirmapradinį grynumą. Vėliaus oazis El-charge teip pat tapo viena iš svarbiausių Amonui tarnavimo vietų, ir parašai, išlikę šventnamio griuvėsiuose liudija apie tai, jog čion monoteistiškai panteistiškoji teologija su Amonu-Ra savo viduryj dirbo toliau toj pačioj linkmėj.

Po šitam užeina atasteiga; ji prasidėjo jau nuo perkėlimo sostinės iš Tėbų Žemutinin Egyptan, bet užbaigta tapo tik prie 26tos saitiškos dinastijos. Egyptas dabar vėl gryžta į senus piramidų laikus, kuomet politiškos galybės centras teipgi buvo Žemutiniame Egypte. Į piramidų gadynę ėmė žiurėti kaipo į laiką vertą sekti. Vėl yra šaukiama gyvastin senieji tikėjimiški tekstai, nors jie buvo tik pusiau suprantami. Šermeninės 4tos dinastijos karalių apeigos vėl įeina vartojiman, jų piramidos yra atasteigiamos, senieji karalių prievardžiai, buvę užmarštyj daugiau kaip du tukstančius metų, vėl įvedama vartojiman, dailė gryžta vienintėlin reališkan senosios viešpatybės palinkiman. Šitoje, gadynėje, turbut, buvo surėdyta mirusių knyga. Tuo tarpu teologija eina pirmyn savo įprastu keliu. Saitiškoji atasteiga priklauso prie įdomiausių egyptinės kulturos istorijos valandų ir yra geriausiu egyptiškosios liaudies dvasios konservatybės priparodymu. Revoliucija arba, geriaus sakant, evoliucija, pasikėsinusi ant įsteigtų formų, niekuomet negalėjo turėti pasekmės Egypte; ją visuomet pergalėdavo atasteiga, toligi augščiaus aprašytai.

Tautiškas šalies vystymasi pasibaigė. Persai, graikai ir romėnai pakaičiui Egyptą užkariauja. Tikėjimas, teisybė, liekasi neliečiamas, bet tautiškas gyvenimas smarkiai nukentėjo, kas savu žaru atsiliepė ir į tikėjimišką gyvenimą. Ptolemėjų ir romiškosios valdžios gadynės tekstai, ant kiek jie turi savyje šį-tą naujo, parodo bergždžių sanprotavimų išeigą tankiai su mystiškai panteistiškuoju nudarymu. Apie tolesnį plėtojimąsi negali buti nė kalbos. Įstabu, jog Chonsú ir Imgotep, lošusieji sunų rolę dviejose svarbiose dieviškose trejybėse, stovi dabar augščiau šitų trejybių tėvų — Amono-Ra ir Pta; svetimažemiai dievai, pav. Bes, yra visuotinai garbinami, o Serafiso kultas įgauna žymią svarbą. Graikiškos nuomonės nepadarė beveik jokios įtekmės į senovės egyptiečio mąsčių bėgį. Egyptiškasis tikėjimas — dabar jis buvo egyptiškuoju tik iš vardo — gyvavo dar čielus metašimčius, bet galiaus nustojo visos savo svarbos dvasiškam liaudies plėtimusi; ir tam pačiam manomam gyvavimui Teodorius I padarė galą ir drauge su puikum Serapejinu Aleksandrijoje užgeso paskutinis senovės egyptiškojo tikėjimo spindulys (391 m. po Chr.).

BABILIONIEČIAI IR ASSYRAI.

(D-ras Fried. Jeremias, Leipzige).

25. BABILIONIJA. BABILIONIŠKO TIKĖJIMO ISTORIJAI VERSMĖS.

Nusisiuntimo raštai. Platųs nurodymai rašliavos yra — *Zeitschrift fuer Assyriologie.* Periodiniai leidimai: *Zeitschrift fuer Keilschriftforschung,* von C. Bezold ir Fr. Hommel (1884 m.); *Zeitschr. fuer Assyriologie,* C. Bezold (1886 ir sek.); *Transactions and Proceedings of the Society. of Bibl. Archeology* (1872 ir sek.); *Babylonian and Oriental Record* Terrieno de Lakuperi (1886 ir sek.); *Beitraege zur Assyriologie und vergleichenden semitischen Sprachwissenschaft.* Delitzsch'o ir Haupto (1889 ir sek.); *Recherches bibliques u Revue semitique, Gaveli* (1893 ir sek.); *John Hopkin's University Circulars.* Istoriškieji Hommel'io veikalai (1885 m.), Tiele (1886—1888), Muerdter-Delitzsch'o (1891), Winkler'o (1892); *Geschichte des Alterthums* Dunkero 5 A. (1878) ir Meyero I, (1884); Maspero', *Histoire ancienne* (1896). Istoriškiems tekstams: *Keilinschriftliche Bibliothek,* išduota E. Schradero (1889—1896). Sulyg babiloniečių tikėjimo be atsakančių skyrių istoriškuose veikaluose ir straipsnių biblijiniuose žodynuose slg. Lenorman: *La magie chez les Chaldeens* (1874, vokiškas vertimas 1878); Hommel, *Die semitischen Voelker und Sprache* (1883); Sayce, *Lectures on the origin and growth of religion* (1888); *Iensne, Die Kosmologie der Babylonier* (1890); Tiele, *Geschichte der Religion im Alterthum,* Gericho vertimas (I, 1896). — Sumjeriškasis klausimas nuosekliai gvildenamas pas Lemaną: *Samassumukin, Koening von Babylonien* (1892); Fr. Delitzsch, *Die Entstehung des aeltesten Schriftsystems* (1887).

Armenijos kalnuose yra Eufrato ir Tigro upių ištakos. Žemesniu savo tekėjimu jodvi apkabina terp jų esančią vandeningą ir derlingą šalį. Išpradžių jos teka viena arti kitos, paskui išsiskečia ir galiaus, kaip arti viena kitos prasidėjo, teip arti viena kitos ir įteka Persiškon užlajon. Šalis, apkabinama žemesniuoju jų tekėjimu ir yra Babilonija. Kas metas pavasarį upių vandenys išeina iš kraštų ir su daugelio kanalų pagelba išsisklaido po visą šalį. Vaisingas meto laikas veikiai pasikeičia smarkiai karšta vasara. Žiema yra lietingu metų laiku. Šitomis gamtiškomis šalies ypatybėmis pasinaudojo ramųs ir darbštųs žmonės. Babilonijoje išsiplėtojo žemdirbystė, sodininkybė ir gyvulių auginimas. Atsirado žydinti gardai, vaisbingi centrai, kuriuose stropiai usiiminėta visokiais mokslais bei dailėmis. Nors babilonieciai architekturoje bei skulpturoje ir buvo viršijami assyrų, bet užtai mokslluos, ypatingai astronomijoje ir tiesažinybėje jie stovi priekyje visų civilizuotų rytinių tautų. Vaizdumo ir išradingumo išsivystymas pas babilonieciius yra parodoma jų poetiškais veikalais, kaipo ir anksti atsiradusiais pas juos kosmogoniškais ir kosmologiškais suopročiais.

Iš senovės kulturiškų gardų griuvėsių pasiekė mus raštiškieji babilioniškos istorijos bei kulturos paminklai, įbriežti į akmenio ir nauges, arba į degintą šlyną. Jų senovybė siekia iki penkių tukstanmečių ir jau nuo ketvirto tukstantmečio jie duoda mums budą tikram istoriškam tyrinėjimui. Nuo šito laiko mokslas apie babilonieciių tikėjimą yra jau statomas ant originalinių versmių pagrindo. Senesniam laikui tokiomis versmėmis buva daugiausiai pašvęstiniai šventnaminiai parašai, esanti dokumentais, patikrinančiais karalių šventnamių statymą, velanai, buvusieji antspaudžiais, bareliefiniai paveikslai, ruminiai parašai ir istoriškieji karališkų archyvų užrašai. Prie jų prisideda dokumentai, liečianti įstatymiškus prietikius ir privatinį gyvenimą. Apsprendimui vertės, kokią babilioniškoji kultura turėjo priekinėje Azijoje, surasta Tel-el-amarnė, priegardiniame egyptiškojo faraono Amenofiso IV gyvenime, svarbios lentelės su kyliniu raštu. Neišsemiama daugybė tikėjimiškai istoriškos medžiagos yra nepilnai dar išdėjotuose ir tik nežymioj jų dalyj išnaudotuose parašuose iš assyriškųjų Sargonidų dinastijos karalių archyvų. Assurbanipalas (149—625) varė toliau, jo pranokėjų pradėtą darbą. Jis surinko iš babilioniškųjų šventnamių archyvų senovinius raštiškus paminklus nesenai prieš galutinį jų susinaikinimą ir prisakė juos perrašyti ir išversti, idant pridėti prie savo didžiojo knygyno. Terp jų yra astrologiškieji babilonieciių veikalai, žavėjimai, žynavimo lentelės, himnai, sugraudos psalmės ir ėpiškosios poėmos, išaiškinančios mums babilonieciių suopročius apie svieto surėdymą ir jo pradžią. Didelę svarbą turi dievų sąrašos, su nurodymais jų prievardžių, jų veikimo skraito ir jų kulto vietos, teipgi su jų idėografinio bei skiemeninio rašymo budų vardų palyginimu. Seniaus brangintiniausia žinių versmė apie babilonieciių tikėjimą buvo chaldėjiškoji Beroso istorija, šventnamio Belo (arba Marduko) kunigo Babilione pirmojoj trečio pr. Chr. metašimčio pusėje, žinoma iš jos Aleksandro Poligistero išrašų, — išnaujo paduotų nuotraukose Juozapo Flaviaus bei Eusebiaus žinios, apturėtos iš kylinių parašų, patvirtino jo žinių tikrybę. Biblijos nurodymai liečia ypatingai assyriškojo visasvietinio valdymo laiką ir tam periodui yra labai branginamos, kaipo apreiškimai, padaryti vienalaikių. Kitos graikiškosios versmės turi tik antraeilinę vertę. Menka persiškosios Kteziaus istorijos vertė tyrinėjimui senovės Babilionijos padėjimo senai jau yra žinoma.

Išdedant babilonieciių tikėjimą klausimas sulyg sumeriškos rašto ir kulturos paeigos gali buti atidėtas į šalį*).

*) Šitas klausimas, laukiantis dar savo galutino išrišimo, yra susirišime su tąja forma, kurioje pasiekė mus senovės babilonieciių raštai. Assyriškai babilioniškieji raštiniai paminklai visi yra rašyti iš dalies fonetišku, iš dalies idėografišku budu. Raštiniai ženklai, išreiškianti skiemenis, podraug turi viso žodžio arba kelių žodžių prasmę, išreikšdami juos rebuso (idėogramos) pavidale. Terp tikėjimiškų veikalų Assurbanipalo ir jo pranokėjų surinktų, kaipo ir terp senesniųjų istoriškųjų versmių, yra toki, kurie yra parašyti perdėm idėografiškai. Idėografiškieji ženklai gramatiškai pažymėti priešdėliais ir pasturdėliais. Assurbanipalas tokius tekstus paliepė savo mokslinčiams aprupinti po eilutėmis vertimais. Šitas rašymo budas pačiuose tekstuose vadinama Sumero ir Akkado kalba. Šituos vardus istoriškame laike turi senovės pietinės babilonieciių viešpatybės dalis. Kuomet daugumas mokslinčių išvedžiojo iš augščiaus nurodytų parašų priešsemitinės, sumeriškai-akkadiškos tautos buvimą, kuri pamaži buvo išstumta ir sugerta atėjusių semitiškųjų babilonieciių, prancuzų mokslinčius Haveli tvirtai gina, jog semitiškoji kultura Tigra-Eufratinėje žemumoje buvo pirmutinė, o teip vadinamas sumeriškas raštas ir kalba buvo priemoniškai idėografiška sistema, mokinama ir platinama, kunigėnse mokyklose palaikymui kunigėnės įtekmės. Savo pažiurą jis remia kalbos prirodymais, kurių teisingumą pripažysta ir jo priešininkai. Apgynėjai atskiros sumeriškos kalbos buvimo su Haveli sutinka tame, jog visi pasiekusieji mus tekstai, net liečianti patį seniausią laiką, turi savyje semitiškesios įtekmės žymes ir kad nėra išimtinai sumeriškųjų tekstų. Semitiškoji įtekmė yra pastebinama idėografiškų grupų tvėrime; buvo priparodyta, jog žodžiai, laikyti priklausančiais sumeriškai kalbai, geral aiškinosi kaipo semitiškieji; tuluose tekstuose terpeliniu vertimu priparodyta; jog idėografiškasis tekstas yra atgaliniu rašyto fonetiškai vertimu, semitiškasis gi tekstas yra pradiniu. Svarbiausiu privedimu patvirtinimui sumeriškos tautos ir sumeriškos kalbos buvimo buvo ta aplinkybė, jog raštiškieji ženklai išpradžių turėjo tokią balsinę reikšmę, kokią tik retai galėjo buti išvedama nuo semitiškų šaknių. Bet jau ir anksčiau nužiūrėta, kad kylinis raštas išpradžių turėjo paveikslinio rašto prasmę. Paskutiniu laiku šita *aplamai* buvo patvirtinta Fr. Delitzsch'o, aiškiai išdėjusio pamatines atsiradimo ir pasidarymo babilioniškų kylinių raštų ypatybes. (Paskaita karal. moksliškoje draugijoje Leipzige; nuodugniaus yra augščiau minėtame veikale: "Ueber die Entstehung der aeltesten Schriftsystems"). Jo tyrinėjimo pasekme buvo tas, kad pradinė raštinių ženklų reikšmė supuola su vartojamais parašuose semitiškais žodžiais, kurie yra išreikšti tam tikrais idėografiškais ženklais. Bet semitiškosios šitų žodžių šaknys nesupuola su balsine reikšme priklausančių jiems ženklų; antra vertus, balsinė skiemenų reikšmė turėjo buti žodine išraiška tam tikriems žodžiams, išreiškiamiems raštiniais ženklais. Sulyginęs abu šituos momentus, Fr. Delitzsch gryžta prie apginamo jo anksčiau padėjimo apie buvimą nesemitinės sumeriškos kalbos. Šitų tyrinėjimų išeigos yra remiamos ypatingai amerikinės ekspedicijos iškasomis Nippure. Surasti ten parašai yra seniausiu ikišiol žinomų rašto tipų. Paaiškinimui męs privesime vieną pavyzdį. Anot Fr. Delitzscho, senovėje formoje ženklas turįs mėnulinio piautuvo pavidalą jaunatyje, turi balsinę reikšmę *Si.* Kaipo paveikslas jisai reiškia "ragas" (Karnu) jauno mėnulio ir yra aiškinamas kaipo veiksmažodis *mapanu* — užtekėt (apie švietylus). Toklos semitiškos šaknies, kuri jungtų balsinę reikšmę *Si* su atsakančia prasme nėra. Reikia dar patėmyti, jog Sarzeko surasti Telloche atkasose, pietinės babilonieciių viešpatybės dailės paminklai savo formomis ir tipais parodo pobudį asmeniškai atsiskiriantį nuo semitiškojo.

Ant kiek paduoda žinomų mums parašų žinios, tai visą laiką matome semitiškųjų babilonieciių, semitiškos dabos ir tikėjimo šeimininkavimą. Net seniausieji tekstai, sulyg abelno žinovų rašymo budo manymo, turi savyje bent semitiškosios įtekmės žymes. Babilioniškųjų gardinių draugijų ir kulturiškų centrų išsiplėtimas į vieną didelę, vienatinę viešpatybę, įvykęs prie Chammurabi trečio tukstantmečio pabaigoje, duoda mums išgalę apturėti daugelį įdomių žinių ir sulyg išsiplėtojimo babilonieciių tikėjimo šitų valstybiškų perversmų periode; bet pagrindinės babilonieciių panteono pradžios yra jau senesniuose parašuose, surastuose Telloche. Teip pat vėlesniame laike: nė elamitų įsiveržimas ir jų šeimininkavimas Babilonijoje apie 2300 metus, nė kassejiškųjų karalių antrame tukstanmetyje šešiašimtmetinis Babilonijos pavergimas, neturėjo žymios įtekmės į babilonieciių tikėjimo budą. Iš idėografiško dievų vardų išreiškimo budo negalima imti jokio priparodymo jų svetimažemiškai paeigai. Pačių augščiausių babilioniškų dievybių vardai *Ea* ir *Ninib* visuomet be išėmimo rašyti idėografiškai, teip kad jų ištarimo tikrai negalima žinoti. Kas atsieina Ramman vardo, tai tik nesenai tikrai tapo priparodyta, kad tai yra babylonieciių audros dievo vardas. Atmainingas dievų vardų rašymo budas ir pačių vardų perkeitimai yra aiškinama teipgi politiškų sąlygų permainomis, dėlei kurių vietoje vieno kulturiško centro tampa kitas, prie ko, žinoma, nyko vietinio kulto originališkumas, užėmusio antraeilę vietą. Net jei pripažinus, jog kaikurie idėografiškai parašytų dievų vardų yra buvusių sumeriškų dievų vardais, tai iš to galima tiek teišvesti, jog atėjusieji semitai priėmė ir juos drauge su raštu bei kultura ir dėl kokių nors, gal grynai išlaukinių priežasčių, suvienijo savo dievus su svetimos tautos dievybėmis. Rods, kas atsieina vieno dalyko, sulyg kurio babilonieciių tikėjimas asmeniškai skiriasi nuo kitų arti gimininių jam semitiškų prekinės Azijos tikėjimų, lengvai galima butų prileisti svetimos įtekmės buvimą; šitam tikėjimų istorijos suteikia daugelį analogiškų pavyzdžių. Šitai męs randame babilonieciių tikėjime, net seniausiuose laikuose, greita su tuo dievų garbinimu, kokis yra ir kituose semitiškuose tikėjimuose, labai pasiplatinusį įtikėjimą į dvasias ir atsakančias jam žynavimo apeigas, burtines formulas ir žavėjimus. Tai buvo žemesnė kulto forma, vartojama greta su paprasta pamaldos forma. Jau Gudea guodžiasi ant jos. Kas atsieina babilonieciių astrologijos ir astrologiškų suopročių sumaišymo su teologiškais, verta yra patėmyti tas, jog pietinis babilioniškas apskritys Sumera ir Akkada su nuo seno šventu gardu Uru, buvo chaldėjų šalimi, pasirodžiusių pirmusyk istorijoje antro tukstantmečio pabaigoje ir vėliau, puolus assyriškai viešpatybei, uždėjusių naują babilonišką viešpatybę. Biblijinės sakmės sako apie magiją ir tarnavimą švietylams kaipo apie išimtinai chaldėjišką išmintį. Galbut ir šitame atsitikime padava butų teisinga.

26. BABILIONIŠKO TIKĖJIMO IŠSIPLATINIMAI. VIETINIAI KULTAI.

Babilonieciių tikėjimas yra politeistiškuoju gamtos tikėjimu, priklausančiu žmonėms, užsiimantiems žemdirbyste pasakiškai derlingoje šalyje. Kasdieninis švietylų judėjimas ir kasmetinis meto sezonų gryžimas davė priežastį visiems jų gyvenimiškiems džiaugsmams ir lukestims. Didieji švietylai, saulė ir mėnuo, buvo žmonėms asminimu geradėjingų, gyvenančių danguje ir šeimininkaujančių ant žemės, dievų ir prie jų buvo prikergiama babilonieciių tikėjime šviečianti žvaigždė, sekanti abu švietylus, rytmetinė ir vakarinė žvaigždė. Viltis gamtos jiegoms yra gyvenimišku kiekvienos tautos reikalu, esančios prigimtiniame stovyje. Suoprotis apie dievus pas babilonieciius atsako tokiems jau suopročiams pas kitas semitiškas tautas. Gamtos spėkose apsireiškia dieviška spėka. Šventnamiai yra dangiško dievų gyvenimo išreiškimais, todėl yra pagražinti švietylų paveikslais. Dievai yra dangiškieji žmonių valdovai, lemianti jų likimą, duodanti gyvastį, užlaikanti ją ir vėl sunaikinanti, karaliai ir šalies valdovai ir jos apgynėjai. Nuo šitų dviejų pažvalgų jie gauna ir vardus sau sulyg savo stovio, kaipo svieto ir žmogaus valdytojai ir sulyg savo apsireiškimo slaptybiškame ir galingame valdyme gamtos jiegomis. Labai pasiplatinęs manymas, jog babylonieciių tikėjimas išpirmo turėjęs švietylų garbinimo pobudį, nėra patikrinamas senovės vietinių kultų paminklais. Abelnai nusitveriamas priparodymas šito susidedąs iš to, kad paveikslas išreiškiąs dievybę Ilu panašus į žvaigždę, nėra įtikinančiu. Šitas paveikslas teip pat gali buti dangiškų erdmių simbolu, arba gali reikšti dangiško valdovo idėją. Teisybė, vietinių kultų žymės iš didesnės dalies nurodo į garbinimą dangaus paliepėjo. Šiaurinėje Babilonijoje į tą nurodo saulės dievo kultas Sippore, Belo Nippure, pavasario dievo Marduko Babilione, galbut ir Nebo Borsippe, kuriam priskaityta javų augimas laukuose. Teipgi ir Nergal Kutoje išpradžių buvo dangišku dievu ir jau paskui, kaipo dievas deginančio saulinio karščio, naikinančio visokią gyvastį, tapo žemutinio svieto dievu.

Pietinėje Babilonijoje dangaus valdytoju yra mėnuo, garbinamas Ure. Kad šitas susirišimas neparodo nieko įtempto, yra parodoma vėlesniu mėnulio dievo vadinimu Anu, t. y. dangaus valdytojas. Tokią jau vietą, žinoma, turėjo garbinamieji kaipo sauliniai dievai augštutiniai dievai Ninib (Ningirsu) Sirpule ir saulės dievas Larsame; ir šiaurinis gardas Agane su pietiniu Uruku susijungė garbinime dangiškos dievės Istar, kuri rytmetinės ir vakarinės žvaigždės pavidale seka labdaringų tveriančių nakties jiegų veikmą. Tiktai Ea kulte Eridu'je nematyt jokių prietikių su Ea, kaipo dangišku dievu. Kaipo augštesnieji dievai šitos vietinės dievybės išpradžių galėjo buti labai giminingos viena kitai. Tik iš jų stovio babilioniškame panteone, kur jos visos priklausė nuo didžiojo, toli esančio ir retai minimo pamaldoje Anu, augštesniojo paliepėjo Nebo, galima suvokti jų pirmąpradinę reikšmę tokioj prasmėje, jog jos buvo įvairiomis saulės apsireiškimų formomis. Jeigu jos tapo sauliniais dievais, tai yra statomos užpakalyj mėnulinio dievo Sin, sulyg abelnos semitiškos pažiuros. Istar savo savotiškame pavidale neatkeistinai laiko dangaus karalės reikšmę.

Greta su didžiausia vyriškos lyties kiekvieno vietinio kulto dievybe kuone visuomet randame stovint šalę jo moterišką dievybę, jo žmoną. Matomai, šitos moteriškos dievybės senesniame laike lošė daug didesnę rolę, negu vėliau, tapusios tik vyriškų dievybių papildymu, dalyvaujant jų valdymo teisėse, tuomi gi patim ir garbinimo teisėse. Gudėjos parašuose ypatingai yra garbinama žemės motina Ba'u, Ningirsu žmona. Pašvęsta jai Naujų Metų šventė, matomai turi jų jungtuvių apvaikščiojimo reikšmę, kadangi jai tą dieną buvo duodama vestuvės dovanos. Tik Istar padaro išimtį: ji visuomet turėjo savo nuosavą kultą. Babilioniškosios dievės yra gamtos našumo jiegos atstovėmis, turinčiomis tveriančią gyvastinę spėką; tai yra dievės derlos, didžiausios motinos, priduotos dangiškiems dievams kaipo žemės dievės.

Laikas, kuriame matome, kaip iš mažų surinktų aplink tikėjimišką vidurį visuomeniškų vienatų pasidaro didelės suvienytos viešpatybės, su prasinešančiu vėl tikėjimišku centru, priklauso ketvirtam tukstantmečiui. Labai didelę svarbą turėjo įsteigimas Chammurabi viešpatybės (apie 2250 m.), tvirtai sujungusios pietinę ir šiaurinę babilonieciių viešpatybes į vieną abelną monarkiją.

Klausimas sulyg to, šiaurinėje, ar pietinėje Babilonijoje ankščiau atsirado gardai buvusieji kulto centrais, tikrai negali buti išrištas. Ištikimi istoriški liudijimai rodo mums į buvimą suvienytos šiaurinės babilioniškos viešpatybės apie 3800 mete. Nuodugnesnių žinių apie ją nėra. Iš gardų skaičiaus atsižymi Sippar, Agane, Nippur ir Babilianas, vėliaus teipgi Kuta.

Sippare, buvusioj senesnių šiaurinių babilioniškųjų valdytojų sostinėje, nuo seniausio laiko iki naujausio, naujai chaldėjiško periodo buvo garbinamas dievas Samas, jo šventnamyj, vadintame "šauliniu namu". Akyvas vėlesniojo laiko paveikslas parodo jį sėdinčiu ant sosto šventnamyj. Prieš jį ant aukuro didelis saulės skritulys, viršuj jo mėnuo ir dvi žvaigždės, gal tai Istar dievės simbolas rytmetinės ir vakarinės žvaigždės pavidale. Jo žmona yra duodanti gyvastį dievė Aa, žmonių dievė. Kaimyniškame garde vadintame "Anuinit'iškuoju Sipper", buvo garbinama tolygi Istarai Anunit, turėjusi dvigubą pobudį — gero derėjimo dievės ir kariškos dievės. Seniaus šitos dievės kultas buvo Agane'je, kuris turėjo buti netoli nuo Lipparo. Ar šitas gardas yra tas pats, kuris vadinta Anunit'iškuoju Sipparu, labai abejotina, nors kultas jame nesiskiria nuo kulto Sippare ir šventnamiai abiejuose garduose vadinosi vienaip. Visgi įdomu yra, kad ir Anunit vadinosi dievo Samas'o pačia.

Iš Belo šventnamio griuvėsių Nippure, kur buvo daromos atkasos augščiau minėtos amerikinės ekspedicijos, apturėta naujos žinios. Nippur tampa žinomu pirmą kartą valdant pietiniams babilioniškiems karaliams, atnaujinusiems jame šventnamį ir pamaldas. Jis yra pirmutine vieta, kurioje yra garbinamas viešpats Bel. Jisai pasirodo esąs

(Toliau bus).

ROBERTAS LUI STEVENSON

NAKVYNE

tai yra

pasaka apie vieną mažesniųjų gyvenimo vargų, paprastai vadinamą bėda.

Iš anglų kalbos vertė

L. JURAS.

— *"Keldoje turtuolis pietauja* — rašė Villon:

— *"Iš sidabro ir aukso indų* —

"Ir.... Ir....

— Padėk gi man, Gido!

Tabary kretėjo.

— *"Ir pinigus žarsto jis sauja* — čirškino plunksna Villon.

Vėjas lauke vis labiau siautėjo, sniegą nešiodamas, kartais atšiauriai staugė, tai vėl įšokdamas augštinin gaudė klaiku šermenų giesmės aidu. Su nakčia savo žaru ir šaltis darėsi skaudesnis.

Suglaudęs volutėn lūpas Villon pamėgdžiojo vėjo staugimą, išduodamas nei tai švilpimo, nei tai vaitojimo garsą. Buvo tai ypatingas, įdomus poeto gabumas, Pikardiškio vienuolio baisiai nemėgiamas. Klausant, darėsi nyku ir neramu.

— Ar girdite, kaip galgės braška! — tarė Villon. — Visi jie ten ore kabodami ir kojomis mataškuodami velnio kazoką šoka. Nei atsispirti nereikia. Šokit, šokit kavalieriai, tik nuo to vis jums šilčiau nebus! Tiu-u-u! Koks vėjas! Dievaž, kuris-nors jų bus ką-tik žemyn nudribęs! Trikamieniame šliandra-medyj vienu šliandra mažiau! Girdi, dominus Nicolaus, šiąnakt turbūt bus šalta eiti Šv. Dijonizo vieškeliu? — paklausė jis.

Vienuolis, tarsi kuo paspringęs, tik akimis mirkčiojo. Monfokon — didelės, baisios Paryžiaus kartuvės, buvo prie-pat Šv. Dijonizo vieškelio, ir poeto juokai pataikė Broliui Mikalojui į-pat gyvuonį. O Tabary — tasai pilvą susiėmęs kvatojo iš šliandrų. Jis da niekada nebuvo girdėjęs ką-nors tokia lengva širdžia kalbant apie taip baisius dalykus; todėl ir jis drąsinos ir garsiai juokės. Villon movė jam sprikčiu į nosį, ir jo juokas ūmai persikeitė į skaudų kosulį.

— Kretėk nekretėjęs! — tarė Villon: — pagalvok geriau apie rimą mūsų eilėms!

— Lieklygu? — prisispyręs klausė Montiny.

— Gerai, gerai! — atsiliepė Tevenen.

— Ar da liko kas butelyj? — paklausė vienuolis.

— Atsikimšk sau kitą, — tarė Villon. — Žmogau, begu tau rodos galėsiąs kada-nors prisipilti tą savo bosą iš tokių menkų indelių, kaip ve šios bonkutės. Įdomu, kokiu būdu tu taries pakliūsiąs dangun? Kiek angelų Dievui priseitų siųsti, kad nugabenus vieną Pikardiškį vienuolį? Ar rasi manaisi antruoju Eliju esąs ir Viešpats Dievas turėsiąs tau vežimą prisiųsti?

— *Hominibus impossibile,* — atsakė vienuolis, prisipildamas stiklinę.

Tabary juokės, yt drignių apsiėdęs.

Villon vėl spriktelėjo jam į nosį.

— Juokis, juokis, kad tinkamas — tarė.

— Kad labai juokinga, — teisinos Tabary.

Villon pasišielijo į jį.

— Sakiau, galvok apie rimą! — tarė. — Kurioms plynioms tau toje latinų varza? Matysi, kaip Paskutinioje Dienoje tu bevelysi niekada jos nežinojęs, kuomet ateis velnias klieriko Gido Tabary vėlės nešties — kuprotas, raudonais nagais velnias. Prisiminus velnią, — pridurė jis pašnabždoms, — pasižiūrėkite į Montiny!

Visi trįs nemačioms dvilktelėjo į lošėją. Matyt buvo jį laime visai nepasidžiaugiant. Lūpos buvo perkreiptos. Viena šniurkšlė beveik visai užraukta, antroji labai išpūsta. Išrodė lyg patsai nelabasis būtų sėdėjęs jam ant sprando ir smaugte jį smaugęs. Alsavo sunkiai, kvapo pritrūkdamas.

— Atrodo, kaip besirengiąs peiliu jį pasmeigti, — tarė pašnabždoms Tabary, akis vartydamas.

Vienuolį drebulys nukrėtė, ir jis vėl nusisuko į pakurą ir išskėtė rankas prieš žerplėjančias pirkšnis. Drebulys paėjo, žinoma, nuo šalčio, visai ne nuo perdidelio Brolio Mikalojaus moralinio jautrumo.

— Grįžkime prie mūsų balados, — tarė Villon. — Žiūrėsime, kaip ji skamba.

Ir mušdamas ranka taktą jis garsiai pradėjo ją skaityti.

Su ketvirtąja eilute skaitymas buvo pertrauktas trumpu, gąsliu bruzdėjimu tarp lošiančiųjų. Lošos baras buvo pabaigtas, ir Tevenen ką-tik buvo beatveriąs burną savo naujam laimėjimui apskelbti, kaip Montiny staiga pašoko, nelyginant vanagas, ir akimoju smeigė jam peiliu į širdį. Smūgis buvo taip vykęs, kad šis nespėjo nei riktelėti, nei bepasijudinti. Vieną, kitą kartą patampė mėšlungis, rankos tai susigniaužė, tai atsileido, kulnimis pasispardė, poto galva nusviro atgal ant vieno peties, plačiai atviromis akimis, ir Teveneno Panseto dvasia sugrįžo atgal į Tą, Kurs buvo ją sutvėręs.

Visi pašoko iš savo vietų, bet dalykas buvo jau pabaigtas. Ir visi keturi gyvieji stovėjo dabar, išbalę, ir dairėsi į kits-kitą. O negyvasis, atmetęs per petį galvą, baisiom išverstom akim stebeilijos kažinkur į pastogės kertę.

— Vlešpatie šventasis! — atsiliepė pagalios Tabary, ir ėmė latiniškai melsties.

Villon pasileido ysteriniu juoku. Žengęs žingsnį artyn jis keistai nusilenkė Tevenenui ir ėmė da aršiau juokties; galiaus sudribo ant kedės, yt maišas, ir vis baisiau juokės, taip kad rodės jį plyšiant.

Montiny atsikvošėjo pirmas.

— Žiūrėsime, kiek jis turi, — tarė.

Ir čiajau įpratusia ranka išgraibęs negyvėlio kišenius, rastuosius pinigus pažėrė stalan ir paskaidė į keturias lygias dalis.

— Štai jums, — tarė.

Vienuolis atsiėmė savo dalį ir giliai atsiduso, vogtinai dvilktelėjo į Teneveno velionį, kurs ėmė leisties ir šonais slinkti žemyn nuo kedės.

— Su tuo ir mes sutinkame — sušūko Villon, stelbdamas džiaugsmą. — Ištiesų, tai pakaruoklio darbas, kiekvieno mūsų, kurie čia esame, neminint tų, kurių čia nėra!

Ir iškelta ranka mataškavo ore, galvą šonan permetęs ir liežuvį iškišęs, vaizdindamas tuo, kaip atrodąs į kartuves patekęs Dievo sutvėrimas. Poto jis keletą sykių pasispardė, tartum norėdamas nutirpusiose kojose sujudinti gyvesnį kraujo bėgimą.

Pagalios atsipeikėjo ir Tabary. Pasiėmęs nuo stalo pinigus jis skubinai įsikišo juos kišeniun ir atsitraukė kitan būto galan.

Montiny priėjo, pasodino velionį tiesiai kedėje ir ištraukė durklą. Iš žaizdos išsiveržė smarki kraujo srovė.

— Geriau bus, vyručiai, iš čia pasitraukus — tarė jis, šluostydamas kruviną durklą į savo aukos švarką.

— Ir man taip rodos, — atsakė Villon sunkiai seiles rydamas. — Kad velniai, tą jo prakeiktą makaulę! — sušūko. — Įstrigo galugerklėj kai votulas! Kuriems galams nebegyvam žmogui da raudoni plaukai?

Ir jis vėl susmuko kedėn, yt maišas, ir įsikniaubė į delnus.

Montiny ir Brolis Mikalojus garsiai susijuokė. Tabary taipjau ėmė keknoti.

— Verk, verk, mažulėli! — pašiepė vienuolis.

— Aš senai sakiau, kad jis boba, ne vyras, — tyčiojos Montiny. — O tu sėdėk ne sėdėjęs tiesiai, girdi? — tęsė toliau, kumščiodamas slenkantį vėl nuo kedės lavoną. — Mikai, sumindžiog ugnį.

Bet vienuolis buvo jau užsiėmęs geresniu darbu. Kuomet susmukęs ir drebėdamas Villon sėdėjo kedėj, kur da tik prieš valandėlę jis tvėrė baladą, Brolis Mikalojus, prisėlinęs tylomis traukė poetui iš kišeniaus mašnelę. Montiny ir Tabary ženklais reikalavo, kad grobinio dalis ir jiemdviem būtų duota; ir vienuolis galvos linktelėjimu pažadėjęs, čiajau įsikišo mašnelę užantin.

Tiesa, kad daugelyje atvėjų dailininko prigimtis aplenkia jį sąmoja, reikalinga praktiškam gyvenimui. Vos spėjus vagiui savo uždavinį atlikti, Villon pasipūrtė, pašoko nuo kedės ir puolėsi gelbėti kitiems ugnį gesinti.

Tuo tarpu Montiny atsargiai pravėrė duris ir, galvą iškišęs, dairėsi į gatvę. Aplinkui buvo ramu. Įkyrių panaktinių niekur negirdėt. Nuspręsta vistik išmintingiau busią pavieniui prasišalinus. Ir kadangi Villon geidė juogreičiau pabėgti nuo negyvojo Teveneno, o kitiems vėl rūpėjo juogreičiau atsikratyti poetu, kol da jis nepasigedęs savo mašnelės, tai, žinoma, visi trįs sėbrai noriai sutiko jį pirmutinį laukan išsprudinti.

ANTROJI DALIS.

Įsivyravęs vėjas nuvaikė nuo daugaus visus debesius. Tik keletas skystutėlių, yt mėnesiena, galvožių greitai pažvaigždžiais bėgiojo. Speigas svilinte svilino; ir dėl paprastojo optiško veiksmo daiktai atrodė beveik raiškesni, labiau apriboti, nekaip vidūdienio šviesoje. Miegąs miestas skendo giliausioje tyloje; čia baltavo baltų kykų eilė, čia laukas kalvų ir kalnelių pilnas, o augštybėse mirgėjo žvaigždžių milijonai.

Villon keikė savo dalį. Ak, kad taip tas sniegas nebūtų liovęsis snigęs! Dabar, kur tik jis n'ėjo, visur paliko aiškias žvilgančiame sniege pėdas; kur tik n'ėjo, jis vis buvo savo pėdasaku, yt saitu, pririštas prie trobelės šv. Jono kapinyne; kur tik n'ėjo, jis savo sunkiai velkamomis kojomis vijosi virvę, kuri rišo jį su baisia piktadarybe, ir galėtų patarnauti kilpa į kartuves. Ir jis atsiminė perkreiptą negyvėlio veidą ir išverstas baisias akis. Pliaukšterėjo pirštais, tartum norėdamas pažadinti savo dvasią, ir pasirinkęs ant nuomonės gatvę, drąsiai brido sniegu toliau.

Taip einant jo galvą laikė užėmusiu du dalyku: viena, tai šmėkla Monfokono kartuvių, niūksančių vėjuotos nakties šviesoj; antra — baisios velionio akįs su jo plika makaule, apjuosta raudonų plaukų vainiku.

Šaltas prakaitas jį apipylė, ir jis paskubino žingsnius, lyg norėdamas savo kojų greitumu pabėgti nuo nemalonių minčių. Kartais jam vaidijos kaipir kas paskui jį sektų, ir jis gąsliai krupčiodamas žvalgėsi per petį atgal. Tečiaus ten nieko nebuvo: balta gatve slinko jis vienui-vienas, ir tik kartas nuo karto smarkesnis vėjo gūsis, pasaloms iššokdamas kur iš užkampio, siautėjo ir dūmė smulkaus, žvilgančio sušalusio sniego sukurius.

Staiga pamatė jis tolumoj prieš save kažiką juoduojant ir porą žiburių. Juoduojąs daiktas krutėjo, žiburiai taipjau švitavo, lyg einančių žmonių nešami. Tai buvo nakčiasargai. Nors jie ėjo tik jam skersai kelią, vienok jis tarės išmintingiau būsiant juoveikiau jiems iš akyregės prasišalinus. Galėtų juk pastebėti jį ir šūktelėti, o jis dabar visai neturėjo ūpo su sargyba pasižinti.

Kaiptik po kairės riogsojo didelis kuoruotas viešbutis erdvu prieangiu. Buvo pusiau sugriuvęs, — kiek jis atsiminė, — ir ilgą laiką niekas jame nebegyveno. Pakako trijų gerų šuolių, ir jis atsidurė prieangyj.

Viduj buvo tamsu, juo kad nuo sniego jo akįs buvo apžlibusios; taigi išskėtęs rankas, apgraibomis, slinko gilyn. Staiga jo kojos atsitrenkė į kažikokį keistą daiktą, nei tai kietą, nei tai minkštą, nei stangų, nei tamprų. Plaukai jam ant galvos pasišiaušė, jis atšoko atgal porą žingsnių ir, neapsakomos baimės apimtas, įsmeigė akis tamson. Kiek įsižiūrėjus, jam lyg akmuo būtų nuo krutinės nuslinkęs, ir jis tyliai susijuokė. Buvo tai tik moteriškė. Ji gulėjo ant žemės ir — negyva. Įsitikinimui jis priklaupė prie jos ir apčiupinėjo. Buvo sušalus ir sustingus, yt pagalys. Vėjo mėtomas kaspinėlis blaškėsi apie jos plaukus, veidas buvo žymiai nuteptas — gal da tą patį popietį — stora randų eile. Jos kišeniai buvo tušti; tik vienoje autėje, po kelraiščiu, Villon užtiko du mažu pinigėliu, paprastai baltukas vadinamu. Maža, žinoma, bet vistik daugiau nekad nieko. Ir poetas giliai susigraudino, kad vargšei prisiėjo mirti, pirma nei ji spėjus tuos pinigus išleisti. Tatai buvo jam tamsi, pagailėtina paslaptis.

Ir jis žvalgėsi tai į laikomuosius rankoj pinigus, tai į gulinčiąją negyvą moteriškę ir, galvą linguodamas, mąstė apie žmogaus gyvenimo mįslę. Enrikas Penktasai, Anglijos karalius, miręs veikiai poto, kaip jam pavyko apkariauti Francuzija, ir šitojė mergapalaikė, šalčio pakirsta turtuolio prieduryje, nespėjus dagi suvartoti tuodu savo baltuku, — buvo tai, jam rodės, atšiaurus, beširdis pasaulio likimo pasityčiojimas. Juk taip maža laiko tereikią, kad tuodu menku pinigėliu išleidus, ir vistik būtų turėta vienu kąsneliu daugiau burnoj, vienu daugiau lūpų pakšterėjimu, pirma nei vėlė būtų atitektis velniui, o kūnas paliktas paukščiams ir kirminams. Jis bevelijąs sunaudoti visus savo taukus, ligi paskutinio lašelio, pirma nei žiburys užgesąs ir žibntuvas būsiąs sukultas.

Ir kuomet šios mintįs viena po kitos slinko jo smegeninėje, jis, pusiau nesižinodamas, graibėsi kišeniuje mašnelės. Umai jo širdis liovėsi plakus, jį visą nusmelkė, lyg būtų kas jam galvon smogęs. Valandėlę stovėjo, yt suakmenėjęs, paskui vėl ėmė greitai ir neramiai graibyties po kišenius. Veltui: mašnelė su pinigais buvo žlugus.

Šaltas prakaitas jį išmušė.

Ak išlaiduoliams pinigas tai toks gyvas, toks neapseinamas daiktas, tai, taip pasakius, plonutėlytis šyras tarpe jų asmens ir jųjų smagybių! Ir ant jųjų tako į laimę testovi jiems tik vienui-viena triba — laikas. Ir išlaiduolis, turėdamas kišeniuje keletą muštinių, kolei jų neišleidžia, jaučiasi Romos imperatorius esąs. Tokiam asmeniui pamesti savo pinigus, tai baisių-baisiausia nelaimė, tai vistiek, ką iš dangaus nukritus pragaran, ką akimoju pradžudžius visa. Juogi labiau, jei dėl jų žmogus da ir savo galvą kilpon kišęs; tariant, jei dėl tos pačios mašnelės, taip brangiai pelnytos ir taip kvailai pamestos, ryto prisieitų jam kartuvėse kaboti!

Villon stovėjo ir keikė. Du baltuku sviedė gatvėn, ir trypdamas, kumščias sugniaužęs grumojo dangauslink, nėkiek nepaisėdamas, nors jautės kojomis bespardąs nelaimingos valiūkės lavoną. Paskui, apsisukęs, ėmė bėgti savo pėdomis atgal, kapinyno linkui. Užmiršo dagi baimę susitikti su nakčiasargiais, kurie beabejo, buvo senai praėję, ir galvoje pynėsi vienui tik viena mintis: mašnelės nebėra!

Bėgdamas dairėsi tai dešinėn, tai kairėn, bene pūpsanti kur sniege. Veltui. Matoma, ne gatvėje ją pametęs. Argi būtų išpuolusi ten-jau, trobelėje? Ak, kad taip įėjus ir pajieškojus! Tečiaus vienas tik prisiminimas dabar ten esamojo baisaus įnamio šiurpuliais jį pūrtė. Beto, budamas jau netoliese trobelės, jis pastebėjo, kad išeinant jie vistik neužgesinę kaip reikiant ugnies; ištikrųjų, atsigavusi ji dabar liepsnote liepsnojo ir nerami šviesa žerplėjo pro durių ir langinių plyšius. Ir poetą vėl apėmė baimė prieš vyrausybę ir Paryžiaus kartuves.

Sugrįžo atgal viešbučio prienagin ir ėmė grabinėti sniege baltukų, kuriuos jis savo vaikiškame aikštume buvo numetęs. Bet vos vieną besurado, kitas, turbūt, žambu pataikęs, giliai sniegan nugrimzdo. Vienintėlį baltuką teturint kišeniuje, visos jo svajonės palėbauti kurioje nors atogesnėje smūklėje pranyko, kaip dūmai. Ir nevien laukiamasai pasilinksminimas išsprudo jam iš nagų, jį pašiepdamas; šiauri gailė, nuožmus skausmas surėmė bestovinčio ties prieangiu nusiminusio poeto širdį. Prakaitas spėjo ant jo išdžiūti; ir nors vėjas truputį aprimo, bet užtat speigas kas valandėlę didinos. Jam pasidarė begalo šalta ir graudu. Ką čia padarius?

Laikas buvo vėlus, apie kokį-nors pasisekimą sunku tikėtis, tečiaus reiktų mėginti pasiklabinti į savo auklėtojo, šv. Benedikto bažnyčios klebono, duris.

Bėgo tekinas visą kelią, galiaus bailiai pasibarškino. Niekas neatsiliepė. Pasibarškino antrą sykį, paskui, drąsos įgijęs, ėmė be atlaidos barškinties. Galų-gale pasigirdo išvidaus žingsniai. Žvangtelėjo sklendė, ir stambiai geležimi kaustytose duryse atsivėrė nedidelis langelis, pro kurį išsiveržė geltonos šviesos srovė.

— Rodyk šian savo veidą lange, — tarė išvidaus klebonas.

— Tai aš esu, — išvapsėjo poetas.

— A, tavo čia esama, naktibalda! — atšovė klebonas, ir ėmė keikti biauriais, nekunigiškais žodžiais užtai, kam jį taip vėlame laike kvaršinąs; velyk teeinąs sau sveikas pragaran, iškur esąs atėjęs.

— Mano rankos pamėlynavo nuo šalčio, — meldė Villon: — kojos užgėlė ir sustingo; nosis skauda nuo šiauraus vėjo; šaltis širdin griebiasi. Sušalsiu, nei rytojaus nebesulaukęs! Tėve, šį paskutinį kartą pasigailėk; Dievaži, niekada daugiau nebesiprašysiu!

— Reikėjo ankščiau ateiti, — šaltai atrėmė klebonas. — Tokiems jauniems vaikėzams pamokinimas niekada neprošalį.

Ir užtrenkęs langelį pamaži nuvėžliojo vidun.

Villon savimi nesitvėrė. Rankom ir kojom ėmė daužyti duris ir kimiu balsu riktelėjo palydoms klebonui.

— Tu, senas lapine! Kad taip galėčiau dabar tave pasiekti ir įleisti nagus į tavo lašinius, stačiagalviais nulėktum pragarmėn!

Stovėdamas lauke poetas girdėjo, kaip galiaus durįs viduje užsidarė, silpnai trinktelėjusios. Sukeikė ir užsiėmė delnu burną. Padėjimas atrodė visai kvailas ir juokingas, ir jis nusijuokė, žvelgdamas augštyn dangaus linkui, kur žibėjo nesuskaitomi žvaigždžių milijonai ir mirkčiojo, tartum stebėdamos iš jo nepasisekimų.

Ką dabar reikėjo daryti? Stipti visą naktį gatvėje tokiame speige — menka ištaiga. Jo vaidentuvėje dilgtelėjo minitis apie jaunos moteriškės velionį, ir jį išnaujo apėmė baimė. Kas pavakaryj atsitiko su jąja, labai gali atsitikti su juo priešdienyj. O jis da taip jaunas esąs! Ir priekyje laukią jo da tokia daugybė galimų ištvirkusių pasilinksminimų!

Graudu jam buvo, mąstant apie savo likimą, — tartum tasai likimas būtų ne jo paties buvęs, bet keno kito, — ir savo vaidentuvėje nupiešė jis mažą scenos vaizdelį gatvėje ant rytojaus, kada busiąs atrastas jo sušalęs lavonas.

Vartydamas tarp nykščio ir smiliaus baltuką jis apmąstinėjo visas galimas progas išeiti iš savo kėblumo. Dėja! jis buvo susipykęs su visais savo senaisiais sėbrais, kurie šiaip būtų jo tokioje bėdoje pasigailėję. Jis buvo juos įžagęs savo eilėse; jis buvo nekartą juos prikūlęs ir apgavęs. Ir vistik dabar, pastarosios prispirtas, jis manė, kad, rasi, atsirasiąs nors vienas jų, kurs į jį susimilsiąs. Tatai buvo proga. Kas bus, kas nebus, o pamėginti galima. Eisiąs ir mėgisiąs.

TREČIOJI DALIS.

Pakeliuj, du mažu atsitikimu davė jo mintims visai skirtingi varsi. Pirma — jis užėjo ant nakčiasargių pėdų ir tomis pėdomis sekė keletą šimtų žingsnių, nors tatai buvo jam visai iš kelio. Tas nemenkai jį padrąsino; jis buvo dabar bent savo pėdsakus supaistęs. Šiaip jam vis vaidijos žmonės sekinėjantįs jį sniegu po visą Paryžių, ir ryto metu, nespėjus nei pabusti, benariną jam virvę ant kaklo.

Antras atsitikimas visai kitaip jo ūpą palietė. Jisai suko tuo gatvės kampu, kame nesenai prieš tai tapo vilkų sudraskyta tūla moteriškė su kūdikiu. Dabar, jam rodės, buvo kaip-tik toks oras, kuomet vilkai galį vėl užsigeisti atsilankyti Paryžiun; o vienui-vienam žmogui šiose visai tuščiose nežmoningose gatvėse galėtų atsitikti daug blogiau, nekaip kokiai paprastai baidyklei.

Jis sustojo ir bailiu įdomumu apsidairė. Buvo tai vieta, kur kryžiavos keletas kurčių, apleistų gatvių. Apžvalgė išilgai visas, vieną po kitos, ir, kvapą sulaikęs, klausės, begu nenugirsiąs šuoliuojant sniegu kokį juodą grobuonį, ar staugiant kame-nors plotuose šiapus upės. Jis atsiminė motiną, jam da vaiku esant, pasakojant apie baisų atsitikimą ir rodant vietą. Jo motina! Ak, kad taip jis žinotų, kame ji dabar gyvenanti, jis tikrai rastų pas ją prieglaudą! Ir jis nutarė būtinai ryto apie ją susiklausinėti. Tikrai, jis dagi nueisiąs ir ją, bėdiną senmergėlę, aplankysiąs!

Tai mąstydamas, jis prisiartino prie vietos, kame spingsojo paskutinis jo vilties spindulėlis.

Namuose buvo visai tamsu, kaip kadir jų kaimynuose. Tečiaus, keletą sykių pasibarškinus, jis išgirdo viršum savęs bruzdėjimą, durių varstymą, galiaus kažiką tyliu, atsargiu balsu klausiant, kas ten esąs. Poetas teipjau pašnabždoms pasakė, kas esąs ir ko norįs, ir, drebėdamas, laukė atsakymo. Laukti prisiėjo neilgai. Langas staiga atsivėrė ir prieangin pukštelėjo visas kibiras pamazgų. Villon nebuvo neprisirengęs sulaukti ką-nors panašų; jis jau išanksto pasistengė užsiglausti, kiek buvo galima, prieangio kertelėje, ir vistik, nežiūrint į tai, tapo kiaurai permerktas nuo juo-

(Toliaus bus).

(Tęsa nuo ketvirto pusl.)

KUDIRKOS RAŠTAI JAU RENGIASI KELIONĖN.

Neseniai Cetro Valdyba buvo pažadėjusi, jog T. M. D. narjai gaus ilgai ir nekantriai laukiamus Kudirkos raštus dar prieš trečiąjį T. M. D. seimą, arba apie tą laiką. Yra tikri nurodymai, kad šitas Centro Valdybos žodis bus išlaikytas: šiomis dienomis gauta iš Tilžės žinią, jog Mauderodės spaustuvė po čninia akimi p. J. Gabrio, rengėjo ir pridabotojo Kud. raštų laidos, pastatė prie spaudos užbaigimo visą savo atliekamą štabą ir raštai bus laiku pilnai užabigti. Berods, dabar jau negali but apie tai nei mažiausios abejonės, nes pagal tą pranešimą jau užrezervuota net vieta ant laivo, kuriuom tie raštai bus išsiųsti Amerikon. Pirma dalis Kudirkos raštų skaitliuje apie 3000 egzepliorių išeis iš Hamburgo laivu "Bluecher" 8 dieną gegužės mėnesio ir bus New Yorke apie 17tą gegužės. Tai bus visi brošiuruoti tomai (be apdarų). Antra dalis Kudirkos raštų (visos įrištos, t. y. apdaruose knygos) bus buk išsiųstos kokiom dviem sanvaitėmis vėliaus pirmosios dalies ir bus New Yorke ne augščiau pirmų berželio dienų: mat užbaigimas apdarų užims truputį ilgiaus laiko. Gal no pro šalį bus paminėjus, jog pagal pranešimą apdarai yra rengiami audekliniai trijose spalvose (kolioruose): kombinacija (sutaikymas) raudonos, žalsvos ir mėlynos spalvos. Kartu su pranešimų prisiųsta T. M. D. pirmininkui visą kruvą paveikslėlių, kurie yra tilpę Kudirkos raštuose.

Šits pranešimas nuėmė nuo Centro Valdybos pečių didelį rupestį, nes įvairius kėblumai teip suvėlino Kudirkos raštų užbaigimą, jog pradėta abejoti, ar jie bus užbaigti nors iki III T. M. D. seimo.

Centro Valdyba, matydama, jog nuolatinis vėlinimasi negeriausiai gali atsiliepti ant Draugijos vardo, stumė p. Gabrį iš Paryžiaus Tilžėn ir kalte kalė, kad raštai turi but pabaigti iki seimui už bent kokią kainą. P. Gabrys, atvykęs Tilžėn, matomai sunkiai atsisėdo ant spaustuvės sprando, kuriai vienok buk ir teip negalima buvo daryti užmėtinėjimų, ir tokiu budu raštai neužilgio bus Amerikoj. Nariai jau nuo seniai jų laukia ir šitą žinia be abejonės nemažai juos turės nudžiuginti.

abc.

T. M. D. seime delegatas iš Europos. Trečiasai T. M. D. seimas, kuris šiuosmet atsibus Chicagoje 6 d. berželio, gal galės pasididžiuoti, jog jis pirmas iš visų lietuviškų seimų Amerikoj turės delegatą net iš anapus didjurio. Eina gandas, iki šiol galutinai nepatvirtintas, jog trečian T. M. D. seiman gali atvykti pirmininkas Paryžiaus T. M. D. kuopos, kaipo delegatas jos ir abelnai atstovas T. M. D. narių iš Europos. Nėra abejonės, kad trečias T. M. D. Seimas, kaip abelnai ir visa T. M. D. pasveikintų jį su iškėstomis rankomis, nes p. Gabrys jau iki šiol yra padėjęs draugijoj didelius nuopelnus ir žada but ateitije vienu iš didžiausių ir stiprausų T. M. D. šulų.

Prie šios progos gal bus ne prošalį paminėti, jog p. Gabrys yra pabaigęs juridiškąjį (advokatystės) fakultetą Odesos Universitete ir tolimesniam lavinimuisi išvažavo Paryžiun kur buvo pastojęs į vieną iš garsiausių Prancuzijos jurisdiškąją mokyklą. Šiais metais ją žadėjo baigti, bet Kudirkos raštų rengimas privertė jį mesti mokyklą tuom laiku. Užbaigęs priežiurą Kudirkos raštų spaudos, p. Gabrys pastos vėl į mokyklą ir užbaigs pertaruktą mokslo kursą. Nuo pereitų metų p. Gabrys yra teipgi nariu T. M. D. Literatiškojo Komiteto.

Visos T.M.D.kp. Chicagoje turės nuolatinį savo Centralinį komitetą. Visos T. M. D. kuopos Chicagoj (jų yra iš viso devynios), kurios dabar yra sutvėrę Centralinį savo komitetą dėlei parengimo trečiojo T. M. D. seimo, užlaikys tą komitetą ir ant toliaus dėlei bendro ir geresnio veikimo. Tas buvo nutarta vienbalsiai paskutiniame delegatų susirinkime. Jau iki šiolei Chicagoje kuopos vienydavosi surengimui Kudirkos ir Jaunio vakarų

bet dabar manoma užtraukti terpjų dar artimesnius ryšius ir palaikyti juos nuolatai.

Centralinis komitetas susidės iš delegatų nuo visų vietinių kuopų, turės savo abelną centralinį iždą ir rupinsis surengimu po visą Chicagą ateinančiu laiku paskaitų, prakalbų, literatiškų vakarų, panašių Kudirkos ir Jauniaus vakarams, žodžiu sakant, užrėžta plačią vagą dirvoje apšvietos platinimui. Delegatai vienbalsiai užtikrino, jog visos Chicagos kuopos mielai uždengs lėšas prirengimo seimo. Prie to kuopos prisidės proporcijonališkai, tai yra pagal skaitlių narių. Nutarta, kad kiekviena kuopa sudės tam tikslui tokią sumą, kad išeitų po 10 centų nuo nario; kuopos, kurios turi savo iždė siek tiek pinigų, įneš minėtą sumą stačiai iš savo iždo, o kuopos, kurios tokio iždo neturi, sukolektuos nuo savo narių po 10 centų. Apie tą sukolektavimą vienas iš pašalinių užtėmijo, kad gal nariai nelabai norės tą dešimtuką mokėt. Ant to 33 kp. delegatas iš S. Chicagos pasakė: "Tai ne pas mus Chicagoj; misų kuopa dės kad ir po 50 centų nuo nario, jeigu to reiks".

Devei. Tamistos straipsnelis butų vertas patalpinti, kadangi jame daug nesupratimų randas sulyg dabartinio T. M. D. stovio ir jie naudinga butų paaiškinti, bet "Lietuvos" redaktorius. pasiremdamas laikraštininkų nutarimu ginčų vengti, jokių šitos rųšies raštų talpinti neleidžia, todėl jis, nors prieš mano norą, netilps. Žinoma, iš tokio organo, kuriame nariai negali savo nuomonės išreikšti, aš nematau jokios naudos draugijai, bet nieko kito padaryti nėra galima. — Laukis.

IŠ VISUR.

|| Prancuzijoj, aplinkinėse Chalons siautė vėtra, kuri sugriovė garsaus Farmano orlaivių varstotus. Devyni orlaiviai tapo sunaikinti. Laike tos vėtros trįs darbininkai tapo užmušti, o trįs sunkiai sužeisti.

|| Jerezolimoj, Omaro mahometonų bažnyčioj, įžeistas mohometonas išsitraukė revolverį ir pradėjo šaudyti į atėjusius bažnyčion amerikonus. Vienai amerikonei išmušė akį, kitą į koją pašovė.

|| Buvęs Amerikos prezidentas Roosevelt Vindobonoj atlankė Austrijos ciecorių.

|| Vokietijoj sustojo visi darbai prie namų statymo, per tai apie 200000 darbininkų neteko darbo: Hamburge, Bremene ir Berlyne dar vedamos tarybos darbininkų organizacijų atstovų su darbdaviais. Yra tai sukalbis kontraktorių prieš darbininkus.

|| Vokietijoj, mieste Hamburge, kerosino krautuvėse atsitiko explioziją, nuo ko užsidegė trįs kitos krautuvės. Expliozijos du darbininkai tapo užmušti.

|| Chinuose, Tshangsha aplinkinėse sukilo gyventojai ir paėmė viršų ant valdžios. Gubernatorius likosi užmuštas. Europiečiai pasislėpė ant laivo. Maištai tie užginė todėl, kad valdžia išpirko visus ryžius ir tokiu budu paėmė savo kontrolėn svarbiausią maisto produktą.

|| Netoli. Saint Briene, Prancuzijos pakrantėse, paskendo garlaivelis "Hirondelle". Prie to prigėrė dešimtis ypatų.

|| Ant Baltiko jurių, netoli Stettino, kariškas vokiško laivyno skraiduolis "Muenchen" užbėgo ant torpėdinio laivelio No. 122. Prie to du mašinistai tapo užmušti, o daug jurininkų sužeista.

|| Išpanijoj likosi paleistas parlamentas. Nauji rinkimai atsibus gegužio mėnesyj.

|| Popiežius išbraukė iš kardinolų kandidatų surašo visus amerikoniškus vyskupus. Suraše buvo patalpinti archivyskupai: New Yorko, St. Pauls, Chicago ir New Orlieans. Dėlko popiežius teip nelonus pasirodė amerikonams, nežinia.

|| Chinuose, mieste Amoy apsireiškė iš naujo azijatiškas maras ir siaučia labai smarkiai. Nuo maro pasimirė amerikonas misijonierius D-ras A. Otte.

|| Vidurinėj Amerikoj, respublikoj Costa Rica, aplinkinėse San Jose siautė smarkus žemės drebėjimai. Nuostolius jų padarytus jau skaito ant milijono doliarių, o drebėjimai dar vis atsinaujina. Bankai ir pardavinės mieste San Jose uždarytos, žmones išsikraustė iš namų į laukus.

|| Kanados provincija Quebec išleido teises, kurios uždraudžia išgabenti svetur medžius popierų dirbimui. Pajus tuojaus tą uždraudimą Jungtinės Valstijos Šiaurinės Amerikos, kurios didesnę dalį savo kitą kart didelių girių kapitalistams leido išnaikinti.

|| Chinuose, mieste Tshangsha visi europiečių namai ir krautuvės, išėmus vien anglišką konsuliatą, likosi sukilusių chiniečių išdeginti. Mieste buvo 6000 rando kareivių, bet jie perėjo sukilėlių pusėn. Chinų viršininkai, švediškoji ir katalikiškoji misijos tapo išdegintos; misijonieriai išsigelbėjo pabėgę ant laivų. Japoniškasis konsuliatas teipgi išgriautas.

|| Mėginant naujai padirbtą aeroplianą (orlaivį be baliono) Parsevalio ,iškilus jam su dviem žmonėms, vėjas apvertė mašiną ir ji nupuolė į Plauer ežerą. Žmonis išgelbėjo pro šalį plaukiantis laivas. Parsevalio orlaivys turi panašias torpėdoms dudas, kurios jį palaiko nupuolus į vandenį; turi teipgi ratus ir gali važiuoti nupuolus ant žemės.

|| Chinuose, provincijoj Hunan, mieste Tshangsha sukilo žmones ir išgriovė Wesleyamų misiją.

|| Mieste Saint Etienne likosi suimtas darbininkas Duplaint, pas kurį rado peilį ir kelis revolverius. Jis stengėsi įeiti hotelin, kur apsistojo Prancuzijos ministerių pirmininkas Briand. Policijoj jis pasakojo, jog dvasios liepė jam užmušti Briandą. Matyt žmogaus to protas ne visai tvarkoj.

Redakcijos atsakymai.

Kaz. Viliamiškiui. Korespondencijos, kokios seniau atėjo, visos patilpo, jeigu ne patilpo Tamistos siųsta, tai, matyt, ji redakcijos negauta.

Iš Chicagos Lietuvių Gyvenimo.

ARBA VISI IŠ VIENO, ARBA NEI VIENAS.

Artinasi diena, kurioj lietuviai turės išlaikyti didį kvotimą (egzamną) iš savo politiškai-patrijotiško subrendimo, — diena 500 metinių sukaktuvių mušio ties Gruenwaldu. Visur — Prusuose, Didžiojoj Lietuvoj ir čia Amerikoj, — lietuviai entuzijastiškai rengiasi prie paminėjimo šito vieno iš svarbiausiųjų istoriškų atsitikimų. Judėjimas, sukeltas Gruenwaldo kovos paminėjimui, yra netik abelnas visose trijose, augščiau minėtose šalyse, bet — kas daug svarbiau — jis yra vienodas: visose šalyse, kur tik kilo sumanymas Gruenwaldo mušio paminėjimo, lietuviai apreiškė stebėtiną vienodumą savo nuomonėse ir tai be jokių tam tikrų terp savęs susinešinėjimų. Jeigu žemaitis, augštaitis, prusas ir amerikietis lietuvis, visi gyvendami skirtose išlygose ir vieni nuo kitų atitolinti tukstančiais mylių (kaip pavyzdin Amerikiečiai), be pirmlaikinio susitarimo išreiškia venbalsią nuomonę, — tai tas ką nors reiškia ir tuomi negalima nepasidžiaugti. Ir teip, kilus sumanymui Gruenwaldo mušio paminėjimo, visur be išėmimo lietuviai vienodai nutarė ,tarsi viens kito mislis skaitydamas: pašišalinti nuo "karštų" lenkų pakvietimų ir apvaikščioti Gruenwaldo jubiliejų savarankiai, skyrium nuo lenkų. Sumanius apversti apvaikščiojimo pelną kokiam naudingam dalykui, vėla pas lietuvius apsireiškė, tarsi visiems įkvėptas vienodumas. Simpatiškas laikraštukas "Birutė", išeinantis Tilžėje (Prusuose) rašo, jog Prusų lietuviai nutarė laukiamąjį pelną paskirti išleidimui tam tikrojo istoriškojo veikalo apie Gruenwaldo mušį; tame pačiame laikraštij randame, jog Didžiojoj Lietuvoj mano tokiu pat budu pažymėti 500 m. sukaktuves Gruenwaldo mušio. Čia, Amerikoj, jau žinomas nutarimas chicagiečių apversti laukiamąjį pelną tam pačiam dalykui (išleidimui knygos apie Gruenwaldo mušį) ir tai tada, kada dar nežinota, ką padarė musų broliai anapus jurių. Akivaizdoj šitų tikrai stebėtinų savo vienodumu faktų, ar reik geresnių liudininkų lietuvių politiškai-tautiško subrendimo? Kitose tautose panašų vienodumą visuomenės nuomonių tankiausiai išdirba jų skaitlinga laikraštija, visados stovinti sargyboje jų tautiškų reikalų; pas mus laikraštija vos-vos pradeda skleisti sparnus, kurie nevisai dar išaugę ir toli negali tinkamai apimti visų musų tautos reikalų ir todėl visuomenė atsitikimuose plačios tautiškos svarbos, elgiasi galima sakyti kaip ir instinktyviškai.

Taigi, jeigu prie tokių išlygų visų kraštų ir pažvalgų lietuviai prieina prie vienodos nuomonės ir vienokio budo veikimo, (kaip pavyzdin, Gruenwaldo mušio apvaikščiojime), — tai tas yra labai pertikrinančiu nurodymu, jog lietuviai gali tikėtis šviesesnės ir lengvesnės ateities, negu buvo praeitis. Turint prieš akis tokius nepaprastus solidariškumo apsireiškimus, nereik buti nei giliu tirinėtoju, kad persitikrinti, jog lietuvių tauta, nežurint į kai kurias šiurkštesnes daleles ,nepąisant į mažesnes atskalas, abelnai imant, yra veinodai dručiai sudėtas ir kiltai suplauktas skritulys, kuris su laiku, jam besiritant, nusilygins ir kaikur šiurkštesnis paviršius, prilips ir dručiai prisiplaks mažesnės šiądieninės atskalos ir lietuvių tauta susiformuos į teip kietą skritulį, kad jo ir sunkiausi "musų mieliausių prietelių" politiški kujai negalės suskaldyti.

* * *

Augščiaus buvo nurodyta, kaip besirengiant prie Gruenwaldo mušio apvaikščiojimo, lietuviai visur apreiškė pastebėtiną vienodumą nuomonių. Vienok čia pat reikia paminėti, jog jeigu iki šiolei iš viso letuviško pasaulio susibėgę balsai skambėjo sątaikoje, tverdami vieną harmoniską akordą, tai štai netikėtai Chicagoj pradeda lyg skambėti skirtinas nuo visų kitų balsas, — balsas, kuris neyra ir, be abejonės, nebus sutikime su balsais visų lietuvių — čia, Prusuose ir Didžiojoj Lietuvoj. Chicagoj, kur iš pradžių viskas ėjo sątaikoj ir slidžiai, dabar rengimas apvaikščiojimo skilo į dvi dali; priežastimi skylimo yra nesutikimas, kam paskyrus geriaus laukiamąjį nuo apvaikščiojimo pelną. Pirmiaus, kaip jau minėjome, buvo nutarta jį apversti išleidimui platąus istoriško veikalo apie Gruenwaldo mušį, teip pat, kaip tą padarė lietuviai visų kitų šalių; vienok dabar pasistengta tą nutarimą sulaužyti ir nutarta tą, ko niekur kitur lietuviai nenutarė, vargiai nutars ir kas po teisybei neturi nei mažiausio ryšio su Gruenwaldo mušiu: nutarta pelną paskirti pastatymui našlaičių namo Cicagoje, prie rengiamo seserų klioštoriaus ir po tų seserų artimiausia priežiura. Kadangi Gruenwaldo apvaikščiojime rengiasi dalyvauti visi Chicagos lietuviai ir draugijos be skirtumo pažvalgų, vienybėj ir brolybėj (kaip tai buvo kviesta atsišaukime, po kuriuom pasirašė kun. Kriaučiunas ir kiti), tai stengtasi teip susitaikyti, kad tikrai visi galėtų dalyvauti "meilėj, brolybėj ir vienybėj", kaip tą daro viso pasaulio lietuviai ir kaip to reikalauja musų tautos reikalai. Tuom tarpu atsirado toki, kurie rodos pastatė savo užduotimi tą vienybę suardyt, pasijuokti iš istoriškų lietuvių tradicijų ir panaudoti Gruenwaldo apvaikščiojimą pasėjimui terp Chicagos lietuvių neapykantos ir nesutikimo, vieton sutraukti juos visus vienon bendron kruvon. Parėmėjai klioštoriaus ir "siratukų namo", nesiskaitydami su pereitais nutarimais, neatsižvelgdami į tą ką daro ir kaip į tai žiurės visi kiti lietuviai, užsispyrė pastatyti ant savo. Toks nutarimas (padėsim, be paviršutinio net apsvarstymo) turėjo perskelti burį rengėjų-delegatų į dvi pusi: tautiškoms draugijoms ir net tuloms bažnytinėms toks nutarimas pasirodė negalimų priimti. Iš vienos pusės norėta, matyt, nuoširdžiai susitaikyt, bet iš kitos pusės nepadaryta prie to nei žingsnio: tautiečiai apskelbė, jog jie susitaikys *ant visko*, išimant vieną: "siratukų namą" po klioštoriaus priegloba; nenorėdami gimdyti suirutės, jie net buvo atsisakę nuo pirmojo nutarimo — išleidimo knygos ir balsavo net už tą patį našlaičių namą, kad tik jis nieko bendro neturėtų su seserimis ir klioštoriumi, jie ėjo ant visko kad tik susitaikyti, vienok jų priešai nenusileido ir perskėlė pusiau ikišiamlaikinę veinybę. Štai priežastis, dėlei kurių nenorėta ir nenorima sutikti, kad pelnas eitų įsteigimui klioštorinio "siratukų" namo: 1. Jis neyra plačiai tautišku reikalu ir negali atsakyti reikalams *visos* lietuvių tautos įvairiose šalyse, todėl prie jo visi ir negali prisidėti, neigi juomi naudotis. 2. Lietuviai-chicagiečiai (nei joki kiti) ne visi nori dėti aukas, išrankioti *iš lietuvių kišenės* tukstančius doliarių, pastatyti tą "siratukų" namą ir *jį užrašyti airių vyskupui*, t. y. išplėšti iš alkano lietuvio burnos kąsnį duonos ir kišti jį sočiam svetimtaučiui-airiui. (Toks namas paprastai yra pavedamas vyskupui, kaip ir klioštorius).

3. Patįs chicagiečiai savo apvaikščiojimu nesurinks tiek, kad namą pastatyti ir jį užlaikyti, nes tas reikalauja tukstančių doliarių kas metai, o iš kitur lietuviai nemano prie to, matyt, prisidėti. Chicagoj bent yra apie 40000 lietuvių bet tu "siratukų" nėra tiek, kad dėlei kelių galima butų išdėti tukstančius doliarių kas metai užlaikymui namų ir prižiurėtojų personalo; už desimtą dalį tų pinigų visus Chicagos "siratukus" galima tinkamai aprupinti ir be statymo tam tikro namo.

4. Nuo seserų, (kurių dar neturime)negalima laukti ypatingai gero našlaičių išauklėjimo. Tas, berods, šiądien neyra paslaptimi net tiems, kurie namus ir klioštorius rengia, o man, kaipo buvusiam valdiškųjų mokyklų mokytojui ir mokytojui-auklėtojui kolionijoj mažamečių prasižengėlių ir lygiai tokių našlaičių, apie kuriuos kalbama, lai buna leista išreikšti savo gilų persitikrininą, jog musų seserys, (kurias turime ir kurias žadame turėti) yra ir bus paprasto seserų kurpalio ir todėl, nebudamos pedagogėmis, neigi turėdamos apie tą nors elementarišką supratimą, yra pilnai netikusios nei musų mokyklai, nei musų vaikų auklėjimui. Čia nėra noro jas pažeminti, ar užgauti; tas visai paprasta — tai ne jų darbas ir todėl ne jų kaltė jeigu joms liepia daryti tą, apie ką jos neturi nei mažiausio supratimo*).

Dėlei augščiau minėtų priežasčių sunku tikėti ir laukti, kad nors viena tautiška draugija arba ir *lietuviška* bažnytinė draugija, suprantanti musų tautos padėjimą ir reikalus, galėtų *tikrai* nuoširdžiai tam dalykui pritarti.

Jeigu, daleiskim, tos draugijos nesutiktų su privestoms nuomonėmis ir pagalios savo persitikrinimą manytų kuogeriausiai apie minėtą našlaičių namą, tai visgi šiuom kartu, *kada viso pasaulio lietuviai iš vienmečej ir brolybėj* rengiasi Gruenwaldo mušį apvaikščioti, nevertėtų jiems tos vienybės plėšti ir ardyti, atsisakius susitaikyti ir butinai užsimanius tik klioštorinio našlaičių namo, o nieko kito. Gruenwaldo apvaikščiojimas yra toks atsitikimas, kuriame turime dalyvauti *arba visi iš vieno, arba nei vienas.* Jeigu negalim vienybėj susitaikyti, tai geriaus visai nieko nepradėti, nes musų nesusitaikymas išstato mus, chicagiečius, ant pajuokos svetimtaučių akyse, o musų "mieliausi broliai", lenkai jau dabar pradėda pirštais mus badyti už musų, chicagiečių menką vienybę. Taigi, ar nėra jau budo susitaikymo? Ar mes vieni chicagiečiai juodu plėtmu nesątaikos sutepsime šviesią Gruenwaldo atmintį? Gėda bus! Apsižiurėkim laiku ir — susitaikykim!.... Kad tautiškos draugijos nori sątaikos, kad jos nenori skirstymosi, tas matyt iš to, kad jos eina ant kompromiso, vadinas — nusileidžia, kad tik susitaikyt. Vieniems netinka knyga, kitiems netinka klioštorinis namas — tad meskim abudu, o imkim ką nors trečią bile but visiems prieinamas, visiems mielas, ir visos tautos reikalams atsakantis.

Štai iš Lietuvos ateina žinia, jog dvi stambiausi musų draugiji Vilniuje, — Lietuvių Mokslo Dr-ja ir Lietuvių Dailės draugija, — priverstos reikalo, butinai turi statyti nuosavą namą Vilniuje, viena, kad turėtų vietą savo muzejui ir knygynui, o kita savo dailės parodoms. Lietuvių Mokslo Draugijos nariais yra lietuviškiejie klebonai, pralotai, kanauninkai (net vienas vyskupas) lyginai kaip ir pasauliniai (svietiški) mokslo vyrai; Lietuvių Dailės Draugija jau gerai lietuviams pažįstama savais darbais. Jiedvi yra musų tautos gyvenime tuomi, kuomi yra širdis žmogaus kune: tai gaivintojos lietuvių gyvasties, tai pulsas lietuvių tautiškojo judėjimo. Laikraščiuose pasirodo karšti užtarimai, idant Gruenwaldo apvaikščiojimai pagelbėtų toms draugijoms susivyti savo locną gužtelę lietuvių sostapylyj, Vilniuj. Joks lietuvis negali nuo to atsisakyti, jeigu tik išgama tą galėtų padaryti. Taigi, chicagiečiai, jeigu mes ant vieno nesusitaikėm, tai galim susitaikyt ant šito: apversti pelną pastatymui mokslo ir Daillės namo Vilniuje. Tas turi but prieinamu visiems: karščiausiam bažnytiniui, kaip ir didžiausiam antiklerikalui.... Jeigu ir tas mus negali sutaikyt — meskim pelno skyrimą šalin, nedarykim iš apvaikščiojimo jokio pelno, neigi aukų rinkkim— bet apvaikščiokim *arba visi iš vieno, arba nei vienas.*

Mes nenorim įvardinti tų, kurie nesutikimą terp musų pasėjo, bet šiuomi mes norime pakviesti ypatingai kun. Kriaučiuną, kad jis pagelbėtų surišti tą, kas iširo, kad jis, gal geriaus kitų suprazdamas, prie kokios gėdos gali privesti nesątaika, prisidėtų prie užgesinimo sukurtų nesutikimų, nes manome, jog jis pirmas pasirašęs po atsišaukimu, šaukiančiu prie vienybės ir meilės be skirtumo pažiurų, privalo pasirupinti, kad toji *vienybė* įvyktų *už bent kokią kainą.*

B. K. Balevičius.

*) *Štai pavyzdis. Chicagoj ir dabar dar garsiai kalbama apie skandalą vienoj mokykloj, kur sesutė-auklėtoja-mokytoja nubaudė mažą mergaitę už vaikišką niekniekį,patalpinus ir uždarius ten,kur kiti su savo reikalais eina. Lyg pajuokai dar davė jai ten ražančių kalbėt.... Butų tas juokinga, jeigu nebutų teip liudna, bet tai tik vienas iš žiedelių šiądieninės musų seserų mokyklos.*

BLINDA, ŽEMAIČIŲ RAZBAININKAS.

Žinomo lietuvių rašėjo drama, užvardinta "Svieto Lygintojas" arba Blinda, Žemaičių "Razbaininkas", antru kartu Chicagoje buvo vaidinta "Birutės" Draugijos ir p. Petrausko, 17 d. balandžio, Šv. Jurgio parapijos mokyklos svetainėje.

Pirmiausiai pažvelgsime į pačią dramą. Drama, jeigu galima ją teip vadinti, parašyta sulyg lietuvių pasakos, iš baudžiavos laikų.

Blinda, tulas žemaitis-berniokas, baudžiavos laikuose turėjo numylėtinę, Bajalių Uršulę, jauną mergaitę. Prie tosios varu kibo jų savininkas ponas dvarininkas Titnaginskis, suprantama, su niekšiskais siekiais. Uršulę tačiaus gynė jos mylimasis, ir ponpalaikį kartą, kaip sako, apkulęs. Žinoma, už tokį padono darbą, jį laukė skaudus nubaudimas, todėl Blinda, jeigu pridėsime prie jo susipratimą kaslink visų jo tautiečių skaudaus padėjimo, nutarė suorganizuoti nuskriaustų kaimiečių minią ir ponams keršyti, arba, kiek leidosi suprasti, bent juos įbauginti. Nutarus ponui Uršulę apmainyti su kitu ponpalaikiu ant eržilo, Blinda ją parsikvietė į mišką ir ten su ja apsivedė. Uršulė, kaipo su pagarsėjusiu "razbaininku" nenorėjo apsivesti, bet paaiškėjus, jog jis tik "svietą lyginąs" ir prisiekus nelieisti bažnyčias, ji susitaikė. Tačiaus koks didelis jos buvęs išžeidimas, kuomet, paskutinėje scenoje, dievai žino iš kur ir kaip, tapo atnešta karčiamon paslėpti dėžutė su bažnytiniais daiktais. Tuomet Uršulė pradėjo šukauti ir lementuoti, kas buk, bent kaip ji vėliaus sakė, išdavęs Blindą ir jo "razbaininkus". Tačiaus toks "išdavimas" visgi, rodosi, neturėjo buti, nes neužilgio, atnešus sunkiai sužeistą, mirštantį Blindą, paaiškėjo, jog jis nukentėjo jau po "apėmimo viso miestelio". Stebėtiniausia kaslink Blindos "svieto lyginimo" ir "smarkaus razbaininkiškumo", jog jis tokius niekšiškus vergėjus pasiganėdino vien bauginti ir dar kaip! Paveizdan, pribuvus Titnaginskiui į Blindos viešpatystę — girią, su savo, kaip buvo sakyta, raitais palydovais, atėjusiais gaudyti "razbaininkus", iš kurių tačiaus ant scenos pasirodė tik vienas ponas Titnaginskis su vaiku-vedėju ir tiedu pats pėkšti, juos pabauginta su balta skarele, pakabinta po medžiu, į kurią, baisiai persigandęs ir drebėdamas Titnaginskis kelis syk šovė iš tuščio revolverio, sprikt, sprikt, sprikt. Bet čia, kur buvęs-nebuvęs, pakyšt iš užkrumio didysis "razbaininkas" ir, kaip ir visada buvo pratęs, nekaltai savo rapnyku apie ponpalaikį pašmigojo. Jis visgi paaiškino, jog jis Titnaginskį butų pakoręs, jeigu ne jo, Blindos, vestuvių — linksmybės diena. Tačiaus kiek tai kartų jis buvo "Blindos rankose" ir nė linksmybės dienose, o visgi Blindą kiekvieną kartą pasikakino vien savo rapnyko pašmigojimais, net nepabaugines revolveriu, kurį, galas žino, kam ir nešiojo! Vaizdelyje, kur buvo parodyta ponelių puota ar tai vakarienė, Blinda įšokęs, kaip paprastai per langą į kambarį, žinoma su rapninku, ponelius, kurie vos valandėlė atgal gyrėsi esą karžygiškiausiųjų pratėvių vaikais, teip nugazdino, jog ponios apmirė, o ponai, klupčiuodami, meldė dovanojimo gyvasties, bet jis ne gyvasčių ir ne ko kito reikalavo, tik "žibučių" ,kuriuos ponios ir ponai, nuo pirštų nusimaustę, jam atidavė, bet ir tai ne visus, nors kvailai, bent teip išrodė, jie darė ir tuos pačius atiduodami, nes Blinda turėjo rankose *tiktai rapninką*, su kuriuo po orą mosikavo

Stebėtiniausia tai su tais "kielikais", kuriuos buvo aiškinama, jog Blinda partraukęs naujintėlius "iš Prusų". Bet kam ir kaip, tai ne mums žinoti. Teip ir užsibaigė "svieto lyginimas", bet jis ponams nieko nekenkė, nes nei vienas net nei Blindos rapnyko skonio negavo paragauti. Man rodosi, jog Blindai visgi reikėjo, nors sykį, bent ponui Titnaginskiui, per kuprą gerai užvažiuoti, butų žinojęs bent kaip skauda, o kaslink grasinimų tai vaikų darbas.

Žinoma, tam vislam ne vien buvo kaltas lošimas, bet ir "dramos" idėjų bei sutvarkymo kaltė. Gal rašytojas manė, jog nebus leista ją Lietuvoje lošti, jeigu butų kiek aštriau ir reališkiau išreiskęs savo idėjas.

Gražiausiu veikalėlyje punktu buvo "banditų" daina girioje, kurios meliodija ir sudainavimas buvo masinančiai gražus, matomai p. Petrausko suruoštas, kuria jis vadovavo. Bet gražiausia vakaro dalis tai buvo "Birutės choro" trįs sudainuotos dainos, p. Petrausko vedamos. Ypač skaisti savo meliodijoje ir sanlydume p. Petrausko "Oi tu jieva, jievuže!"

"Blindoje" dalyvavo artistais-mylėtojais ypatos: Blinda — K. Baltrušaitis, Bajalis — Stogis, Bajalienė — Moskienė, jų duktė Uršė — Marazytė, Jotulienė — Damijonaitienė, Mauša-šinkorius — Mickus, Titnaginskis — Butkus, Protokolskis — Zacharevičia, Cigonas — Bakutis, Meiškerius — Kacevičius, Onutė — Montviliutė, Kunigas — Dudas, Veršinskis — Vitkevičius, Veršinskienė — Damijonaitieė, Veršinskiutė — Jakševičiutė, Veršinskutis — Bagdanavičius, Jurgis-studentas — Juška, Titnaginskienė — Žilvičiutė, Kulvickis — Brusokas, Motiejus tarnas ir kiti.

Geriausiai atsižymėjo lošėjai: Bakutis, Moskienė, Butkus; ne blogai — Marazytė, Montviliutė, Damijonaitienė, Mickus ir nekurie kiti.

Nuo Blindos, nors jo ir teip sunkiausia užduotis, visgi reikalaujama visko daugiaus, negu jis suteikė. Reikėjo daugiaus griebsnumo, vikrumo, veiksmumo, ypač "razbaininkiškumo". Nuo Blindos prigulėjo veikalo didesnis arba mažesnis pilnumas. Čigonas, šis kas kita. Jis ir gudrus ir sumanus ir vikrus, — nebebutų tikras čigonas! Jeigu butų buvęs ir jis nerangus tai, butų visai negerai išėję; dabar gi — kur jis tik pasisuks, teip rodosi tikro čigono vietoje. Bajalienė teipgi labai padoriai tiko į savo vietą.

Beje, reikia priminti patėmijimą kaslink Blindos drabužių. Man rodosi, jog tokio Žemaičių "razbaininko", kaip buvo Blinda, tikriausiais "šarvais" galėjo buti kailiniai, o kaipo išėmimas — tai sermėga, lytingose dienose. Dabar gi jis, brac, su itališkų ar ispaniškų piratų vadovų parėdais — tartum butų juos importavęs iš ten. Lietuva tai ne banditų šalis, todėl sunku tikėti ar ten kada nors buvę "neprofesijonališki" plėšikai, ar tai "svieto lygintojai" galėjo savo vadovus parėdyti į uniformas.

Iš vakaro pelnas ėjo "Aušros" draugijos naudai. Žmonių buvo pilna, gana įtalpi svetainė, todėl pelno liks gana daug, nežiurint į didelius iškaščius, kuriuos padarė vakaro priruošimas.

Jonas Viskas.

MUSŲ DAILĖ.

Prasidėjęs koncertinis sezonas tarpe Amerikos lietuvių Chicagoje rudenije, 1909 m., žada vėl Chicagoje užsibaigti. Musų tautiškos muzikos tvėrėjas ir dainininkas, Mikas Petrauskas, paviriku apvažiavęs keliolika didesnių, lietuviais apgyventų kolianijų, norėdamas užbaigt šįmetinį ciklių savo koncertų, parengia koncertą Chicagoje, Hull House teatre, kuris įvyks 8 d. gegužio (May), 8 val. vakare su labai įdomiu programu.

Be abejo, lietuviai panorės gausiai apsilankyt minėtame koncerte ir paklausyt įvairių kompozitorių tvarinių, o teip ir originališkų lietuviškų.

Kaip visuomte, teip ir šį kartą, "Birutės" nariai, budami prielankiais savo vadovui, užsiėmė tikietų praplatinimu (kurių kaina nuo 25c. iki 1 dol.) ir reikia tikėtis, kad tas koncertas iš visų atžvilgių bus puikus.

— Penkiolikta "Aušros" prelekcija, temoj Muzėjai, skaitys J. Varkala, Lithuania svetainėj, 3149 S. Halsted str., 24 d. balandžio, 1910 m. Pradžia 3 val. po pietų. Įžanga 10c. ypatai.

— Nuo 23 vasario iki 23 kovo knygynan Lithuanian Club atsilankė 140 ypatų, iš jų 67 buvo vieną sykį. Knygas skaitė daugiausiai moksliškas.

— Chicagos sveikatos viršininkas patvirtinant miesto policijos perdėtiniui, į visus gatviakarius įdėjo persergėjimus nespiaudyti, sekančiai: "Šiame kare spiaudymas yra uždraustu tiesomis ir gali buti nubaudžiama už kiekvieną sykį nuo $1 iki $5. W. A. Evans, "Sveikatos Komisijonierius". — "Policijos žmonėms yra prisakoma užžiurėti, kad tas padavadyjimas butų pildomas. LeBoy T. Steward, Svarbiausias Policijos Perdėtinis". Tolesnė pasarga sekanti: "Dalyvauk priešspiaudymo kryžeivystėje" (Join the Anti-Spitting Crusade). Tų pasargų kampuose įdėti stori raudoni kryžiai. — Šis padavadijimas yra ne kuo kitu, kaip kova prieš platinimąsi džiovos, kuri, kaip žinoma, išsiplatina tiktai nuo džiovininkų spiaudalų.

APGARSINIMAI.

PIRMUTINĖ PAGELBA.

Atsitikus kokiai nelaimei arba umai ligai, svarbiausiu dalyku, buva pirmutinė pagelba. Blogame stovyje žmogus pirmiausiai, kuoveikiausiai stengiasi imtis už to, kas sumažintų skausmus arba nesmagumus. Kiekviena motina žino arba turi žinoti, ką tokiuose atsitikimuose daryti, kol pribus gydytojas. Viena iš gyduolių, turinti buti vartojama umose ligose, yra Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras, nes jis sutvarko kraujo bėgiojimą ir tuomi priverčia visus organus į darbą. Jis yra labai geras pilvo ir vidurių ligose. Jis yra gamtiniu toniku. Išvyškę ir liguisti žmonės šioje gyduolėje ras didžiausią pagelbą.

Vartok ją dabar, jeigu nori išvalyt savo kraują pagal gamtišką budą. Aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Draugyščių reikalai.

Lietuvių Ratelio Skaitykla

3149 So. Halsted St.

Buva atdara:
Utarnikais nuo 7 iki 9 val. vakare
Ketvergais nuo 7 iki 9 val. vakare
Subatomis nuo 7 iki 10 val. vakare
Nedėliomis nuo 3 iki 6 po pietų
Skaitykios Užveizda.

Teatras "ŽIVILE".

Mokydamies praeitę atrasime kelią į geresnę ateitį! Malonys lietuvia. ir lietuvaitės! Malonėsite atsilankyt ant šio istoriško veikalo, kuris tikra. atneš daug žinių apie Lietuvių Istoriją. To istoriško veikalo neįstengė pastatyti ant scenos nei viena Chicagos draugija. Kiekvienas atsilankęs ant šito teatro pamatys, kaip musų prabočiai gyveno keli šimtai metų atgal; pamatys, kaip kariavo su nedorais kąimynais, kurie nuolat užpuldinėdavo ant Lietuvos.

Pamatysite tuos Lietuvos kunigaikščius, pasidėkavojant kuriems Lietuva išliko gyva ir buvo tapus galingesne už kitas Europos viešpatystes.

Lietuvių Jaunimo Ratelis, susidedantis iš specijališkų aktorių ir prasilavinusių lošėjų, įstengė atlošti Chicagoje. Dabar matydami atneštą naudą visuomenei, Lietuvių Jaunimo Ratelis *vėl atkartoja šitą veikalą.*

Visos Chicagos draugijos, kuopos, kliubai ir. rateliai maloneškite atsilankyti ant šito vakaro, kuris atsibus nedėlioje 1 d. gegužio (mojaus), Šv. Jurgio Parapijinės Mokyklos salėje. kertė 32ro Pl. ir Auburn Av. Prasidės lygiai 6 val. po pietų. Po teatrui balius su lietuviškais šokiais: klumpakoju, suktiniu, našliu, agonėle ir kitais.

Lietuvių Jaunimo Ratelis su mielu noru kiekvienai draugijai, jį užkviečiančiai, patarnaus dailėje, kaipo: teatruose, dainose ir tt.

Su pagarba,
Lietuvių Jaunimo Ratelis.

TEATRAS IR BALIUS.

Latvių Soc. darbininkų Federacijos sekcija surengė teatrą ir balių, National svetainėje, 1802 Centre Ave., kampas 18 gatv., nedėlioje balandžio 24 d. (April 24), 3 val. po pietų. Užkviečiame atsilankyti visus lietuvius ir lietuvaites, o užtikriname, jog busite užganėdinti. Balius bus su lekiojančia pačta. Įžanga 35c. ypatai. Su guodone. *Komitetas.*

JUOKINGAS TEATRAS, LINKSMAS BALIUS.

Rengia L. M. Dr-ja "Aidas", Kensingtone. Įvyks nedėlioje, 24 d. balandžio (April), 1910 m., V. Cypliko svetainėje, 11730 Indiana Ave. ir kampas 117 Pl. Bus lošta Saliamono Sapnas; po teatrui bus dainos tos pačios Dr-jos choro, po vadovyste K. Strumskio; teipgi bus dekliamacijos. Po viskam bus balius ir skrajojanti pačta su išlaimėjimu 3 dovanų: 1 dovana, "Keleivio" prenumerata metui laiko; 2 dov., gyvos gėlės ir 3 dov., teipgi gyvos gėlės. Tat lietuviai ir lietuvaitės atsilankykite ant šio musų vakaro, o nesigailėsite praleisto linksmai laiko. Bus puiki lietuviška orchestra, grieš lietuviškus šokius, visi galėsite linksmai pasišokti. Visus širdingai kviečia
Komitetas.

PIRMAS METINIS BALIUS.

Pirmas Metinis balius, prakalbos ir dekliamacijos ir visoki pasilinksminimai, renglama Draugijos Lietuvių Tvirtybė, Grant Works, Ill. Bus nedėlioj, 1 d. gegužio, 1910 m., J. Yukniaus svetainėje, 4837 W. 14 St., arti 49 Ave. Svetainė atsidarys 4:30 val. p. p., o pradžia bus 5 val. Visus brolius lietuvius ir lietuvaites meldžiame atsilankyti į musų šį iškilmingą balių. Kviečia
Komitetas.

DESIMTAS METINIS APVAIKŠČIOJIMAS.

Dr-stė Šv. Franciškaus Ser., rengia apvaikščiojimą, kuris bus nedėlioje 24 d. balandžio, šių metų; prasidės antrą valandą po pietų. Draugystės, kurios dalyvaus tame apvaikščiojime, užprašomos susirinkti ant pirmos val. po pietų į Apveizdos Dievo svetainę. Iš ten eisime iki Pulaskio svetainės, ant Ashland Ave., tarpe 18 ir 17 gatv. Prakalbos, dainos ir dekliamacijos prasidės 4 val. po pietų. Meldžiame lietuvaites ir lietuvius kuoskaitlingiausiai susirinkti ant tos iškilmės. Vardu dr-stės užprašo
Komitetas.

NAUJŲ LIETUVIŠKŲ DRAUGIJŲ ATYDAI.

Kiekviena naujai susitvėrusi Draugija turi daug darbo su sutaisymu įstatų. Draugijų komitetai yra kviečiami, kad atsišauktų į "Lietuvos" Redystę, o mes pareikalaujantiems pasiųsime Konstitucijų "sampelius", palengvinimui sutvarkymo įstatų. Už tai suvis nieko neskaitysime jums. Adresuokite: 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo genties Juozo Valungevičiaus ir Agotos Kudarauskutės, teipgi Jono Bariso, Vincento Bariso ir Juozapo Glavicko. Visi paeina iš Vilniaus gub., Trakų pav., Merkinės par. Meldžiu atsišaukti šiuo antrašu:

Viktoras Kundorauskas
35 Lincoln St., Brighton, Mass.

Pajieškau savo draugo Jurgio Pauliko iš Norkaičių sodos, Tauragės par., Raseinių pav., Kauno gub. Girdėjau buk jį Chicagoje strytkaris suvažinėjęs apie metai atgal. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Juozapas Pakot
325 W. 6-th St., Kewanee, Ill.

Pajieškau savo pažįstamos merginos Juzės Vilkeskutės; ji gyveno Springfield, Ill.; metai kaip išvažiavo į Chicagą. Meldžiu atsišaukti šiuo antrašu:

Jon. Petrušauskas
Box 271, Springfield, Ill.

Pajieškau savo dviejų brolių, kuris žinau, jog gyvena Chicagoj. Turiu svarbų reikalą, bet neturiu jų antrašų. Teipgi pajieškau Dominiko Valančiaus ir Kazimiero Vasniaus. Jie patys ar kas kitas malonės duoti žinią antrašu:

Juozas Vaznus
Box 689, Connellsville, Pa.

Pajieškau savo švogerio Frano Gerliko ir Frano Mockaus. F. Gerlikas paeina iš Šilalės par., Derkentų sod., o Mockus paeina iš Kaltinėnų par., Gembučių sod.; abu Kauno gub., Raseinių pav. Mano adresas:

Juoz. Umantas
567 W. 18th St., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Pranciškaus Armalio, paeinančio iš Kauno gub., Telšių pav., Kalvarijos par., Pasvajodos. Iš Philadelphijos jis išvažiavo į Chicago, Ill., 1908 m. Turiu labai didelį reikalą. Meldžiu atsišaukti antrašu:

Juozapas Amalis
1435 Wood St., Philadelphia, Pa.

Pajieškau savo dėdės Juozapo Mažeikos; 10 metų Amerikoj; paeina iš Kauno gub., Telšių pav., Gintališkės vol., Dvareininkų kaimo. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią antrašu:

Konstantinas Eidiejus
3528 Periso Ave., Ind. Harbor, Ind.

Aš Magdalena Pažerukė, po vyrų Margienė, pajieškau savo dėdės Franciškaus Pažeros, kuris gyveno po šiuomi antrašu: Frank Pažera, 7½ Knox St., Lewiston, Me. Paskutinį laišką nuo jo gavome apie vidurį liepos mėnesio 1909 m., nuo to laiko nieko negirdėt. Jis tame laike buvo ligonbutyj. Jis pats ar kas iš viengenčių apie tai žino, maloneškit pranešti ant žemiaus padėto antrašo, už ką busime labai dėkingi.

Magdalena Margienė
1616 Rubel St., Chicago, Ill.

Ant Pardavimo.

Pardavimui penki arba dešimts akrų ant kampo 40-tos gatvės ir Milwaukee Ave., visai pigiai. Kreipkitėsi adresu: 3344 North 40-th Ave., Chicago. Vienas arba daugiaus akrų galima pirkti.

Pardavimui. Kampinis namas ant 49th Av. ir 14th St. ant dviejų lotų, bučernė ir aptieka, ir gyvenimai ant šešių familijų. Atneša randos $120. Savininkas nori išvažiuoti į Senąjį Krajų ir tėdėl parduoda šį namą. Atsišaukite ant šio adreso: 4845 W. 14th st., Grant Works, Ill.

Pardavimui grocernė ir bučernė, lietuvių apgyventoje vietoje vienui viena. Biznis išdirbtas. Vieta nuo seno laiko. Gera vieta ir geras biznis. Turinti gerą kapitalą maloneškite atsišaukti adresu: 11749 Michigan Ave., Chicago, Ill. Parsiduoda dėlto, jog savininkas su neatbutinais reikalais išvažiuoja į Lietuvą.

Parsiduoda naminiai rakandai ant Desplaines St., 3-čio augšto (floor), po nr. 434 Desplaines St.; parsiduoda labai pigiai dėl išvažiavimo šeimyninkės į Lietuvą; daiktai dar beveik nauji. Ateikite pažiurėti. Geras pirkinys reikalaujantiems.

Pardavimui kriaučiškas biznis; siuvimas vyriškų drabužių ir valymo ir dažymo biznis, išdirbtas nuo keturių metų, atneša gerą pelną. Parsiduoda labai pigiai dėl priežasties ligos. Kreipkitėsi antrašu:

J. V. Mockus
1809 So. Union St., Chicago, Ill.

Pardavimui; Waukegane, Ill., išranduojamas štoras, kuriame pirmiaus buvo aptieka. Štoras parsiranduoja su visomis įtaisomis, tinkamomis ir reikalingomis aptiekai. Yra geroje, lietuvių ir lenkų apgyventoje vietoje, Waukegane. Labai pageidaujamas lietuvys aptiekorius. Kreipkitėsi šiuo antrašu:

A. Rynkszel
1007 Marion St., Waukegan, Ill.

ANT PARDAVIMO.

Parsiduoda Groseris, Kendžių ir Tabako Štoras. Parsiduoda iš priežasties mirties. Kreipkitės nedėlios rytmety.
3402 So. Halsted St. Chicago.

Reikalavimai.

Reikalingi 3 jauni vaikinai, norinti mokintis dirbti cigarus. Išmokusiam darbą užtikriname. Teipgi reikalaujame agentų po aplinkinius miestelius. Duodame gerą nuošimtį. Norinti dažinoti plačiaus, maloneškite atsišaukti ypatiškai arba laišku.

Jonas Jankauskis, savininkas,
4407 So. Lincoln St., Chicago, Ill.

Reikalauju pusininko prie biznio arba zecerio. Gera spaustuvė ir agentura. Kas supranta tą biznį, arba kas turi norą dirbti prie spaustuvės, maloneškite atsišaukti. Biznis išdirbtas per penkis metus ir gerai eina, todėl vienam darbus atsakančiai per sunku atlikti. Spaustuvė randasi lietuvių, lenkų ir kitų tautų apgyventoje vietoje. Meldžiu greito atsakymo.

M. G. Valaskas
345 Kensinton Avenue,
Kensington, Chicago, Ill.

Reikalauju vietos prie bučernės. Tą darbą esmiu gerai išsilavinęs. Kalbu tris kalbas: Lietuviškai, lenkiškai ir angliškai. Kreipkitėsi antrašu:

Kr. Woltner
1800 Washburne Ave., Chicago, Ill.

Reikalingi du kostumeriški kriaučiai, mokanti dirbti vyriškus kotus. Darbas ant visada. Maloneškite atsišaukti šiuo adresu:

P. A. Yeshinskas
100 Green St., Worcester, Mass.

Reikalingi 500 darbininkų į Minnesotos valstijos laukų darbus, po $30 per mėnesį su ruimu ir valgiu; 50 darbininkų prie piaustymo medžių ir girios darbų į tą pačią valst., su $30 į mėnesį algos su pragyvenimu. Važiuojanti turi užsimokėti nuvažiavimo kaštus $8; 100 anglies kasėjų (mainierių) į Colorado, didelės algos, bus užmokėtas nuvažiavimas iš Chicagos; 200 darbininkų į Chicagą ir aplinkines su $1.75 iki $2 algos į dieną. Atsišauk umai, arba rašyk savo kalboje įdėdamas 2c. markę atsakymui. J. Lucas, 746 So. Canal St., Chicago, Ill.

Reikalingi 15 Geru Kriaucziu

prie

moteriškų drabužių siuvimo. Turi buti geral susipažinę su savo darbu. Teipgi reikalingas geras prosintojas moteriškų drabužių. Užmokestis geras. Darbas ant visada. Norinti geros vietos atsišaukite sekančiu adresu:

Mr. Louis Kasper
3129-31 Wentworth Avenue
Phone Yards 2263. Chicago, Ill.

✝

Pranešu visiems draugams ir giminėms, jog Jonas Saluckas, 27 metų senumo, pasimirė 1 d. kovo (March), Biwabick, Minn., miškuose; 4 d. kovo Šv. Antano Dr-ja iš Beloit, Wis. parsitraukė jo kuną ir labai iškilmingai palaidojo 5 d. kovo ant Šv. Antano kapinių Beloite, Wis. Velionis Saluckas paėjo iš Kauno gub., Panevėžio pav., Posvolės parap., Ragujų kaimo. Jis buvo neženotas. Norinti gauti platesnes žinias apie jo mirtį, maloneškite atsišaukti laišku ant sekančio antrašo:

Mr. Anthony Vitkus
216 Grand Ave., Beloit, Wis.

Pranešu visiems giminėms ir pažystamiems, jog 13 d. balandžio, šiuos metuose, Pranas Dragunas persiskyrė su šiuo pasauliu. Jis buvo 33 m. amžiaus; buvo nevedęs; Pittsburge išgyveno apie 8 metus; prigulėjo prie D. L. K. G. draugijos. Iš Lietuvos paėjo iš Kauno gub., Vilkmergės pav., Troškunų vol., Toslunų sod. Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis ant lenkų kapinių. Paliko dideliame nuliudime Mikolą ir Petrą Navickus, Povilą ir Antaną Bernodus ir Joną Kubilių. Tegul jis silsisi šaltoje žemėleje. Jeigu kas apie jį norėtų plačiaus žinoti, tegul rašo antrašu, pas jo draugus: 2230 Forbes St., Pittsburg, Pa., U. S. A.

Apie Plaukų Gražybę!

Išgydoma plaukų ir galvos ligos; pleiskanos, niežulis, kritimas plaukų ir tt., pagal Europinį budą. Prisiųsk 20c., o gausi gyduoles su paaiškinimu. Tukstančiai išgelbėti nuo plikimo! Prof. Brundza, 220 South Eighth, Brooklyn, N. Y.

Mokykla Šokių.

Prof. Julius S. užtikrina, kad išmokys šokti kiekvieną jauną ar seną. Išmokina valcą 6 rųšių ir taip kad gali drąsiai eiti šokti publikoje. Taipgi išmokys ir kitus šokius su 6 vakarais; vakare nuo 8 valandų iki 11. Kas moka vaikščioti, tas gali išmokti ir šokti. Kas nori mokytis tegul ateina į svetainę, 1900 Union street, kampas 19tos, arti Halsted street. Mokinama kas utarninkas, seredos ir pėtnyčios vakarais. Prof. Julius S. praneša visiems, kurie nori išmokt tuos šokius, kad ateltų ant sekančio adreso: 2124 South Halsted street. Ofisas ant 3čių lubų. Atdaras nuo 5 iki 8 val. vakare.

Labai Pigųs Lotai!

Dar ir šiądien labai gera proga pirkti gerą ir pigų lotą tame naujame mieste Gary, Ind. Mes turime labai gerų ir pigių lotų ant lengvų išmokesčių — $10.00 iš augšto ir po $5.0 ant mėnesio. Kelionės kaštus mes sugrąžiname. Platesnėms žinioms kreipkitės ypatiškai arba laišku pas generališką agentą:

M. A. LIBER & CO.
15 Ave. & Main St. Jolleston, GARY, IND.

NAUJAS DAUGDARBINIS MIESTAS GARY, IND.

Kuriame dar parsiduoda pigiai lotai ant lengvų išmokėjimų, nes tik $10.00 iš augšto ir po $5.00 į mėnesį. Lotų turime su valsių medžiais, kur ant loto yra su viršum 20 medžių; jie dabar visi balti nuo žiedų. Turime pigių lotų prie lietuviškos bažnyčios, kurią tuojaus statys. Pasiskubinkite kol dar pigu. Už kelionę apmokamė į abidvi puses iš Chicagos. Su pagarba

M. A. Liber & Co.
Av. & Main st., Tolleston Gary, Ind.

Tėmykite, Lietuviai!

Pigiai parsiduoda šios knygos:

1. Mokslas, sveikata ir kultura. Proto lavinimasis ir išsivystymas žmogiško kuno kulturoje, su 19ka gimnastiškų paveikslėlių, parodančių, kaip išlavinti ir ištobulinti žmogaus kuną. Kiekvienam labai naudinga knygelė. Kaina ..... 25c.

2. Vadovas, arba mažas žodynas. Antra laida. Gerokai padidintas ir naudingesnis už pirmąjį; išmokimui teisingai angliškos kalbos. Kaina 40c.

3. Vabalnykiečių Dainos. Surinktos lietuvių senovės ir dabartinių laikų; gražiausios lietuviškos dainos. Kaina ..... 25c.

4. Pasakos, Pritikimai, Veselijos ir Giesmės. Surinktos kun. K. Olekniviciaus. Antra laida. Puiki knyga. Kaina ..... 30c.

5. Vadas prie Moterystės. Labai žingeidi knygėlė; epigramiški, iš dalies satyriški išsireiškimai link meilės prietikių. Butinai reikalinga perskaityti kožnai merginai norinčiai priimti stoną moterystės. Kaina 15c.

6. Burtininkų Paslaptis. Labai akyva knygelė, talpinanti savyje naudingus apskaitymus. Kaina ..... 25c.

7. Morališkas Kabalas. Paimtas iš Salemono knygų; pasakanti žmogaus laimę ir nelaimę. Kaina ..... 15c.

8. Tikrosios Dainos. Iš visur surinktos: Kariškos, Darbininkiškos ir juokingos dainos. Kaina ..... 15c.

9. Teisingos Paslaptis. Daktariška knygelė: naudinga merginoms ir moterims; iš ko gali atrasiti didžiausią sau laimę. Kaina ..... 25c.

10. Dainos Vasaros Grožybių. Labai puiki knygelė. Kaina ..... 20c.

11. Apgailestavimo Balsai. Graži dainų knygelė. Kaina ..... 15c.

12. Šlėktų Malonės, arba Majuvka. Praščiokėlio eilės. Kaina ..... 10c.

13. Dvasiški Vadovėli ir Parmazonai arba Baisumas Dievo Rustybės. Antra laida. Aprašymas, kaip kunigai mokina žmones, o jie patys kitaip daro. Naudinga perskaityti kožnam geram katalikui. Kaina ..... 15c.

Šios visos knygos yra išleistos M. G. Valasko spaustuvėje.

Perkupčiams, kas ims nemažiaus kaip už $10, nuleidžiam šešiasdešimtą penktą procentą (‰65%).

Norinti gauti šias knygas adresuokite:

M. G. VALASKAS,
345 Kensington Ave., Kensington, Ill.
Chicago.

Dykai.

Kiekvienas žmogus, jeigu gauna kokį daiktą dykai, vadina tą dovana, ir yra dekingu. Iš visų daiktų gyvenime žmogaus namas yra reikalingiausiu. Mes turime daug namų kurie pasilieka visai dykai per kelių metų. Tokį namai atneša didelį pelną ant įmokėtų pinigų, ir per kelis metus tas pelnas sugrąžina pirkėjui įmokėtus pinigus su procentu. Namas tada pasilieka amžina pirkėjo savasčia ir pinigai sugrįžta jam į kišenių. Tas išrodo negalimu daiktu, o vienok teip tikrai yra. Kas ateis į musų ofisą tas persitikrins kad mes sakome teisybę.

Pirkti namus dabar yra geriausias laikas, nes pavasaryj kiekvienas gali gražiai padabinti savo kiemus žolynais ir gyventi tikrai graži. Kiekvienas, kas turi nemažiau kaip $300 iki $3000 sučėdytų pinigų, gali pas mus nusipirkti namą. Mes turime ir pigius ir brangius, mažus ir didelius, paprastus ir naujausios mados puikiausius namus. Jeigu reikalaujate randos, tai visupirm ateikite pas mus apžiurėti musų namus ant pardavimo, o persitikrinsite, kad jums geriau užsimokės nelaukiant ilgiau nusipirkt sau namelį arba didelį namą. Mes turime pardavimui tokius namus, kad jums visiškai patiks, ir stebėsitės, kaip mes galime parduoti už teip pigias kainas.

Šitą sanvaitę mes nepaduodame kainų jokių namų, nes turime per daug, kad visus paminėti, bet tiktai tiek pasakyti galime, kad parduosime jums gerą namą už $1000 iki $6000.

Teip pat turime labai pigių lotų gerose vietose teip bizniui kaip ir pastatymui gyvenimo namų. Todėl kas nori turėti lotą už $600 iki $1500, tas jį ras pas mumis. Pas mus gali pirkti bėdnas ir bagotas, ar turi daug ar mažai pinigų. Mes duodame pagelbą kiekvienam geram žmogui. Laikas pirkti namus yra dabar. Ateikite tuojaus, o mes jums duosime visus reikalingus paaiškinimus dykai.

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

Kur gauti "Lietuvą."

Galima gauti kiekvieną savaitę "Lietuvą" už 5c. pas šiuos agentus:

Brooklyn, N. Y.
E. Fromes, 73 Grand Street.
Ant. Jankauskas, 37 Hudson ave.
T. Jermalas, 215 Berry Street.
J. Milewski, 124 Grand st.
S. Simanavičius, 258 Wythe Ave.

BALTIMORE, MD.
John Louis, 657 W. Baltimore St.

BROCKTON, MASS.
J. Pocius, 175 Ames St.

Chicago, Ill.
P. M. Kaitis, 1644 W. North Ave.
M. J. Tananevičė, 670 W. 18th St.

ELIZABETH, N. J.
D. Bočkus, 211 First St.

JERSEY CITY, N. J.
Ant. Rekiaitis, 234 Wayne St.

Lawrence, Mass.
A. Ramanauskas, 101 Oak street.

Montello, Mass.
B. P. Miszkinis, 35 Arthur St.

New Haven, Conn.
J. J. Vaitkevičius, 227 Chapel St.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd Street.

Portland, Oreg.
John Browman, Browman News Co.

Seattle, Wash.
Foreign and Domestic
Periodical & Newspaper Agency

Worcester, Mass.
M. Paltanavičia, 15 Milbury Street.
J. J. Kalakauskas, 55½ Green St.

"Lietuvos" Agentai

Pas šiuos agentus galima užsisakyti "Lietuvą" metams ar pusei metų ir užsimokėti.

Jonas Jaunšas keliaujantis Agentas po Illinois valstiją.

Brooklyn, N. Y.
J. Ambrozėjus, 120 Grand St.
A. Lesnianskas, 298 South 1st St.
Jos Matulis, 262 Metropolitan Av.

Baltimore, Md.
Petras Glaveckas, 635 W. Lombard st.
L. Gawlis, 1834 N. Castle Street.
Vincas Želvis, 603 So. Paca st.

Chicago, Ill.
J. I. Bagdžiunas, 2334 S. Oakley Ave.
And. Jurevičia, 3337 Auburn Av.
Vinc. Linka 1813 String St.
Stan. Petrulis, 3312 S. Halsted St.
Geo. Pupausky, 1112 S. Leavitt St
K. Steponis, 3143 S. Halsted St.
Jonas Visockis, 3139 Vincennes Rd.

Cleveland, Ohio.
Pov. Šukis, 6524 Forman Ave. S. E.

CAMBRIDGE, MASS.
Pet. Bartkevičius, 877 Cambridge St.
C. Kavolius, 42 Washington st.

HAMMOND, IND.
Zen. Juciavičius, 225 — 155th St.

HARTFORD, CONN.
Kar. Lesevičius, 40 Mulberry st.

Herrin, Illinois.
J. T. Adomaitis, Box 708.

HAZLETON, PA.
Ant. Shukis, 103 N. Wyoming St.

INDIANA HARBOR, IND.
B. Yasiulis, 3604 Deador St.

Kenosha, Wis.
M. Petrauskas, 72 N. Chicago st.

MINERSVILLE, PA.
J. Ramanauskas, Box 538.

New Britain, Conn.
M. J. Čeponis, 21 Pleasant Street.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry Street.

Pittsburg, Pa.
Jonas A. Ignotas, 46 So. 22-nd Street.
J. G. Miliauckas, 1811 Wharton St.

NORWOOD, MASS.
B. A. Tumavičius, 28 Austin St.

Paterson N. J.
A. Vaitkevičius, 70 Lafayette St.

Pittston, Pa.
J. Kazakevičia, 103 No. Main St.

Plymouth, Pa.
S. Poteliunas, 345 E. River St.

ROCKFORD, ILL.
Adomas Kazakevičia, 310 E. State st.

SO. CHICAGO, ILL.
Pet. Ostrovskis, 8701 Commercial Av.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens Street.
J. G. Geguzis, 28 W. Broadway.

Springfield, Ill.
G. Tachilauckas, 1217 W. Jefferson St.

Scranton, Pa.
Geo. Baltrunas, 2018 Luzerne St.
Juoz. Petrikys, 1514 Moss Ave.

Shenandoah, Pa.
T. Kryžanauskas, 38 E. Centre St.

Union City, Conn.
D. F. Eimaitis, 65 Brennan st.

Waterbury, Conn.
J. Žemantauskas, 39 W. Porter St.
Juozas Žemaitis, 824 Bank st.

Worcester, Mass.
Ant. Bernotas, 45 Ward St.

Naujausios Knygos

gaunamos "Lietuvos" Redakcijoj.

APIE BALTRŲ-GIRTUOKLĮ. Vaizdelis iš gyvenimo Baltraus girtuoklio. Rygoje, 1909. Pusl. 32 ..... 10c.

ARCHAIOLOGIŠKI TYRINĖJIMAI. Gaidės apylinkėje. Kun. Juozapo Žiogo. Su 21 paveikslėliu, (Iš "Lietuvių Tautos"). Vilniaus, 1909. Puslapių 23 ..... 40c.

ANTANO BARANAUSKIO, (A. a. kunigo vyskupo) laiškai į profesorių Joną Baudouin'ą de Courtenay. (Iš lietuvių Tautos"), Vilnius, 1909 m. Pusl. 28 ..... 40c.

BURTAI. Zigmanto Przybylskio vienaveiksmė komedija. Išversė ir išleido Liudas Gira. Vilnius, 1909. Pusl. 16 ..... 10c.

DŽIOVA, JOS PRIEŽASTIS IR KOVA SU JA. Dr. K. Jokanto. (Marijampolės paskaita), Vilnius, 1909. Pusl. 38 ..... 10c.

GILĖ. Dzukų legenda ir BOBUTĖS VARGAI. Parašė Vincas Krėvė. Vilnius, 1909. Pusl. 42 ..... 10c.

GIMDYMO SLEPINIAI. Parašė Vidunas. Labai naudinga ir vertą perskaitymo kiekvienam šitą knygelę. Tilžėje, 1909 m. Pusl. 96. Kaina 45.

IŠ SEINŲ VYSKUPYSTĖS HISTORIJOS. Parengė spaudon J. Basanavičius ir K. Grinius. (Iš "Lietuvių Tautos"), Vilnius, 1909. Puslapių 41. Kaina ..... 50c.

KLAIDA. Apysaka parašyta Lazdynų Pelėdos. Kas šios raštininkės veizdelius skaitęs, tas žino jų vertę ir nesigailės šią knygelę perskaitęs. Ji parašyta iš lietuvių gyvenimo, Vilnius, 1910. Pusl. 520 ..... $1.00.

"LIETUVIŲ TAUTA". L. Mokslo Draugijos raštai. Knyga 1, dalis 3. Vilnius, 1909. ..... $1.25.

MUSŲ GERASIS. Dviejų veiksmių komedija. Parašė žemaitė. Vilnius, 1909. Pusl. 26 ..... 10c.

NUO AUDROS PASISLĖPUS. Parašė žemaitė. Vilnius, 1909. Pusl. 16. Kaina ..... 5c.

RAŠYBOS LAVINIMOSI DARBAI. Pradėdamomsioms mokykloms. Sutaisė mokytojas S. Vaznelis su pagelba J. J. Šiauliai, 1909. Pusl. 112. Kaina ..... 20c.

Nauji Muzikuliszki Veikalai:

Lietuviška muzika. ČESLOVO SOSNAUSKIO.

V. Sąsiuva. UŽMIGO ŽEMĖ. Sustatyta vienam balsui, fortepianui pritariant. Žodžiai Mairionio. Peterburge, 1909 m. ..... 50c.

VI. Sąsiuva. Ta pati daina UŽMIGO ŽEMĖ. Mišriems balsams a capella. Peterburge, 1909 m. .. 50c.

VII. Sąsiuva. SKUBINK PRIE KRYŽIAUS. Vienam balsui, fortepianui arba vargonams ir smuikui pritariant. Žodžiai kun. M. Gustaičio. Peterburge, 1909 m. ..... 50c.

VIII. Sąsiuva. SIUNTĖ MANĘ MOTINĖLĖ. Liaudės daina, keturiems mišriems balsams. Peterburge, 1909. Kaina ..... 50c.

IX. Sąsiuva. KARVELĖLI. Liaudės daina, keturiems mišriems balsams. Peterburge, 1909 m. .... 40c.

X. Sąsiuva. TU MANO MOTINĖLĖ. Liaudės daina. Duetas sopranui ir altui, arba dvibalsiniam moteriškam chorui. Peterburge, 1909 m. .. $1.00.

XI. Sąsiuva. LĖKK SAKALĖLI. Liaudės daina, keturiems mišriems balsams. Peterburge, 1909 m. .. 50c.

GIESMĖ Į PANELĘ ŠVENČIAUSIĄ. Vienam balsui (Barytonui arba Mezzosopranui) su vargonais. Muzika Juozapo Naujalio. Op. 11. Kaunas. Kaina ..... 45c.

Vaikams gražios su paržuotais piešinėliais-paveikslais Knygelės.

I. Gražus paveikslėliai, bet dar gražesni aprašymėliai. Vilnius, 1910. Kaina ..... 10c.

II. Kas atsitiko kiaulių namuose. Vilnius, 1910. ..... 10c.

III. Kiek daiktelių įvairių — tiek eilučių įdomių!.... Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 10c.

IV. Nesigailėsi, vaikeli, perskaitęs šitą knygelę! Vilnius, 1910. .... 10c.

V. Sveiki gyvi! Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 10c.

VI. Dėdės Tomo Trobelė. Vilnius, 1910 m. ..... 15c.

VII. Kiek čia įvairių žvėrių ir naminių gyvulių!.... Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 15c.

VIII. Pelenė. Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 15c.

IX. Robinzonas. Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 15c.

X. Raudonoji kepuraitė. Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 15c.

XI. Gul' šiandieną jau ant šieno.... Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 20c.

Imant kartu visą 11 vaikų knygelių, nuleidžiama 25% arba visos už

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DR-STĖS CENTRO VALDYBOS ANTRAŠAI:

Pirmininkas: B. K. Balevičius, 913 — 32nd st., Chicago, Ill.

Vice-Pirmininkė: O. Ramanauckienė, 101 Oak st., Lawrence, Mass.

Raštininkas: V. A. Grelčius, 28 Stiles Hall, Valparaiso, Ind.

Iždininkas: A. J. Povilaika, 304 Bank st., Waterbury, Conn.

Knygius: J. Simanavičius, 331 Barnes st., Plymouth, Pa.

Literatiškasis Komitetas: J. Gabrys, 11, rue Sommerard, Paris, France. V. Jokubynas, 318 W. Broadway, So. Boston, Mass. J. Laukis, 501 Brick st., Valparaiso, Ind.

KOŽNAS GAUS DYKAI

kuris prisiųs keletą markių, musų No. 3 katalogą, didžiausią lietuvišką kalboj, 64 didelį puslapiai. Jame telpa aprašymai suviršum 200 ligų, vyrų, moterų ir vaikų, passko nuo ko jos prasideda, kaip jas pažinti, kaip nuo jų apsisaugoti, kokias gyduoles naudoti, kiek jos prekuoja ir kur jas gauti. Paveikslai ir prekės vyrų kvepiančių ir gydančių muilų, Perfumų, Elektro-gydančių aparatų, Roberinių iškūrbimų, Monų, Palmų, Šukų, Drukuojamų Mašinėlių, Armonikų, Koncertinų, Britvų, Pavinčerovių ir šimtai kitokių reikalingų daiktų. Iškirpk šitą ir atsiųsk mum, o tuojaus gausi visai dykai katalogą. John I. Bagdžinnas, Propr.

JOHN'S SUPPLY HOUSE
2333-2336 SO. OAKLEY AVE., CHICAGO, ILL.

Vardas _____
Adresas _____
Miestas _____ Stetas _____

L. KLEIN
14tą a Halsted ul.

P. Steponaitis No. 117

Veronika Gregaitis Pardavėja No. 157
Sophie Katauska Pardavėja No. 204
Lille Orent Pardavėja No. 258

P. Pilkis No. 33

Uz 1/3 ir 1/2 pirmesniuju prekiu. Pirkite dabar, kada geriausi drabuziu prikroviai ir didziausi uzcedijimai. Musu dydziai pritaikomi prie kiekvienos ypatos.

Moteriu ir merginu $15 siutai uz $9. naujausios mados, puikiausiai pasiuti. Šie pilnai vilnoniai. Pavasario siutai yra didžiausiu sezono atpiginimui, visokių parvų, yvairių modelių, dydis moterims ir merginoms, šiame išpardavime už..... **9.00**

Moteriu ir merginu siutai $12.50. $20.00 ir $22.00 vertės, vilnoniai ir saržiniai, įstrižus, ir tt. Kotai 30 arba 32 colių ilgio. Satino pamušalai, šalikiniai arba formuoti kalnieriai, stulpuoti andarokai, su juostelėms pryšakiai, visokių parvų, tiktai už..... **12.50**

Juodi Voile Andarokai.
Tai visai nepaprasta prekė už vilnonius voile andarokus; naujausų madų, labai puikiai išmarginti, kaip parodo paveikslas. Naujo tuniško stiliaus, su labai plačinis kvoldnotais pažemiais, kitur toki po $10.00. Jekutės mjera 23 iki 30, ilgis 37 iki 44, parsiduoda po..... **5.75**

Mergaitems Kotai $1.50
Pasirinkimui yvairų vilnonių mergaitėms nuo 6 iki 14 metų, kotai. Saržiniai, ševotiniai, panaminiai ir vilnoniai yvairių parvų. Nekurie su pamargintoms rankovėms, kiti lygus, su venetiniais pamušalais, gerai pasiųti, $3. už **1.50**

Czeveryku Atpiginimai.

$1.95 uz moteriszkus czeverykus ir vasarczeverykius vertes $3.00. Patentuotos odos kid, visi kid ir veršio odos, su knypkiais, šniureliais, gerais mikliais padais, smailiais ar bukais galais, augštoms ar žemoms kurkoms ir kitokiais dalykais, naujausių pagerinimų, visokių dydžių, specijališkai už **1.95**

$1 uz Moteriu oxfordus vertes $2. Patentuotos odos, miklys padai, visokiais šniurais, augštoms kurkoms, visokių dydžių, tik už..... **1.00**

$1 už vaikų ir mergaičių čeverykus. Geros veršio odės ir visi kid, šniurais ir guzikais, atsikišę padai, perdėm odiniai, yvaiyių dydžių, tik po.... **1.00**

$1.40 už vaikų vasarčeverykius vertės iki $2.50. Patentuotos odos, stiprios, veršinės juodi, nelekėruoti, vasariniai, už..... **1.40**

79c. už mergaičių ir vaikų vasarčeverykius, geriausios odos, nežibanti, yvairių d

50,000 KNYGŲ

Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebūklinga ir siusta yra tyk del vyru. Knyga ta prastais, supraštais žodziais pasaka kaip gal atgauti vyriškuma, isigyditi nuo užnuodijima krauja arba sypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir puslea ligas, rumatizma, gonorrhoea arba friperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyru lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis juma kodel jus kentat ir kaip galet galutinaj isigyditi. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejmu tu, specijalisku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesiusk nekokiu piningu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotu kuponu, katru siusk muma šendena.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 902 22 Fifth Avenue, Chicago:

Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prižadiejma, aš noriečjau jog Tamista prisiustamei man vysai dykai vėna jusu knyga del vyru.

Vardas.....

Adresas:..... Steitas.....

AKIU LIGOS.

Ar turi galvos skausmus?
Ar akys vandeniuoja?
Ar jas niežti?
Ar teipgi ir spaudžia?
Ar daiktai išrodo dvigubi?
Ar jie buva neaiškus, migloti?
Ar turi uždegtas akis?
Ar jos greit pailsta skaitant?
Ar jas skaudina šviesa?

DAUG ZMONIU

turi akių nesveikumų, kurių visai nežino, ir sirgdami nejaučia skausmo ir nė jokio nesmagumo, bet jie turi nešioti akinius, kad išgelbėti savo regėjimą ateityj.

Mokslinio laipsnio okulistas

S. GINSBURG

2038 S. Halsted St. netoli 21 g.

Naujas Išradimas

Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų. Tukstančiai plikų žmonių atgavo puikius plaukus, sulaiko slinkima plaukų galvos labai trumpame laike. Vietoje senų atauga nauji, gražus plaukai. **Visokia informacija dykai.** Artesnėms žinioms reikia rašyti įdedant krasos ženklelį.

PROF. J. M. BRUNDZA
BROADWAY & 5D. STR ST., BROOKLYN-NEW YORK.

JAU LAIKAS VISIEMS UŽSIRAŠYTI

"DAGIS"

ILIUSTRUOTAS, LITERATUROS, KRITIKOS, SATYROS IR JUOKU MĖSĖSKIS LAIKRAŠTIS.

Eina iš Chicagos, antri metai, 20 pusl. 7x10 formate knygos, su viršialiais. Prenumerata metams $1.00, pavienis num. 10c. "Dagyje" telpa įvairus lietuvių piešti paveikslėliai iš musų politiškojo lauko ir visoki linksmus pasiskaitymai. "Dagis" turi rastis kiekvieno lietuvio name, tai gyduolė nuo visokių "izmų" ir kitų ligų.

Siunčiant piniglus už prenumeratą arba raštus, visados reikia adresuoti šiteip:

"DAGIS" Publ. Co.,
812 - 33rd St., Chicago, Illinois.

Im. 23 AKMENU.

Geležkelio Laikrodis.

Galvute užsukamas ir nustatomas Vyrų ar Moterų dydžio.

20 metų auksuotas, dvigubuose uždaromuose lukštuose, ingraveruotas. Tikrai geras laikrodyto ai geležkelio žmonems, reikalaujantiems gero laikrodžio.

Gvarantuotas 20 metų. Siųsim į tą laikrodį visiems **C. O. D. už $5.75** ir expreso lėšas išegzaminavimui. Jei nebus toks, kaip sakom, **Nemokėkite nei centą. ATMINKIT,** kitur užmokėsite už tokį taikrodį **35 do!. Auksuotas retežėlis ir leketas Dykai su kožnu laikrodžiu**

EXCELSIOR WATCH CO. 900 Athenaeum Bldg. CHICAGO.

Dr-as W. A. Martišus

Ofisas R. 42 Auditorium Bldg.
306 Wabash ave., Chicago.

Gydau visokias ligas kaip šviežias teip ir užsisenėjusias. Ypatingai vidurių ligas, moterų vaikų ir vyrų. Teipgi pritaikau akinius ir pataisau nesveikas akis.

Offiso valandos: nuo 9 ryto iki 5 po pietų. Kitoms dienoms ir nedėlioms offisas atdaras tiktai pagal sutarimą. Phone Harrison 1300.

Vienatinė Lietuviška Sakrova.

ir agentura literatures ant "North Side" Chicago Čion galima gauti mokslikų, švietėjų ir dvasiškų knygų, ražančių, škaplierių, abrozėlių, visokių jaikrščių. Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro juodylo, paišelių, plunksnų, drukuojamų mašiniką, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o busite užganėdinti.

PETRAS M. KAITIS
1644 W. North ave. Chicago, Ill

F. P. BRADCHULIS

Attorney & Counselor at Law
132 S. Clark, Cor. Madison St.
Atwood Bldg., Room 806
Tel. Franklin 1178.

Lietuvys advokatas, baigęs tiesų mokslą Amerikoje. Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose (sudnose).

Gyv. 3112 S. Halsted st., arti 31mos
Telephone Yards 2390.

AD. ZALATORIUS

Photographistas

Photographistas iš Lietuvos (seno krajaus) ir Amerikos mokslą pabaigęs.

2322 South Leavitt Street.

PHOTOGRAPHISTAS

Padarome gražias ir dailias fotografijas labai pigiai, męs nuimame fotografijas atsakančiai nuo veseliųjų. Męs kalbame lietuviškai.

W. H. TOENGES
3452 So. Halsted Street CHICAGO.

A. Olszewskio Bankoj

galite aprupinti visus savo reikalus

TOJ BANKOJ LIETUVYS NOTARAS

Išdirba "Doviernastis" — **Kontraktus, Raštus pardavimo** ir visokius kitus dokumentus, ir užtvirtina visokius dokumentus pas konsulių. Inkorporuoja draugijas ir atlieka visokius kitus notarijališkus darbus.

Visokiuose notarijališkuose reikalose kreipkitės į

J. J. Hertmanowicz
(Notary Public)
3252 So. Halsted st., Chicago.

Dr. O. C. HEINE

DENTISTAS

OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Nori mokintis Barzdaskutyklos?

Tamista šį amatą gali išmokti nuo 4 iki 6 savaičių. Kainuos tau tik $30. Mes duosime visą setą skutimo prietaisų. Šis amatas yra tinkamu perdėm visame svietė ir tamista turėsi tada savo ypatiška verteivystę busi savo darbdaviu. Rašyk pas:

NOSSOKOFF'S BARBER SCHOOL
1403 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

VYRŲ LIGAS IŠGYDAU į 5 DIENAS

VARICOCELE HYDROCELE (Papurtimas gyslų) Be peilio ar skausmo

Norėu išgydyti kiekvieną vyrą sergantį išplėtimu ly jėkų dalių gyslų, striktura užsikrėčiamus kraujo nuodus, nervišką sunegalėjimą, padėgumą ly tėkų dalių ir ligas liečiančias vyrus. Šitos nuodėrdus pasiuliedinas yra atvirai visiems, ku ir traleido daug pinigų ant daktarų ir valstų be jokios naudos. Mano nerai yra parodyti visiems žmonems, kurie buto gydomi dėl metų ir ar daugiau daktarų be jokio pasisekimo, kad aš turiu vienatėlį budą kuriuomi tikrai išgydau.

Nemokėk už gydymą be naudos — mokėk už tikrą išgydymą.

Aš tikrai išgydau ligas skilvio, plaučių ir inkstų, net ir labai užsedintas.

Slaptos Vyrų ligos

išgydoma greitai, tikrai ir su pilna slaptybe. Nervų nusilpnėjimas, nupuo mas sveikatos, žudy mas stiprybės, nubėgimas kraujo, užnuodijimas, šlapumties galėtys

Plaučių ligos.

Dusulys, Bronchitas ir kitos plaučių ligos tikrai išgydoma mano vėliausiu budu. Širdies ligos.

Patarimas ir ištyrimas dykai.

Išgydo kad butum sveikas.

Specialistas vyrų ir moterų ligų.

Moterų ligos.

Vidurinės ligos, skausmai strėnose, Baltosios tekėjimas ir kitos ligos tikrai išgydomos. Užpakalinės žarnos užsidėtos ir nervikos ligos moterų.

Užnuodijimas kraujo,

ir visos odos ligos, kaip ve pučkai piktoji dedervinė, šunveršis, niežulys, bemerkiai, sustiprinimas vyrų, naikinanti nubėgimai išsenėjusios ligos.

AŠ KALBU LIETUVIŠKAI.

Dr. ZINS 41 SO. CLARK ST. (tarp Randolph ir Lake) **Chicago.**

Valandos: Nuo 8 ryto iki 8 vakare, Nedėlioj nuo 9 ryto iki 4 po pietų.

PADEKAVONES ŠIMTA TUKSTANČIU

iš gydytu pacientu darodyja kogeriausej apie didžiausias nupelnas žinamu visam pasaulyj daktaru

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

katrie jau išgydė tiek daug Lietuviu.

Kiekvienas, katras nors viena sykiu atsišaukė in šituos geriausius daktarus, palika laimingas, dekingas ir daugeli yra šeiminu, katros šitie geriausi daktarai padare laimingais, kadangi sugražina pralaimeta sveikata Tevams, Motinams ir vaikams.

Nėr visam pasaulyj ligos, katra šitie daktarai neapsiimtu pasekmingai gydyti striukam laikė, be skirtuma, ar ta liga yra viru, ar moteriu, šviežia, ar užsenejus.

Šitie garsingi daktarai gal ta darodyti tukstančiems ir tukstančiems laišku, iš gydytuju pacientu rašytu.

KITI DAKTARAI GARSINA PATYS SAVE, DAUG APIE SAVE ŠNEKA, BET NET PAPRASTA IŠGYDYMA NEGAL TINKAMAI DARODYTI.

Nereikia niekam kentėti, pamesti sava laime ir atsisakyti nuo visu linksmibiu, bet tuojaus atsišaukti in šituos mokitus daktarus.

Rašyk, arba atsišauk ypatiškai ant šituo adresa:

The Collins N. Y. Medical Institute

140 W. 34th Street, New York City.

Dr. S. E. Hyndman, viriausis daktaras.

Priima ligonins — Kasdiena nuo 10 iki 1 ir nuo 2 iki 5 val., šventadienais ir nedeliomis nuo 10 val ryta iki 1 val. po pietu, utarnikais ir petničiomis nuo 7 iki 8 vakare.

Naujiena Kuri Nudžiugins ir Palinksmins Daugel Serganczių, Silpnu ir Nualintu Vyru

Ar ėsi nustojęs kantrybės, nervišKas, nupuoles sveikatoje? Ar peržengęi tiesas sveikatos arba gamtos? Ar manai apsivesti? Ar ėsi tinkančiam padėjime užimti užduotis žėnybinio gyvenimo? Jeigu yra mažiausė abejonė jog randasi užsėjėlkusi chroniška liga dugnyje tavo klapatų, tai atsišauk ant žemiaus paduoto adreso, o aptursėsi patarimą ir ištirinėjimą dykai! Mes ištirinėsime tavę visai dykai, ir jeigu išgydymas bus galimas, tai mes išgydysime už kožemiausią kainą. Ne užsidėdi ant savęs jokių pareigų atsišaukdamas pas mus dėl bemokestinio pasiteiravimo. Męs perstatysime padėjimą viso dalyko tikroje šviesoje, o tada galėsi gydytis jeigu norėsi.

Nėi Dolerio Nereiks Moketi Pakol Nebusi Užganedintas Savo Locnoj Klintyj kad Mes Esame Teisingi, Pilnai Atsakanti ir Užsitikimi. Jeigu turi kokį nors nesveikumą inkstų, pusės ar šlapumo ravelių, jeigu jauti nesmagumą ir skausmą, jeigu randasi koks padėjimas dėl kurio nesinori kreiptis prie šeimyniško gydytojaus, kalpo tai: silpnumas, nervišką negalė, silpna arba sumažinta atmintis, nemiegojimas, gėdingumas, nubėgimai, nuvarvėjimai, silpninanti sapnai ir išnaudota gyvybė; jeigu turi guzuotas ir susisukuses gyslas, jeigu kenti nuo užsikrečiamų ligų kokios nebut rušies kurios tamistai daro nesmagumą; jeigu turi nors vieną iš skaitlingų ligų kurios vytai gali but apimti; jeigu kenti nuo pertankių dasileidimų; jeigu turi votis, skaudulius burnoje ir ant liežuvio; jeigu plaukai tavo slenka; jeigu turi slaptingą ligą; jeigu turi užnuodintą kraują arba nors vieną iš ligų kurių auka tampa vyrai—TAI MES GALIME TAVĖ IŠGYDYTI IR TA PADARYSIME. Atėik pasikalbėti su mumi didžiausiame privatiškume ir sekrete, o męs padėsime atsikratyti nuo visų kliučių kotrumpiausiam laikė. Mes turime labai didelį patirimą gydyme tokios rušies ligų ir užtikriname išgydymą. Mes netiktai palengviname, bet išgydome tikrai ir ant visados. Atėik ir pasižiurėk ant skaitliaus lietuvių kurinos mes išgydėme. Mes išgydysime teip tikrai kaip atsišaukusi pas mus. Silpni vyrai, kurie nustojote vitų pasveikimo besigydydami kur kitur, atėikit pas mus, mes atkreipsime ant jus musų specijališką atydą teip jog atgausite savo vyriškumą ir busite vadovais terp savo sandraugų.

PATARIMAS IR IŠTIRINĖJIMAS VISAI DYKAI. GYDUOLĖS DYKAI IKI IŠGYDYMUI

CHICAGO MEDICAL CLINIC

344 SO. STATE ST., arti Harrison gatves, CHICAGO, ILL.

Musų ofiso valandos yra nuo 10 valandos ryto iki 4 po piet ir nuo 6 iki 7 vakare. Jeigu negali atsišaukti terp tų valandų, tai gali atsišaukti terp 10 ir 12 Nedėliom. Atsišauk asabiškai. Mes kalbame lietuviškai.

Mes Išgydom Vyrus

Męs trokštam, kad visi, kurie yra neužganėdinti su kitais gydymais, ateitu pas mus ir pamėgintu musų tikrą ir ištikimą gydymą. Męs paaiškinsim tau dėlko kiti gydymai tavęs neišgydė ir kaip męs tave išgydysim.

Kraujo Užnuodyjimas Pacinantis nuo užsikrėtimo arba priežasčių dėl kurių ligonis nenori kreiptis prie šelmyniško gydytojaus, rudos piėmos, lopai burnoje, skaudulisi ant liežuvio, sliįkimas plaukų, skausmas kauluose, sunariuose, piėmos ant kuno, jausius tekanti skaudulisi. MES IŠGYDOM ŠITOKĮ PADĖJIMĄ—MES NELOPOME.

Nubėgimai Ar kankina tavę nubėgimai pacinanti nuo peržengimo gamtos tiesų, vyriški silpnumai, nualintimas, silpna atmintis, galvos skaudėjimai, plėmai priešai akis, nervišKumas, skausmai strėnose? Ar pats ėsi apimtas nors viena iš tų ženkių? Atėik pas mus, męs tave išgydysim nes kitaip nereikalauji mum mokėti.

Užsikimšimai Nedaro skirtumo koks tamistos nesveikumas yra, jeigu tamistą kankina deginimai, plikinantis šlapinimai, puslės nesveikumas, erzinimai, tankus noras ištuštinimo, męs išgydom viršui minėtus nadėjimus be vartojimo peilio ir be siuntimo į ligonbutį.

Sutinimai Uždegimai, sutinę ir skausmingi sunarlai, kantrybę atimančios užsisenėję ligos kurios padaro gyvenimą nelaimingu, IŠGYDOMOS ANT VISADOS BE ŽUDIMO LAIKO.

Guzuotos ir Susisuke Gyslos Šitokios gyslos randasi visur ant žemesnės dalies kuno, bet daugiausiai kairėj pusėj; jos padaro žmogų labai neramų; yra silpnas velkantis jautimas daugmaž nuolatai. Gyslos yra užčiuoplamos ir nurodo kaip botagas.

Atsišauk tuojaus jeigu esi klapate.

Abelnas Nusilpnėjimas Silpnumas, pamirėšimas, negaliugumas prie darbo arba linksmumu gyvenimo, nulisimas, yvairus gėdinanti silpnumai, ir tt, ATIDĖJIMAI YRA PAVOJINGI—PASIKRODAVIK SU MUMI DABAR.

Odos Nesveikumai Eczema, išbėrimai, spuogai, lopai, netobulumai, žaizdos skaudulisi, pageltonavus ir išblyškus oda, pajūodavę paskiai. Vyrai, yra jum nuo to visko valstas, atsišaukiant pas mus ant gydymosi. GALI UŽMOKĖTI KADA BUSI IŠGYDYTAS.

Inkstu, Pusles ir Sebrus Nesveikumai Inkstų nesveikumas gali išsivystyti į pavojingas komplikacijas, ir jeigu nėatbotas, pagimdys kitas ligas ir komplikacijas. Ar manai apsivesti? Ar esi tikrai sveikas?

ILLINOIS MEDICAL INSTITUTE AND SANITARIUM

150 SO. CLARK ST., arti Madison gatves, CHICAGO, ILL.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 4 po piet. Nuo 6 iki 7 vakarais. Nedėldieniais ir Šventadieniais nuo 10 iki 12 tiktai. Ypatos geidžiančios gydymo turi atsišaukti asabiškai, nes ligos negali but gydomos teip pasekmingai per susirašinėjimą kaip ligoniui atsišaukus pačiam. Nerašyk bet atsilankyk.

DR. A. L. GRAICZUNAS

Pasekmingai gydau visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų, neaplenkiu ir paslaptinių.

Atsišaukiantiems iš kitur suteikiu sąžiningus patarimus per laiškus.

3312 So. Halsted St., Chicago, Ill. **Telefonas Yards 3162**

Visiems zinomas Garsusis New Yerko Daktaras

FERDINAND HARTMANN M. D.

sako:

Kad sergi, jau nesivargyk ilgiau; ateik ar parašyk, išgydysiu tave!

Per 30 metų daktaravęs,

tyrinėjęs medicinos mokslą ir gyduolių veikmę, kurios geriausia gydo žmogaus kuną. Pabaiges universitetą por 20 metų gydžiau Didžiamjam New Yorke ir išgydžiau **Vyrus ir Moteris** greitai ir gerai.

10 metų atsidavęs mokslui studijavau metodą Paryžiuje, Londone, Berlyne ir kitur, surasdamas naujausias gyduoles išgydymui visokių ligų. Sugrįžus iš Europos daktarų bendrovė išrinko savo pirmsėdžiu; o dabar užkviečiu sergančius su visokioms ligomis, nes paaukauju visą savo mokslą sergantiems.

Sveikus mokinsiu kaip užlaikyti sveikatą, o sergančius išgydysiu, nes **BE SVEIKATOS NERA LAIMES** ne darbininkui, ne biznieriui.

PROGRESAS MEDIKALISZKAM MOKSLE!

Tik tie daktarai pasekmingai išgydo, katrie tėmija į medicinos mokslo progresą, katrie to nedaro, negali sergančių išgydyti, už tai kad užrašo gyduoles ne naujausio budo, nes naujausi medicinos pagerinimai tokiems daktarams nežinomi yra. Ar tai jie užmiršo ar nenori žinoti, netėmijant į mokslą, kad

KRAUJAS YRA TAI PAMATAS IR SZALTINIS SVEIKATOS.

Gyduolės, kurios nepataiso kraujo yra negeros ir negali išgydyti ligas, nes blogas kraujas pradžia visokių ligų.

NAUJAUSIAS BUDAS PRITAIKYMUI GYDUOLIŲ!

Užtikrinu, kad mano visos gyduolės yra pritaikytos prie kiekvienos ligos, už tai ir daugiausiai sergančių išgydau ir tuos, ka kiti daktarai neįstengė. Jei aš pasakysiu, kad galiu tave išgydyti, tai tikrai apturėsi sveikatą.

PASARGA: Sergėkis, nesiduok suvilioti humbugo Institutui, kurį valdo visai ne daktaras, bet šarlatanų kompanija; kaip matoma, galėjo surinkti kuponų paveikslėlius iš tabako bei nuo cigaretų pakelių, buk tai išgydytų, su mirusiojo daktaro paveikslu viduryje. Daktaras, kurie jau nėra ant svieto, nieko negali išgydyti; o gerasteisingas daktaras, kuriam sarmata su apgavikais draugauti, tai jiems nebernaus. **Kad apginti žmones nuo suvadžiotojų, tai prašant draugams-daktarams, ir teisingiems žmonėms, kurios išgydžiau, aš apsigarsinau, kad serganti žinotų, kur atrasti tikrą sveikatai pagelbą.**

ATSISZAUKUSIUS APSIMU ISZGYDYTI

Reumatizmą, skaudėjimą sąnarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir sonų. Užkietėjimą, skaudėjimą ir nedirbimą vidurių. Galvos skausmą, širdies, inkstų ir plaučių ligas. Greito pailsimo, stokaus kvėpavimo, slogų, ir nusilpnėjusius vyrus. Didelio supykimo, dyspepsi os, nervų ligos teipgi nuo jaunystės kla'dų, įgautų nesveikumų, sėkica nubėgimo, blogų sapnų, visokių vėsėkrečiamų slaptų ligų. Teip-pat MOTERŲ: skausmingų mėnesinių, kaitų ų tėkėjimo, gumbo ir visokių moterišką ligų; neatbokit kad kiti daktarai Jums nepagelbėjo, aš kad apsimu, tai ir išgydysiu sviežias ir užsisenėjusias ligas. Geriau, kad iš karto ų as mane atsišauktum, pirmiau negu kur kitur; jei ne asabiškai, tai parašyk lietuviškai. Rašyk kaip moki ir kaip jaiti nesvėsi kumis savyje, aš suprasu, ištirsiu, duosiu rodą, kad reikės pritaikyti gyduoles, kurios yra geriausios ir naujausio isradimo, o apturėsit sveikatą, be skirtumo kaip toli gyvenate AMERIKOJE, KANADOJE, ANGLIJOJE ir kitur. BIEDNUS GYDAU ANT BARGO.

ADRESAS: **Dr. Ferdinand Hartmann M. D.**
218 East 14-th st., New York N. Y.

Ofiso valandos kasdien nuo 11 iš ryto iki 1, nuo 2 iki 5 val. po pietų. Šventadieniais nuo 10 iki 1. Vakarais Panedėlyj ir Petnyčioj nuo 7—8.

Real Estate =LOANS=

Norėdami pirkt Lotą arba Namus, Naujam mieste GARY, IND. arba apielinkėj, tai pirmiausiai atsišaukit arba atsilankykit pas:

Szymanski & Son
1335 Adams St. GARY, IND.

Linksmose pavasario dienose linksma yra išvažiuoti, o išvažėvus gražu žiurėti, kas turi dailias drapanas. Taigi reikalaudami gerų siutų ir dailiai padarytų atsilankykite pas mus, o visuomet gausite tokius siutus, nes męs užlaikom geras drapanas ir dirbam ant užsteliavimo kokius tik kas reikalauja ir už mažesnę prekę. Kas perka pas mus siutą, tai tam prosinam per visą metą. Taigi užprašome visus atsilankyti ir persitikrinti apie musų drapanas ir prekes.

VYRAM TIKTAI
INEJIMAS DYKAI
kas gali but matyta
GALERIJOJ MOKSLO
344 SO. STATE ST.
CHICAGO, ILL.
near Harrison St.

Žingeidumai Patologijos
Žingeidumai Osteologijos
Žingeidumai Gromuliavimo Organu

Tirinek pradžia ir isziuvystima Žmogiszkos Rasos nuo Lopszio iki Grabui. Pamatyk Keistumus Gamtos. Žingeidumus ir Mužiniszkumus.

Tirinek intekme ligos ir paleistuvystes, perstatytas gyvo didumo figurose, sveikuose ir ligotuose padėjimuose. Lavus iszrodinetojas atsakinejs visokius klausymus. Didžiausia proga tavo gyvenime.

INŽENGA DYKAI

Atdaryta kasdiena nuo 8 ryto iki vidurnakčiui

LIUOSA GALERIJA MOKSLO
344 So. State St. CHICAGO, ILL.

LIUOSO INŽENGIMO MUZEJUS
Moksliszku Žingeidumu. Žinojimas-Galybe

Mes esam baimingai ir įdomiai sutverti. Vyrai, tikrai atsilankykit į šitą stebėtiną liuoso inžengimo Muzėjų. Šimtai interesuojančių pavydalų žmogaus kunosveikam ir sergančiam stovyje. Chirurgiškos operacijos, žingeidumai, keistumai, milžiniškumai. Teipgi pilnas istoriškas saurinkis kuris niekad nebuvo parodytas dykai šiam krašte.

Kai užprašomas tirinėti nuostebumus Astronomijos, Fiziologijos, Chemijos ir Patholiogijos.

Iszpaniszka Inkvizicija. Valkatu Galerija. Pavoksiai Iszkilmiu ir Pagarsejusiu Asmenu.

INLEIDŽIAMI TIKTAI VYRAI

LIUOSO INŽENGIMO MUZEJUS MOKSLIŠKU ŽINGEIDUMU

150 SO. CLARK ST., CHICAGO, ILL.
arti Madison Gatvės.
Atdaras nuo 10 valandos ryto iki 12 vidurnakčiui

REIKALINGOS MERGINOS

Norinczios mokinties marszkiniu

SIUVIMA

Gera alga, Darbas visada

BROOKLYN SHIRT CO.

Cor. N. 9th & Driggs Ave BROOKLYN, N. Y.